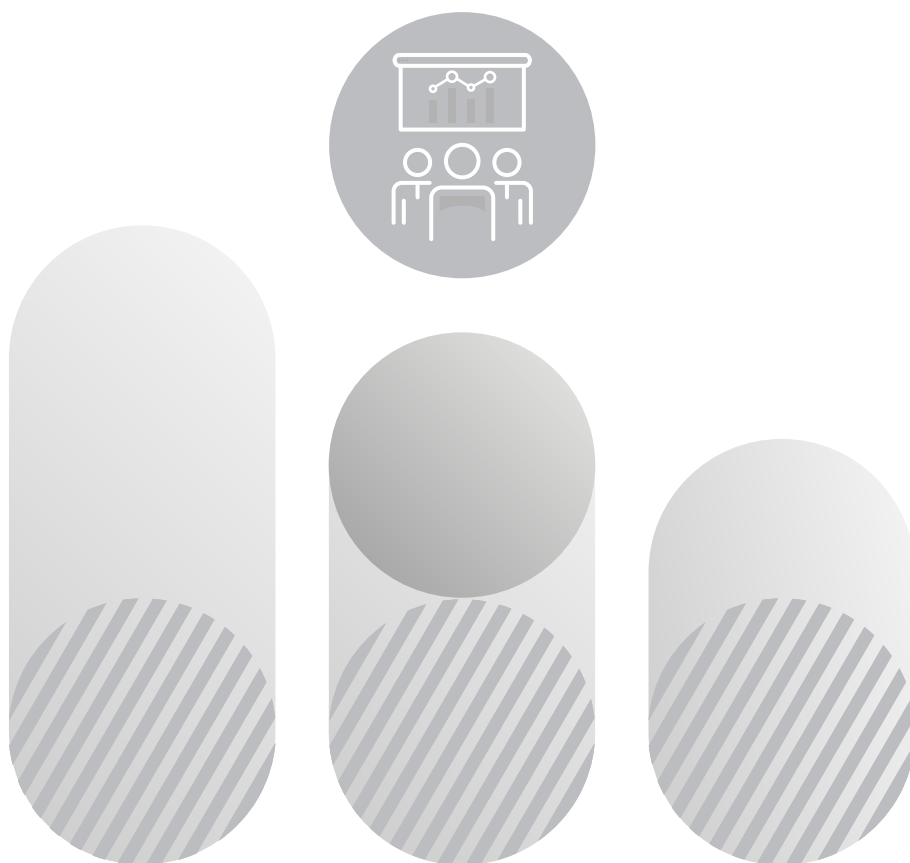

Rynek pracy w województwie małopolskim w 2022 r.

Labour market in Małopolskie Voivodship in 2022

Rynek pracy w województwie małopolskim w 2022 r.

Labour market in Małopolskie Voivodship in 2022

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Krakowie, Oddział w Nowym Sączu
Statistical Office in Kraków, Branch in Nowy Sącz

pod kierunkiem
supervised by
Agnieszki Szlubowskiej

Zespół autorski

Editorial team

Dorota Król, Barbara Pietrzak, Halina Zelek

Prace redakcyjne

Editorial work

Bogusław Bubula, Agnieszka Czekaj, Danuta Kalista

Tłumaczenie

Translation

Anna Dziejic

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Dorota Król

Opracowanie graficzne okładki

Graphic design of the cover

Karolina Rudnik

ISSN 2084-7394

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publication available on website

<https://krakow.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Przedmowa

Przekazuję Państwu publikację „Rynek pracy w województwie małopolskim w 2022 r.” przygotowaną przez zespół pracowników Urzędu Statystycznego w Krakowie. Opracowanie, wydawane w ramach serii „Informacje statystyczne”, stanowi trzynastą edycję podsumowującą najistotniejsze aspekty mające wpływ na kształtowanie się rynku pracy w województwie.

Autorzy zaprezentowali możliwie szeroki zakres informacji charakteryzujących rynek pracy z uwzględnieniem takich elementów jak: liczba osób pracujących i zatrudnionych, bezrobocie rejestrowane, popyt na pracę, czas pracy, wynagrodzenia i świadczenia społeczne, warunki pracy oraz wypadki przy pracy. Wszystkie te zagadnienia przedstawiono w formie opisowej i graficznej. Dodatkowo zamieszczono wybrane dane i wskaźniki charakteryzujące rynek pracy w województwie małopolskim na tle kraju i innych województw. Przygotowano także zestaw tablic zawierających bogaty zbiór danych źródłowych, które mogą być przydatne przy tworzeniu pogłębionych analiz statystycznych.

Informacje zawarte w niniejszej publikacji, w połączeniu z danymi statystycznymi o województwie małopolskim, dostępnymi na stronie internetowej Urzędu Statystycznego w Krakowie <https://krakow.stat.gov.pl>, mogą być użyteczne dla wszystkich Czytelników zainteresowanych aktualną sytuacją społeczno-gospodarczą w regionie.

Składam serdeczne podziękowania wszystkim sprawozdawcom i instytucjom z którymi współpracujemy za systematyczne przekazywanie informacji statystycznych oraz cennych uwag, które przyczyniają się do wzbogacenia treści naszych opracowań.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Krakowie

Agnieszka Szlubowska

Kraków, listopad 2023 r.

Preface

I present to you the publication “Labour market in Małopolskie Voivodship in 2022” prepared by a team of employees of the Statistical Office in Kraków. The study, published as part of the "Statistical information" series, is the thirteenth edition summarizing the most important aspects influencing the shaping of the labour market in the voivodship.

The authors presented the broadest possible scope of information characterising the labour market, taking into account such elements as: the number of employed persons and paid employees, registered unemployment, demand for labour, work time, wages and salaries and social benefits, working conditions and accidents at work. All these issues are presented in a descriptive and graphic form. Additionally, selected data and indicators characterising the labour market in Małopolskie Voivodship against the background of the country and other voivodships are included. A set of tables containing a rich collection of source data was also prepared, which may be useful in creating in-depth statistical analyses.

The information contained in this publication, combined with statistical data on Małopolskie Voivodship, available on the website of the Statistical Office in Kraków <https://krakow.stat.gov.pl/en/>, may be useful to all Readers interested in the current socio-economic situation in the region.

I would like to express my sincere thanks to all rapporteurs and institutions with which we cooperate for systematically providing statistical information and valuable comments that contribute to enriching the content of our studies.

Director
of the Statistical Office
in Kraków

Agnieszka Szlubowska

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
Preface	4
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	16
Symbols. Main abbreviations	
Synteza	17
Executive summary	18
Rozdział 1. Pracujący i zatrudnieni	22
Chapter 1. Employed persons and paid employment	
Rozdział 2. Bezrobotni zarejestrowani	32
Chapter 2. Registered unemployed persons	
Rozdział 3. Popyt na pracę	41
Chapter 3. Demand for labour	
Rozdział 4. Czas pracy	46
Chapter 4. Work time	
Rozdział 5. Wynagrodzenia i świadczenia społeczne	48
Chapter 5. Wages and salaries as well as social benefits	
Rozdział 6. Warunki pracy	56
Chapter 6. Working conditions	
Rozdział 7. Wypadki przy pracy	62
Chapter 7. Accidents at work	
Rozdział 8. Rynek pracy w województwie małopolskim na tle kraju i innych województw	70
Chapter 8. Labour market in Małopolskie Voivodship against the background of the country and other voivodships	
Uwagi metodologiczne	76
Methodological notes	82

Spis tablic w tekście

List of tables presented in text

	Str. Page
Tablica 1. Podstawowe dane o rynku pracy w województwie małopolskim (2010, 2015, 2020, 2021, 2022)	19
Table 1. Basic data regarding the labour market in Małopolskie Voivodship (2010, 2015, 2020, 2021, 2022)	

Spis tablic załączonych w formacie Excel

List of tables presented in Excel format

I. Pracujący i zatrudnieni

Employed persons and paid employment

- Tabl. 1. Pracujący w gospodarce narodowej według sektorów własności i sekcji PKD w 2022 r.
Employed persons in the national economy by ownership sectors and NACE sections in 2022
- Tabl. 2. Pracownicy najemni w gospodarce narodowej według sekcji PKD w 2022 r.
Persons employed in the national economy by NACE sections in 2022
- Tabl. 3. Pracujący w gospodarce narodowej według statusu zatrudnienia w 2022 r.
Employed persons in the national economy by employment status in 2022
- Tabl. 4. Wybrane kategorie pracujących w gospodarce narodowej w 2022 r.
Selected categories of employed persons in the national economy in 2022
- Tabl. 5. Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji PKD i siedziby pracy głównej w 2022 r.
Employed persons in the national economy by NACE sections and the headquarters' location in 2022
- Tabl. 6. Przeciętne zatrudnienie według sektorów własności i sekcji PKD w 2022 r.
Average paid employment by ownership sectors and NACE sections in 2022
- Tabl. 7. Pracownicy pełnozatrudnieni przyjęci do pracy oraz współczynnik przyjęć według sektorów własności i sekcji PKD w 2022 r.
Full-time paid employees hired and hire rate by ownership sectors and NACE sections in 2022
- Tabl. 8. Pracownicy pełnozatrudnieni zwolnieni z pracy oraz współczynnik zwolnień według sektorów własności i sekcji PKD w 2022 r.
Full-time paid employees terminated and termination rate by ownership sectors and NACE sections in 2022

II. Bezrobotni zarejestrowani

Registered unemployed persons

- Tabl. 9. Bezrobotni zarejestrowani według wybranych grup bezrobotnych oraz miesięcy w 2022 r.
Registered unemployed persons by selected groups of unemployed persons and months in 2022
- Tabl. 10. Bezrobotni zarejestrowani według grup wieku oraz kwartałów w 2022 r.
Registered unemployed persons by age groups and quarters in 2022
- Tabl. 11. Bezrobotni zarejestrowani według poziomu wykształcenia oraz kwartałów w 2022 r.
Registered unemployed persons by educational level and quarters in 2022
- Tabl. 12. Bezrobotni zarejestrowani według czasu pozostawania bez pracy oraz kwartałów w 2022 r.
Registered unemployed persons by duration of unemployment and quarters in 2022
- Tabl. 13. Bezrobotni zarejestrowani według stażu pracy oraz kwartałów w 2022 r.
Registered unemployed persons by work seniority and quarters in 2022
- Tabl. 14. Bezrobotni zarejestrowani będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy według grup wieku i poziomu wykształcenia w 2022 r.
Registered unemployed persons with a specific situation on the labour market by age groups and educational level in 2022

- Tabl. 15. Bezrobotni zarejestrowani będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy według stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy w 2022 r.
Registered unemployed persons with a specific situation on the labour market by work seniority and duration of unemployment in 2022
- Tabl. 16. Bezrobotni zarejestrowani według grup zawodów w 2022 r.
Registered unemployed persons by occupational groups in 2022
- Tabl. 17. Bezrobotni zarejestrowani w miesiącu sprawozdawczym (napływ bezrobotnych) w 2022 r.
Unemployed persons registered in reporting month (inflow to unemployment) in 2022
- Tabl. 18. Bezrobotni wyrejestrowani w miesiącu sprawozdawczym (odpływ bezrobotnych) w 2022 r.
Unemployed persons removed in reporting month (outflow from unemployment) in 2022
- Tabl. 19. Bezrobotni zarejestrowani według miesięcy oraz podregionów i powiatów w 2022 r.
Registered unemployed persons by months as well as subregions and powiats in 2022
- Tabl. 20. Bezrobotni zarejestrowani według wybranych grup bezrobotnych oraz podregionów i powiatów w 2022 r.
Registered unemployed persons by selected groups of unemployed persons as well as subregions and powiats in 2022
- Tabl. 21. Bezrobotni zarejestrowani według czasu pozostawania bez pracy oraz podregionów i powiatów w 2022 r.
Registered unemployed persons by duration of unemployment as well as subregions and powiats in 2022
- Tabl. 22. Bezrobotni zarejestrowani według grup wieku oraz podregionów i powiatów w 2022 r.
Registered unemployed persons by age groups as well as subregions and powiats in 2022
- Tabl. 23. Bezrobotni zarejestrowani według poziomu wykształcenia oraz podregionów i powiatów w 2022 r.
Registered unemployed persons by educational level as well as subregions and powiats in 2022
- Tabl. 24. Bezrobotni zarejestrowani według stażu pracy oraz podregionów i powiatów w 2022 r.
Registered unemployed persons by work seniority as well as subregions and powiats in 2022
- Tabl. 25. Bezrobotni zarejestrowani znajdujący się w szczególnej sytuacji na rynku pracy według podregionów i powiatów w 2022 r.
Registered unemployed persons with a specific situation on the labour market by subregions and powiats in 2022
- Tabl. 26. Napływ i odpływ bezrobotnych według miesięcy oraz podregionów i powiatów w 2022 r.
Inflow to and outflow from unemployment by months as well as subregions and powiats in 2022
- Tabl. 27. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według miesięcy oraz podregionów i powiatów w 2022 r.
Job vacancies and places of occupational activation by months as well as subregions and powiats in 2022
- Tabl. 28. Stopa bezrobocia rejestrowanego według miesięcy oraz podregionów i powiatów w 2022 r.
Registered unemployment rate by months as well as subregions and powiats in 2022

III. Popyt na pracę

Demand for labour

- Tabl. 29. Wolne miejsca pracy według wielkości jednostek oraz sekcji PKD w 2022 r.
Job vacancies by size of entities and NACE sections in 2022
- Tabl. 30. Wolne nowo utworzone miejsca pracy według wielkości jednostek oraz sekcji PKD w 2022 r.
Vacancies in newly created jobs by size of entities and NACE sections in 2022

- Tabl. 31. Wolne miejsca pracy według wielkości jednostek oraz wielkich grup zawodów w 2022 r.
Job vacancies by size of entities and major occupational groups in 2022
- Tabl. 32. Wolne nowo utworzone miejsca pracy według wielkości jednostek oraz wielkich grup zawodów w 2022 r.
Vacancies in newly created jobs by size of entities and major occupational groups in 2022
- Tabl. 33. Wolne miejsca pracy według wielkich grup zawodów oraz sekcji PKD w 2022 r.
Job vacancies by major occupational groups and NACE sections in 2022
- Tabl. 34. Nowo utworzone miejsca pracy według wielkości jednostek oraz sekcji PKD w 2022 r.
Newly created jobs by size of entities and NACE sections in 2022
- Tabl. 35. Zlikwidowane miejsca pracy według wielkości jednostek oraz sekcji PKD w 2022 r.
Liquidated jobs by size of entities and NACE sections in 2022

IV. Czas pracy

Work time

- Tabl. 36. Bilans czasu pracy według sektorów własności i sekcji PKD w 2022 r.
Balance of work time by ownership sectors and NACE sections in 2022
- Tabl. 37. Bilans czasu pracy w przeliczeniu na 1 zatrudnionego według sektorów własności i sekcji PKD w 2022 r.
Balance of work time calculated per paid employee by ownership sectors and NACE sections in 2022

V. Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

Wages and salaries as well as social benefits

- Tabl. 38. Wynagrodzenia brutto według sektorów własności w 2022 r.
Gross wages and salaries by ownership sectors in 2022
- Tabl. 39. Wynagrodzenia brutto według sektorów własności i sekcji PKD w 2022 r.
Gross wages and salaries by ownership sectors and NACE sections in 2022
- Tabl. 40. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sektorów własności i sekcji PKD w 2022 r.
Average monthly gross wages and salaries by ownership sectors and NACE sections in 2022
- Tabl. 41. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według form finansowania oraz sekcji PKD w 2022 r.
Average monthly gross wages and salaries by financing form and NACE sections in 2022
- Tabl. 42. Przeciętne godzinowe wynagrodzenia brutto według sektorów własności i sekcji PKD w 2022 r.
Average hourly gross wages and salaries by ownership sectors and NACE sections in 2022
- Tabl. 43. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według podregionów i powiatów w 2022 r.
Average monthly gross wages and salaries by subregions and powiats in 2022
- Tabl. 44. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sektorów ekonomicznych oraz podregionów i powiatów w 2022 r.
Average monthly gross wages and salaries by economic sectors as well as subregions and powiats in 2022
- Tabl. 45. Emerytury i renty w 2022 r.
Retirement and other pensions in 2022

VI. Warunki pracy

Working conditions

- Tabl. 46. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według grup i nasilenia zagrożeń oraz sekcji PKD w 2022 r.
Exposure to risk factors at work by groups and intensity of risks as well as NACE sections in 2022

- Tabl. 47. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych w zakładach objętych badaniem według grup i nasilenia zagrożeń oraz sekcji PKD w 2022 r.
Exposure to risk factors at work per 1000 paid employees in units covered by the survey by groups and intensity of risks as well as NACE sections in 2022
- Tabl. 48. Likwidacja, ograniczenie lub ujawnienie zagrożeń według rodzajów zagrożeń w 2022 r.
Liquidation, limitation or disclosure of risks by kind of risks in 2022
- Tabl. 49. Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego według sekcji PKD w 2022 r.
Employees in positions assessed for occupational risk by NACE sections in 2022
- Tabl. 50. Choroby zawodowe w 2022 r.
Occupational diseases in 2022

VII. Wypadki przy pracy

Accidents at work

- Tabl. 51. Wypadki przy pracy i poszkodowani w wypadkach przy pracy według sekcji PKD w 2022 r.
Accidents at work and persons injured in accidents at work by NACE sections in 2022
- Tabl. 52. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według rodzajów wypadków, liczby dni niezdolności do pracy spowodowanej wypadkami oraz sekcji PKD w 2022 r.
Persons injured in accidents at work by kind of accidents, number of days of inability to work caused by accidents and NACE sections in 2022
- Tabl. 53. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według grup wieku oraz sekcji PKD w 2022 r.
Persons injured in accidents at work by age groups and NACE sections in 2022
- Tabl. 54. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według wybranych sekcji PKD oraz grup wydarzeń powodujących uraz w 2022 r.
Persons injured in accidents at work by selected NACE sections and groups of contact-modes of injury in 2022
- Tabl. 55. Przyczyny wypadków przy pracy według wybranych sekcji PKD w 2022 r.
Causes of accidents at work by selected NACE sections in 2022
- Tabl. 56. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według wybranych sekcji PKD oraz grup umiejscowienia urazu w 2022 r.
Persons injured in accidents at work by selected NACE sections and part of body injured in 2022
- Tabl. 57. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według wybranych sekcji PKD oraz rodzajów urazu w 2022 r.
Persons injured in accidents at work by selected NACE sections and kind of injury in 2022
- Tabl. 58. Straty czasu pracy innych osób oraz szacunkowe straty materialne spowodowane wypadkami przy pracy według sekcji PKD w 2022 r.
Losses of work time of other persons and estimated material losses caused by accidents at work by NACE sections in 2022
- Tabl. 59. Liczba dni niezdolności do pracy osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy według sekcji PKD w 2022r.
Number of days of inability to work of persons injured in accidents at work by NACE sections in 2022

Tabl. 60.	Poszkodowani w wypadkach przy pracy według rodzajów wypadków oraz podregionów i powiatów w 2022 r. Persons injured in accidents at work by kind of accident as well as subregions and powiats in 2022
-----------	--

VIII. Wybrane informacje o rynku pracy według gmin

Selected information on the labour market by gminas

Tabl. 61.	Pracujący w gospodarce narodowej według płci, średniej wieku pracujących oraz podregionów, powiatów i gmin w 2022 r. Employed persons in the national economy by sex, average age of employed persons as well as subregions, powiats and gminas in 2022
Tabl. 62.	Pracujący w gospodarce narodowej według sektorów ekonomicznych oraz podregionów, powiatów i gmin w 2022 r. Employed persons in the national economy by economic sectors as well as subregions, powiats and gminas in 2022
Tabl. 63.	Bezrobotni zarejestrowani według płci oraz podregionów, powiatów i gmin w 2022 r. Registered unemployed persons by sex as well as subregions, powiats and gminas in 2022

Spis wykresów

List of charts

	Str. Page
Wykres 1. Struktura pracujących w gospodarce narodowej według grup sekcji PKD w 2022 r.	23
Chart 1. Structure of employed persons in the national economy by groups of NACE sections in 2022	
Wykres 2. Wybrane kategorie pracujących według płci i sektorów własności w 2022 r.	23
Chart 2. Selected categories of employed persons by sex and ownership sectors in 2022	
Wykres 3. Pracujący na 1000 ludności w wieku produkcyjnym według powiatów w 2022 r.	24
Chart 3. Employed persons per 1000 working age population by powiats in 2022	
Wykres 4. Struktura pracowników pełnozatrudnionych przyjętych do pracy w 2022 r.	26
Chart 4. Structure of full-time paid employees hired in 2022	
Wykres 5. Struktura pracowników pełnozatrudnionych zwolnionych z pracy w 2022 r.	26
Chart 5. Structure of full-time paid employees terminated in 2022	
Wykres 6. Współczynnik przyjęć i współczynnik zwolnień według sekcji PKD w 2022 r.	27
Chart 6. Hire rate and termination rate by NACE sections in 2022	
Wykres 7. Struktura osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą według sekcji PKD w 2022 r.	28
Chart 7. Structure of natural persons conducting economic activity by NACE sections in 2022	
Wykres 8. Udział osób fizycznych prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą w liczbie pracujących w gospodarce narodowej według sekcji PKD w 2022 r.	29
Chart 8. Share of natural persons conducting non-agriculture economic activity in the number of persons employed in the national economy by NACE sections in 2022	
Wykres 9. Struktura zezwoleń na pracę cudzoziemców według obywatelstwa w 2022 r.	30
Chart 9. Structure of work permits for foreigners by citizenship in 2022	
Wykres 10. Struktura zezwoleń na pracę cudzoziemców według wielkich grup zawodów w 2022 r.	31
Chart 10. Structure of work permits for foreigners by major occupational groups in 2022	

	Str. Page
Wykres 11. Bezrobotni zarejestrowani według płci i miesięcy (2021, 2022)	32
Chart 11. Registered unemployed persons by sex and months (2021, 2022)	
Wykres 12. Udział wybranych kategorii bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych (2021, 2022)	33
Chart 12. Share of selected categories of the unemployed persons with a specific situation on the labour market in the total number of registered unemployed persons (2021, 2022)	
Wykres 13. Bezrobotni zarejestrowani i wyrejestrowani z urzędów pracy według miesięcy (2021, 2022)	35
Chart 13. Unemployed persons registered and removed from labour offices by months (2021, 2022)	
Wykres 14. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według grup wieku w 2022 r.	36
Chart 14. Structure of registered unemployed persons by age groups in 2022	
Wykres 15. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia w 2022 r.	36
Chart 15. Structure of registered unemployed persons by educational level in 2022	
Wykres 16. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wielkich grup zawodów w 2022 r.	37
Chart 16. Structure of registered unemployed persons by major occupational groups in 2022	
Wykres 17. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na jedną ofertę pracy zgłoszoną do urzędów pracy (2021, 2022)	39
Chart 17. Unemployed persons per one job offer submitted to labour offices (2021, 2022)	
Wykres 18. Struktura wydatków Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w 2022 r.	40
Chart 18. Structure of expenditure of the Labour Fund on active forms of counteracting unemployment in 2022	
Wykres 19. Struktura podmiotów zatrudniających przynajmniej jedną osobę i struktura miejsc pracy w tych podmiotach w 2022 r.	41
Chart 19. Structure of entities employing at least one person and of workplaces in these entities in 2022	
Wykres 20. Struktura wolnych miejsc pracy według sektorów własności i wielkości jednostek w 2022 r. ..	42
Chart 20. Structure of vacancies by ownership sectors and size of units in 2022	
Wykres 21. Struktura wolnych miejsc pracy według sekcji PKD w 2022 r.	43
Chart 21. Structure of vacancies by NACE sections in 2022	
Wykres 22. Struktura wolnych miejsc pracy według wielkich grup zawodów w 2022 r.	43
Chart 22. Structure of vacancies by major occupational groups in 2022	
Wykres 23. Nowo utworzone i zlikwidowane miejsca pracy według sekcji PKD w 2022 r.	45
Chart 23. Newly created and liquidated jobs by NACE sections in 2022	
Wykres 24. Struktura czasu pracy przypadającego na jednego zatrudnionego według kategorii w 2022 r.	46
Chart 24. Structure of work time per paid employee by categories in 2022	
Wykres 25. Struktura czasu pracy przypadającego na 1 zatrudnionego według kategorii oraz sekcji PKD w 2022 r.	47
Chart 25. Structure of work time per paid employee by categories and NACE sections in 2022	
Wykres 26. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej w sekcjach PKD w 2022 r.	48
Chart 26. Average monthly gross wages and salaries in the national economy in NACE sections in 2022	
Wykres 27. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w administracji publicznej w 2022 r.	48
Chart 27. Average monthly gross wages and salaries in the public administration in 2022	

	Str. Page
Wykres 28. Struktura wynagrodzeń brutto w 2022 r.	49
Chart 28. Structure of gross wages and salaries in 2022	
Wykres 29. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według sektorów i form własności w 2022 r.	50
Chart 29. Average monthly gross wages and salaries by sectors and ownership forms in 2022	
Wykres 30. Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sekcjach PKD od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto ogółem w 2022 r.	51
Chart 30. Relative deviation of average monthly gross wages and salaries in NACE sections from the total average monthly gross wages and salaries in 2022	
Wykres 31. Przeciętne godzinowe wynagrodzenie brutto według sektorów własności (2021, 2022)	51
Chart 31. Average hourly gross wages and salaries by ownership sectors (2021, 2022)	
Wykres 32. Przeciętne godzinowe wynagrodzenie brutto według sekcji PKD w 2022 r.	52
Chart 32. Average hourly gross wages and salaries by NACE sections in 2022	
Wykres 33. Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w powiatach od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto ogółem w 2022 r.	53
Chart 33. Relative deviation of average monthly gross wages and salaries in powiats from the total average monthly gross wages and salaries in 2022	
Wykres 34. Struktura wydatków na świadczenia emerytalne i rentowe z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych i KRUS według rodzajów świadczeń (2021, 2022)	54
Chart 34. Structure of expenditure on retirement and other pension benefits from non-agricultural social security system and the Agricultural Social Insurance Fund by kind of benefits (2021, 2022)	
Wykres 35. Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto (2021, 2022)	55
Chart 35. Indices of average gross monthly retirement and other pension (2021, 2022)	
Wykres 36. Struktura zatrudnionych w warunkach zagrożenia według płci w 2022 r.	56
Chart 36. Structure of employees exposed to risk factors by sex in 2022	
Wykres 37. Struktura zatrudnionych w warunkach zagrożenia według sekcji PKD w 2022 r.	57
Chart 37. Structure of employees exposed to risk factors by NACE sections in 2022	
Wykres 38. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według grup zagrożeń i płci w 2022 r.	57
Chart 38. Employees exposed to risk factors by groups of risks and sex in 2022	
Wykres 39. Struktura zatrudnionych w warunkach zagrożenia według zagrożeń	59
Chart 39. Structure of employees exposed to risk factors by risks in 2022	
Wykres 40. Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których wyeliminowano lub ograniczono ryzyko zawodowe według sekcji PKD (2021, 2022)	60
Chart 40. Employees in positions for which elimination or reduction of occupational risk was made by NACE sections (2021, 2022)	
Wykres 41. Zatrudnieni na stanowiskach pracy, w stosunku do których zastosowano środki do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego według rodzajów środków	61
Chart 41. Employees in positions in which measures have been taken to eliminate or reduce the occupational risk by type of measures	
Wykres 42. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według sekcji PKD (2021, 2022)	62
Chart 42. Persons injured in accidents at work by NACE sections (2021, 2022)	
Wykres 43. Struktura poszkodowanych w wypadkach przy pracy według wielkości zakładów w 2022 r.	63
Chart 43. Structure of persons injured in accidents at work by size of companies in 2022	

	Str. Page
Wykres 44. Struktura poszkodowanych w wypadkach przy pracy według grup wieku w 2022 r.	63
Chart 44. Structure of persons injured in accidents at work by age groups in 2022	
Wykres 45. Struktura poszkodowanych w wypadkach przy pracy według wielkich grup zawodów w 2022 r.	64
Chart 45. Structure of persons injured in accidents at work by major occupational groups in 2022	
Wykres 46. Struktura poszkodowanych w wypadkach przy pracy według grup wydarzeń powodujących uraz w 2022 r.	65
Chart 46. Structure of persons injured in accidents at work by groups of contact-modes of injury in 2022	
Wykres 47. Struktura przyczyn wypadków przy pracy według grup przyczyn w 2022 r.	65
Chart 47. Structure of causes of accidents at work by groups of causes in 2022	
Wykres 48. Struktura poszkodowanych w wypadkach przy pracy według umiejscowienia urazu w 2022 r.	66
Chart 48. Structure of persons injured in accidents at work by part of body injured in 2022	
Wykres 49. Przeciętna liczba dni niezdolności do pracy na jednego poszkodowanego według sekcji PKD (2021, 2022)	67
Chart 49. Average number of days of inability to work per one person injured by NACE sections (2021, 2022)	
Wykres 50. Struktura poszkodowanych w wypadkach przy pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych według wydarzeń powodujących uraz w 2022 r.	69
Chart 50. Structure of persons injured in accidents at work on private farms by events causing injury in 2022	
Wykres 51. Udział ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności według województw w 2022 r.	70
Chart 51. Share of population at working age in the total number of population by voivodships in 2022	
Wykres 52. Współczynnik obciążenia demograficznego według województw w 2022 r.	70
Chart 52. Age dependency ratio by voivodships in 2022	
Wykres 53. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności według województw w 2022 r.	71
Chart 53. Entities of the national economy registered in the REGON register per 1000 population by voivodships in 2022	
Wykres 54. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym według województw w 2022 r.	71
Chart 54. Natural persons conducting economic activity per 100 persons at working age by voivodships in 2022	
Wykres 55. Dynamika liczby podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON o deklarowanej liczbie pracujących do 9 osób w Polsce i w województwie małopolskim (2012–2022)	71
Chart 55. Indices of the number of entities of the national economy registered in the REGON register with a declared number of employees up to 9 persons in Poland and in Małopolskie Voivodship (2012–2022)	
Wykres 56. Pracujący w gospodarce narodowej według województw w 2022 r.	72
Chart 56. Employed persons in the national economy by voivodships in 2022	

	Str. Page
Wykres 57. Pracujący w gospodarce narodowej na 100 osób w wieku produkcyjnym według województw w 2022 r.	72
Chart 57. Employed persons in the national economy per 100 persons at working age by voivodships in 2022	
Wykres 58. Dynamika liczby przyjęć i zwolnień z pracy w Polsce i w województwie małopolskim (2012–2022)	72
Chart 58. Indices of the number of hires and terminations in Poland and in Małopolskie Voivodship (2012–2022)	
Wykres 59. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym według województw w 2022 r.	73
Chart 59. Share of registered unemployed persons in the number of population at working age by voivodships in 2022	
Wykres 60. Stopa bezrobocia według województw w 2022 r.	73
Chart 60. Unemployment rate by voivodships in 2022	
Wykres 61. Dynamika liczby bezrobotnych zarejestrowanych pozostających bez pracy dłużej niż jeden rok w Polsce i w województwie małopolskim (2012–2022)	73
Chart 61. Indices of the number of registered unemployed persons remaining unemployed for more than one year in Poland and in Małopolskie Voivodship (2012–2022)	
Wykres 62. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej według województw w 2022 r.	74
Chart 62. Average monthly gross wages and salaries in the national economy by voivodships in 2022	
Wykres 63. Przeciętna miesięczna emerytura brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych według województw w 2022 r.	74
Chart 63. Average monthly gross retirement pension from non-agricultural social security system by voivodships in 2022	
Wykres 64. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w Polsce i w województwie małopolskim (2012–2022)	74
Chart 64. Indices of average monthly gross wages and salaries in the national economy in Poland and in Małopolskie Voivodship (2012–2022)	
Wykres 65. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych według województw w 2022 r. ...	75
Chart 65. Employees exposed to risk factors per 1000 paid employees by voivodships in 2022	
Wykres 66. Wskaźnik wypadkowości według województw w 2022 r.	75
Chart 66. Incidence rate by voivodships in 2022	
Wykres 67. Dynamika liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy w Polsce i w województwie małopolskim (2012–2022)	75
Chart 67. Indices of persons injured in accidents at work in Poland and in Małopolskie Voivodship (2012–2022)	

Spis map

List of maps

	Str. Page
Mapa 1. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym według powiatów w 2022 r.	29
Map 1. Natural persons conducting economic activity per 100 persons at working age by powiats in 2022	
Mapa 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego według powiatów w 2022 r.	34
Map 2. Registered unemployment rate by powiats in 2022	
Mapa 3. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według powiatów w 2022 r.	53
Map 3. Average monthly gross wages and salaries by powiats in 2022	
Mapa 4. Przeciętna liczba dni niezdolności do pracy na jednego poszkodowanego według powiatów w 2022 r.	67
Map 4. Average number of days of inability to work per person injured by powiats in 2022	
Mapa 5. Wskaźnik wypadkowości według powiatów w 2022 r.	68
Map 5. Incidence rate by powiats in 2022	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej niż 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej niż 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Znak ^Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych na str. 96 categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes on page 102
„W tym” ”Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty

Main abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc
mln	milion
zł PLN	złoty zloty
p. proc. pp	punkt procentowy percentage point
tabl.	tablica table
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności 2007 Polish Classification of Activities 2007 (NACE rev. 2)
PSR	Powszechny Spis Rolny Agricultural Census
NSP	Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań National Census of Population and Housing

Synteza

W końcu 2022 r. województwo małopolskie liczyło 3429,0 tys. mieszkańców – co stanowiło 9,1% ogólnej liczby ludności kraju. Udział ludności w wieku produkcyjnym wyniósł 59,7%. Większość tej zbiorowości (62,9%) tworzyły osoby w wieku mobilnym (18–44 lata), prawdopodobnie gotowe do zmiany stanowiska bądź miejsca pracy, czy też przekwalifikowania się. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadło 68 osób w wieku nieprodukcyjnym, przy średniej krajowej wynoszącej 70. Natomiast na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym przypadło 109 w wieku poprodukcyjnym (w Polsce – 124), co z pewnością wpłynie negatywnie na kształtowanie się w przyszłości dostępnych na rynku zasobów pracy.

Liczba pracujących w gospodarce narodowej w końcu grudnia 2022 r. w województwie małopolskim wyniosła 1435,4 tys. Udział pracujących w skali kraju ukształtował się na poziomie 9,5%. Średnia wieku pracujących była równa prawie 42 lata. Na 1000 osób w wieku produkcyjnym pracowały 702, wobec przeciętnej dla kraju równej 684. W strukturze pracujących według statusu zatrudnienia 75,6% stanowili zatrudnieni na podstawie stosunku pracy.

W 2022 r. w podmiotach o liczbie pracujących 10 i więcej osób, w porównaniu z poprzednim rokiem, zwiększyła się liczba przyjęć do pracy (o 5,7%), ale także liczba zwolnień (o 4,9%). Jednak więcej było pracowników przyjętych do pracy niż zwolnionych (o 13,6%).

W podmiotach zatrudniających pracowników odnotowano dodatni bilans miejsc pracy nowo utworzonych i zlikwidowanych. Przeciętna liczba oferowanych miejsc pracy była o 15,9% mniejsza niż w 2021 r. Miejsca nowo utworzone stanowiły 25,3%. Przeciętny roczny wskaźnik wolnych miejsc pracy wyniósł 1,22% wobec 1,46% w poprzednim roku (w kraju odpowiednio – 1,11% i 1,10%).

W powiatowych urzędach pracy województwa małopolskiego, w końcu grudnia 2022 r., figurowało 64,4 tys. osób bezrobotnych (7,9% wielkości krajowej), czyli o 8,0% mniej niż rok wcześniej. W 2022 r. zarejestrowano więcej bezrobotnych niż w roku poprzednim (o 9,1%). Wzrosła także liczba wyrejestrowanych (o 0,9%). Uzyskano ujemne saldo pomiędzy napływem i odpływem bezrobotnych.

Prawie ośmiokrotnie wzrosła liczba bezrobotnych cudzoziemców w porównaniu z poprzednim rokiem. Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się o 2,8 p. proc. Sytuacja taka zaistniała głównie w wyniku zmian ustawowych, które umożliwiły rejestrację w powiatowych urzędach pracy obywateli Ukrainy.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie małopolskim w końcu grudnia 2022 r. wyniosła 4,4% i w stosunku do poziomu sprzed roku obniżyła się o 0,6 p. proc. Tak jak w poprzednich latach, określone w ten sposób natężenie bezrobocia było niższe od przeciętnego w kraju – o 0,8 p. proc.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie małopolskim w 2022 r. wyniosło 6411,04 zł i w porównaniu z poprzednim rokiem wzrosło o 13,0%. Płaca ta kształtowała się nieco powyżej średniej krajowej – na poziomie 100,8%. Przeciętne miesięczne świadczenia emerytalno-rentowe wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego były niższe od ogólnokrajowych, odpowiednio o 4,6% i o 2,2%.

Ogólny wskaźnik wypadkowości opisujący bezpieczeństwo pracy zmniejszył się w porównaniu z poprzednim rokiem o 0,26 i wyniósł 3,60. Od przeciętnego w kraju był niższy o 1,16. Liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych w badanych jednostkach zmniejszyła się o 2,5 i w końcu 2022 r. wyniosła 47,5 (o 17,8 osób mniej niż przeciętna w kraju).

W końcu grudnia 2022 r. w ogólnej liczbie podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowiły 73,5% (analogiczny udział w kraju – 71,2%). W porównaniu z poprzednim rokiem ich liczba wzrosła o 4,1% przy średniorocznym krajowym wzroście o 3,2%. Najwięcej osób prowadziło działalność związaną z handlem (19,8%) i budownictwem (18,4%). Na 1000 mieszkańców województwa w wieku produkcyjnym przypadło 166 podmiotów osób fizycznych, a średnio w kraju – 160 podmiotów.

Executive summary

At the end of 2022, Małopolskie Voivodship had 3429.0 thousand inhabitants – which accounted for 9.1% of the total population of the country. The share of the working age population was 59.7%. The majority of this group (62.9%) were persons of mobile age (18–44), probably ready to change their position or place of work, or retrain. For every 100 persons of working age there were 68 persons of non-working age, while the national average was 70. However, for every 100 persons of pre-working age there were 109 persons of post-working age (in Poland – 124), which will certainly have a negative impact on the shape of labour supply in the future.

At the end of December 2022, in Małopolskie Voivodship the number of employed persons in the national economy amounted to 1435.4 thousand. The share of employed persons nationwide was 9.5%. The average age of employed persons was almost 42 years. There were 702 employed persons per 1000 persons of working age, towards the average for the country of 684. In the structure of employed persons by employment status, 75.6% were employed on the basis of an employment contract.

In 2022, in entities employing 10 or more persons, compared to the previous year, the number of hires increased (by 5.7%), but also the number of terminations (by 4.9%). However, there were more employees hired than terminated (by 13.6%).

Entities employing employees recorded a positive balance of newly created and liquidated jobs. The average number of job vacancies was lower by 15.9% than in 2021. Newly created jobs accounted for 25.3%. The average annual job vacancy rate amounted to 1.22% towards 1.46% in the previous year (in the country – 1.11% and 1.10%, respectively).

At the end of December 2022, 64.4 thousand unemployed persons were listed in powiat labour offices of Małopolskie Voivodship (7.9% of the national size), which is 8.0% less than a year earlier. In 2022, more unemployed persons were registered than in the previous year (by 9.1%). The number of the removed also increased (by 0.9%). A negative balance was achieved between the inflow to and outflow from unemployment.

The number of unemployed foreigners increased almost eight times compared to the previous year and their share in the total number of unemployed augmented by 2.8 pp. This situation occurred mainly as a result of statutory changes that enabled the registration of Ukrainian citizens in powiat labour offices.

The registered unemployment rate in Małopolskie Voivodship at the end of December 2022 was 4.4% and decreased by 0.6 pp compared to the previous year. As in previous years, the unemployment rate defined in this way was lower than the national average – by 0.8 pp.

The average monthly gross wages and salaries in Małopolskie Voivodship in 2022 amounted to PLN 6411.04 and increased by 13.0% compared to the previous year. This salary was slightly above the national average – at the level of 100.8%. The average monthly retirement and pension benefits paid by the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund were lower than the national ones by 4.6% and 2.2%, respectively.

The total incidence rate describing work safety decreased by 0.26 compared to the previous year and amounted to 3.60. It was lower than the national average by 1.16. The number of employees exposed to risk factors per 1000 employees in the surveyed entities decreased by 2.5 and at the end of 2022 amounted to 47.5 (17.8 persons less than the national average).

At the end of December 2022, natural persons conducting economic activity accounted for 73.5% of the total number of entities registered in the REGON register (the analogous share in the country – 71.2%). Compared to the previous year, their number increased by 4.1% with an average annual national increase of 3.2%. Most people conducted activities related to trade (19.8%) and construction (18.4%). There were 166 entities of natural persons per 1000 inhabitants of the voivodship at working age, and the average in the country was 160 entities.

Tablica 1. Podstawowe dane o rynku pracy w województwie małopolskim
Table 1. Basic data regarding the labour market in Małopolskie Voivodship

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2020	2021	2022
Ludność (stan w dniu 31 grudnia) w tys. Population (as of 31 December) in thousands	3336,7	3372,6	3432,7	3430,4	3429,0
mężczyźni men	1619,4	1636,7	1665,5	1664,1	1663,1
kobiety women	1717,3	1735,9	1767,2	1766,3	1765,9
miasta urban areas	1640,3	1634,9	1649,7	1644,7	1640,1
wieś rural areas	1696,4	1737,7	1782,9	1785,6	1789,0
w tym w wieku produkcyjnym of which of working age	2122,6	2106,1	2069,5	2057,4	2045,7
Ludność w wieku (stan w dniu 31 grudnia): Population at age (as of 31 December):					
nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym non-working per 100 persons of working age	57,2	60,1	65,9	66,7	67,6
poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym post-working per 100 persons of pre-working age	83,0	98,3	106,3	107,0	108,8
poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym post-working per 100 persons of working age	25,9	29,8	33,9	34,5	35,2
Saldo migracji stałej na 1000 ludności Net migration for permanent residence per 1000 population	1,32	0,93	1,16	1,40	1,20
wewnętrznej internal	1,10	1,12	0,99	1,20	1,04
zagranicznej international	0,22	.	0,17	0,21	0,16
Pracujący^a (stan w dniu 31 grudnia) w tys. Employed persons ^a (as of 31 December) in thousands	1225,2	1321,9	1311,1	1337,6	1435,4
mężczyźni men	637,2	676,0	691,0	701,7	749,0
kobiety women	588,0	645,9	620,1	635,9	686,4
sektor publiczny public sector	260,2	247,0	256,1	257,2	281,9
sektor prywatny private sector	965,0	1074,9	1055,0	1080,4	1153,5
w połączonych sekcjach PKD (2007): by combined NACE sections (2007):					
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	272,9	272,8	106,2	106,1	148,7
przemysł i budownictwo industry and construction	301,6	313,6	360,2	363,9	384,2
handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja and catering ^Δ ; informacja i komunikacja	290,3	326,2	373,7	382,2	391,4
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ financial and insurance activities, real estate activities	37,2	42,1	43,5	44,2	39,0
pozostałe usługi other services	360,5	409,4	427,6	441,2	472,1
Przeciętne zatrudnienie^b Paid employment ^b	785,8	801,4	897,8	917,8	939,7
Ruch zatrudnionych^c w tys.: Labour turnover ^c in thousands:					
przyjęci do pracy hired	130,7	141,0	135,7	159,5	168,6
w tym podejmujący pracę po raz pierwszy of which starting work for the first time	17,9	19,3	15,9	18,6	23,6
zwolnieni z pracy terminated	117,4	132,8	136,2	141,5	148,4

Tablica 1. Podstawowe dane o rynku pracy w województwie małopolskim (cd.)
Table 1. Basic data regarding the labour market in Małopolskie Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2020	2021	2022
Współczynnik ruchu zatrudnionych^c w %: Labour turnover rate ^c in %:					
przyjęć hire rate	20,9	21,9	18,0	21,3	22,0
zwolnień termination rate	18,7	20,6	18,1	18,8	19,3
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 grudnia) w tys.: Registered unemployed persons (as of 31 December) in thousands:					
ogółem total	142,2	119,6	83,1	69,9	64,4
mężczyźni men	66,7	55,4	37,9	31,9	29,1
kobiety women	75,5	64,2	45,2	38,1	35,3
w tym w wieku: of which at age:					
poniżej 25 lat less than 25 years	39,3	21,5	12,3	9,1	9,4
55 lat i więcej 55 years and more	11,0	18,3	13,1	12,0	10,9
z prawem do zasiłku entitled to a benefit	23,0	15,4	12,9	8,3	8,1
długotrwale bezrobotni long-term unemployed	60,9	65,9	37,2	38,9	31,9
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 grudnia) w % Share of registered unemployed persons in the number of working age population (as of 31 December) in %	6,7	5,7	4,0	3,4	3,1
Stopa bezrobocia rejestrowanego^d (stan w dniu 31 grudnia) w % Registered unemployment rate ^d (as of 31 December) in %	10,4	8,3	6,0	5,0	4,4
Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na 1 ofertę pracy (stan w dniu 31 grudnia) Number of unemployed persons per 1 job offer (as of 31 December)	72	40	23	13	16
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej: Average monthly gross wages and salaries in the national economy:					
w zł in PLN	2973,79	3667,02	5186,34	5672,84	6411,04
w relacji do średniej krajowej (Polska=100) in relation to the national average (Poland=100)	92,2	93,8	99,2	99,8	100,8
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys. Average number of retirees and pensioners in thousands	756,1	718,8	746,8	744,4	743,2
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł: Average monthly gross retirement and other pension in PLN:					
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych from non-agricultural social security system	1543,10	1938,81	2351,94	2509,36	2736,32
rolników indywidualnych of farmers	924,05	1140,46	1341,18	1393,37	1468,04
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia^e (stan w dniu 31 grudnia): Employees exposed to risk factors ^e (as of 31 December):					
w tys. in thousands	34,6	32,3	28,9	28,0	27,3
zagrożenia związane: risks arising from:					
ze środowiskiem pracy work environment	19,3	16,8	19,3	18,7	19,3
z uciążliwością pracy strenuous work	10,0	9,6	4,5	4,3	4,2
z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi mechanical factors associated with particularly dangerous machinery	5,3	5,8	5,1	5,0	3,8
na 1000 zatrudnionych w zakładach objętych badaniem per 1000 paid employees in plants covered by the study	74,3	65,9	57,8	50,0	47,5

Tablica 1. Podstawowe dane o rynku pracy w województwie małopolskim (dok.)
Table 1. Basic data regarding the labour market in Małopolskie Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2020	2021	2022
Choroby zawodowe Occupational diseases	312	225	97	452	544
Poszkodowani w wypadkach przy pracy Persons injured in accidents at work	5898	5679	4215	4724	4551
mężczyźni men	3941	3476	2523	2779	2627
kobiety women	1957	2203	1692	1945	1924
w tym w wypadkach: of which in accidents:					
śmiertelnych fatal	27	9	15	16	14
ciężkich heavy	38	41	30	25	29
Wskaźnik wypadkowości Incidence rate	6,25	5,46	3,49	3,86	3,60
Liczba dni niezdolności do pracy osób poszkodowanych na 1 poszkodowanego ^f The number of days of inability to work of persons injured in accidents at work per 1 person injured ^f	43,6	42,5	45,1	43,8	44,9
Szacunkowe straty materialne spowodowane wypadkami w tys. zł Estimated material losses caused by accidents at work in thousand PLN	1311	865	1365	1440	1908
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON (stan w końcu roku): Entities of the national economy registered in the REGON register (as of the end of year):					
ogółem w tys. total in thousands	331,4	363,9	426,3	445,1	463,0
w tym o liczbie pracujących poniżej 10 osób of which employing less than 10 persons	314,2	348,0	411,7	430,5	448,5
na 10 tys. ludności per 10 thousand population	993	1079	1242	1298	1350
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności Newly registered entities of the national economy in the REGON register per 10 thousand population	109	98	90	105	109
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane z rejestru REGON na 10 tys. ludności Deleted entities of the national economy in the REGON register per 10 thousand population	58	77	41	49	56

a Do 2021 r. według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności, dla 2022 r. według miejsca zamieszkania i przeważającego rodzaju działalności. b Po przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty; bez zatrudnionych w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. c Pracowników pełnozatrudnionych; bez zatrudnionych w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. d Za lata 2020, 2021 i 2022 po rewizji – patrz uwagi metodologiczne. e Liczeni jeden raz, w grupie czynnika przeważającego. Dane za 2021 r. są nieporównywalne z danymi za lata poprzednie – patrz uwagi metodologiczne. f Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych oraz bez liczby dni niezdolności do pracy tych osób.

a By 2021 by actual workplace and kind of activity, by 2022 by place of residence and the predominant kind of activity. b After converting part-time paid employees into full-time paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. c Full-time paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. d For the years 2020, 2021 and 2022 after the revision – see methodological notes. e Employees listed only once by predominant factor. Data for 2021 incomparable with data for previous years – see methodological notes. f Excluding persons injured in fatal accidents and excluding the number of days of inability to work of these persons.

Uwaga. Od 2020 roku bazą wyjściową bilansu stanu i struktury ludności są wyniki NSP 2021. Na podstawie wyników tego spisu przeliczone zostały dane za lata 2020 i 2021. Zaprezentowane współczynniki za lata 2020 i 2021 uwzględniają te przeliczenia. Dane o pracujących i zatrudnionych w gospodarce narodowej uwzględniają pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – dla 2020 i 2021 r. z PSR 2020, a dla lat 2010 i 2015 z PSR 2010.

Note. From 2020, the starting base for the balance of the size and structure of the population are the results of the Census 2021. Based on the results of this census, data for the years 2020 and 2021 have been converted. The presented ratios for the years 2020 and 2021 take into account these conversions. Data on employed and employed persons in the national economy include persons working on private farms in agriculture – from 2020 and 2021 from PSR 2020, and for 2010 and 2015 from PSR 2010.

Rozdział 1. Pracujący i zatrudnieni

Chapter 1. Employed persons and paid employment

Pracujący w gospodarce narodowej na podstawie źródeł administracyjnych

Pracujący w gospodarce narodowej to:

- osoby wykonujące pracę przynoszącą im zarobek (w formie wynagrodzenia za pracę) lub dochód, bez względu na czas i miejsce trwania tej pracy, na podstawie stosunku pracy bądź innego stosunku prawnego lub czynności prawnej, na podstawie której jest świadczona praca; bez osób pracujących na umowę zlecenie lub umowę o dzieło;
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Od grudnia 2022 r. głównym źródłem danych dla statystyk o pracujących są rejestry oraz systemy informacyjne Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS), Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) i Ministerstwa Finansów (MF). Dane pochodzące z KRUS i ZUS zawierają informacje o osobach podlegających ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu oraz o płatnikach ich składek, a dane pochodzące z MF informacje dotyczące podatników. W badaniu „Pracujący w gospodarce narodowej według źródeł administracyjnych” definicja pracujących jest prawie analogiczna jak w badaniu „Pracujący w gospodarce narodowej”¹.

W końcu 2022 r. w województwie w gospodarce narodowej pracowało 1435,4 tys. osób, wśród których 52,2% stanowili mężczyźni. Liczba pracujących w przeliczeniu na 1000 ludności była równa 419; w przypadku mężczyzn – 450, a kobiet – 389.

W sektorze prywatnym pracowało 1153,5 tys. osób – 80,4% ogólnej liczby pracujących. Udział mężczyzn wśród pracujących w podmiotach tego sektora wyniósł 56,3%. W sektorze publicznym odmiennie, przeważającą część zbiorowości pracujących stanowiły kobiety – 64,8%.

Średnia wieku pracujących wyniosła 41,8 lat. Na 1000 osób w wieku produkcyjnym przypadają 702 osoby pracujące, przy czym na 1000 mężczyzn – 697, a na 1000 kobiet – 707.

Pracownicy najemni (zatrudnieni) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) lub stosunku służbowego na czas określony (w tym zatrudnione sezonowo i dorywczo) i nieokreślony, w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy.

Pracujący na własny rachunek – osoby prowadzące działalność gospodarczą (rolniczą lub pozarolniczą).

Pomagający członkowie rodzin – uważa się małżonka i domowników rolnika oraz osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracujące przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej.

W strukturze pracujących w gospodarce narodowej według statusu zatrudnienia udział pracowników najemnych wyniósł 75,6%, a pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) – 24,2%. Wśród kobiet udział zatrudnionych na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego wyniósł 80,0% i był wyższy niż w grupie mężczyzn o 8,5 p. proc. Z kolei wśród mężczyzn osoby prowadzące działalność gospodarczą (wraz z pomagającymi członkami rodzin) stanowili 28,1% – o 8,3 p. proc. więcej niż w przypadku kobiet.

Najwięcej osób pracowało w podmiotach, dla których przeważający rodzaj działalności mieścił się w zakresie sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” – 233,8 tys. osób, wśród których 66,9% stanowili mężczyźni. Dużą grupę pracujących skupiała też sekcja „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^Δ” – 209,8 tys. pracujących z udziałem kobiet wynoszącym 53,4%.

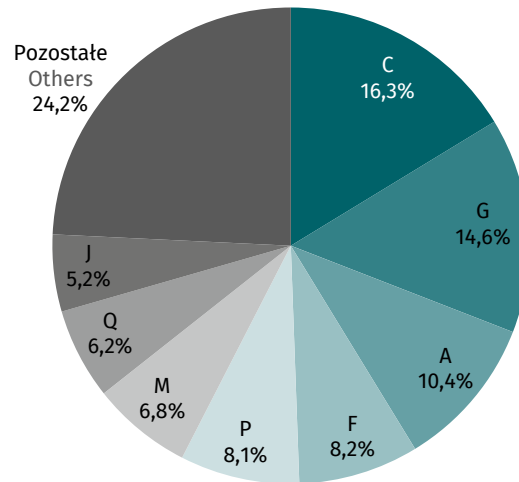
¹ Patrz „Uwagi metodologiczne” strona 76.

¹ See "Methodological notes" page 82.

Najwyższy udział mężczyzn wśród pracujących wystąpił w „Budownictwie” (90,5%), a następnie w „Transportie i gospodarce magazynowej” (78,1%), natomiast sfeminizowane były obszary „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna” (82,9%) oraz „Edukacja” (78,5%).

Wykres 1. Struktura pracujących w gospodarce narodowej według sekcji PKD w 2022 r.
Stan w dniu 31 grudnia

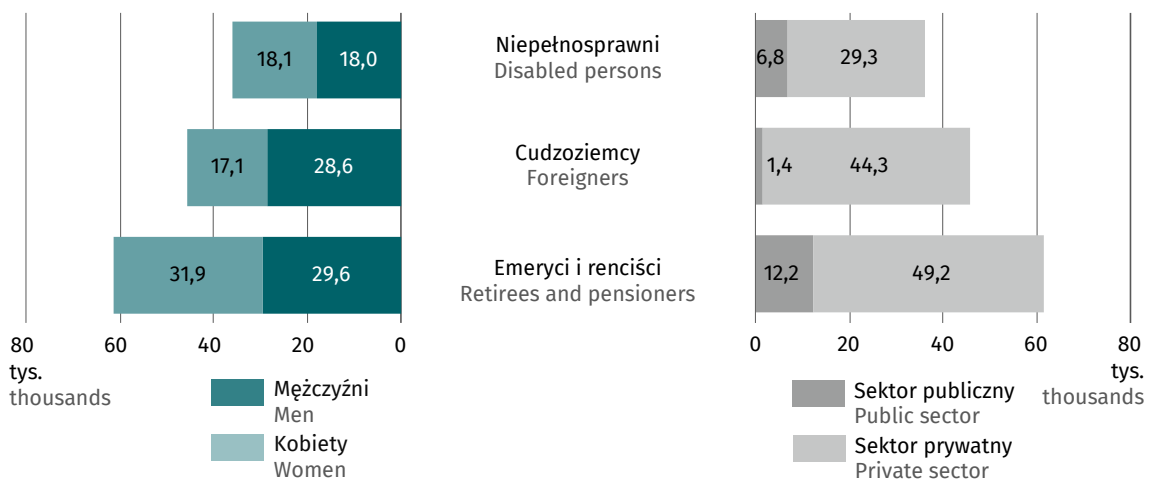
Chart 1. Structure of employed persons in the national economy by NACE sections in 2022
As of 31 December

W końcu 2022 r. w gospodarce narodowej pracowało 61,4 tys. osób, które poinformowały swojego płatnika składek, że mają ustalone prawo do emerytury lub renty. Emeryci i renciści stanowili 4,3% wszystkich pracujących, a większość z nich znalazła miejsce pracy w sektorze prywatnym (80,2%).

Wykres 2. Wybrane kategorie pracujących według płci i sektorów własności w 2022 r.
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 2. Selected categories of employed persons by sex and ownership sectors in 2022
As of 31 December

Odsetek pracujących osób z niepełnosprawnościami wyniósł 2,5%. Było to 36,1 tys. osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności, pracujących przede wszystkim w sektorze prywatnym (81,3%).

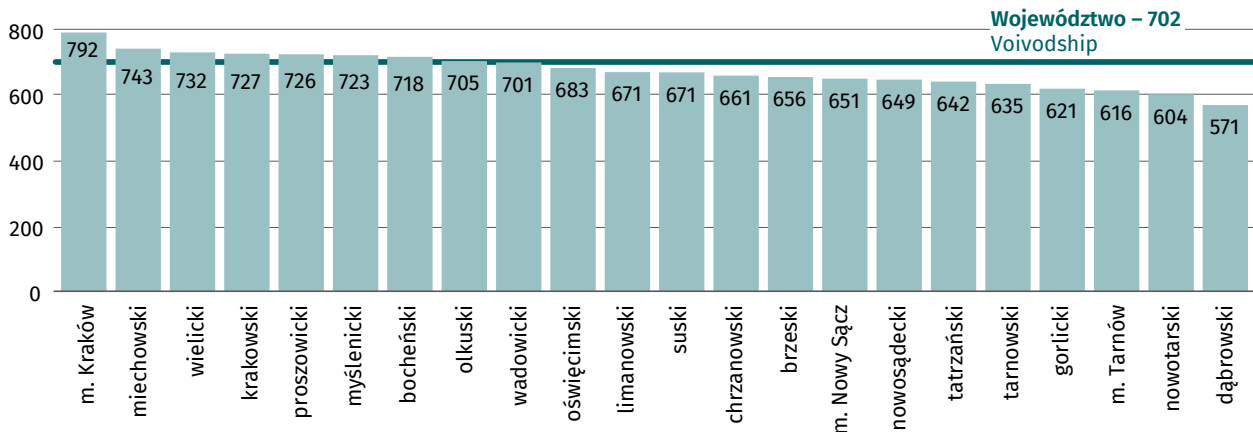
Wśród pracujących w województwie małopolskim było także 45,7 tys. cudzoziemców. Ich udział w ogólnej liczbie pracujących wyniósł 3,2%. W zdecydowanej większości byli to pracownicy sektora prywatnego (96,9%).

Najwięcej osób pracujących odnotowano w Krakowie – 389,9 tys. (27,2%). W powiecie krakowskim pracowało 129,3 tys. osób (9,0%), w nowosądeckim – 83,2 tys. (5,8%), a w tarnowskim – 76,4 tys. (5,3%).

Wykres 3. Pracujący na 1000 ludności w wieku produkcyjnym według powiatów w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 3. Employed persons per 1000 working age population by powiats in 2022
As of 31 December

Przeciętne zatrudnienie

W 2022 r. przeciętne zatrudnienie² wyniosło 939,7 tys. etatów i było większe o 22,0 tys. (o 2,4%) niż w poprzednim roku. Największy wzrost wystąpił w sekcji „Informacja i komunikacja” – o 13,6 tys. (o 32,7%), a największy spadek w sekcji – „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^A” – o 4,0 tys. (o 2,8%).

W strukturze przeciętnego zatrudnienia według rodzajów działalności, największy udział przypadła na zatrudnienie w sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” (21,3%). Znaczące udziały odnotowano także w przypadku sekcji: „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^A” (14,7%), „Edukacja” (11,8%), „Budownictwo” (7,4%) oraz „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (7,3%).

Przeciętna liczba uczniów zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego w zakładach pracy mających siedzibę na terenie województwa w 2022 r. wyniosła 8,3 tys. i w porównaniu z 2021 r. zmniejszyła się o 0,1 tys. (tj. o 1,2%). Uczniowie zdobywali doświadczenie głównie w podmiotach zaliczanych do sekcji: „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^A” (3,2 tys.), „Budownictwo” (1,7 tys.) i „Przetwórstwo przemysłowe” (1,2 tys.).

Wskaźnik natężenia liczby uczniów na 1000 osób przeciętnego zatrudnienia wyniósł 8,8 (w 2021 r. – 9,1). Wyższe relacje wystąpiły w sekcjach: „Pozostała działalność usługowa” (43,1 – spadek o 1,0 w porównaniu z 2021 r.), „Zakwaterowanie i gastronomia^A” (30,8 – spadek o 3,4), „Budownictwo” (24,2 – wzrost o 0,3) oraz „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^A” (23,0 – wzrost o 0,8).

² Po przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty, bez osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, osób wykonujących pracę nakładczą, agentów oraz bez osób zatrudnionych poza granicami kraju.

² After converting part-time workers into full-time equivalents, excluding persons employed on the basis of a contract of employment for the purpose of vocational training, outsourced workers, agents and persons employed outside the country.

W podmiotach sprawozdawczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących w 2022 r. w województwie przeciętna liczba zatrudnionych ukształtowała się na poziomie 779,3 tys. osób (w przeliczeniu na pełne etaty, według siedziby podmiotu; bez zatrudnionych poza granicami kraju i bez osób: zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, wykonujących pracę nakładczą oraz agentów). W podmiotach sektora prywatnego przeciętnie w roku zatrudnionych było 543,0 tys. osób (69,7%), a publicznego – 236,2 tys. W porównaniu z poprzednim rokiem przeciętne zatrudnienie zwiększyło się o 19,5 tys. osób (o 2,6%), przy czym w sektorze publicznym o 2,2 tys. (o 1,0%), a w sektorze prywatnym – o 17,3 tys. osób (o 3,3%).

W strukturze przeciętnego zatrudnienia według rodzajów działalności podmiotów, największy udział przypadła na zatrudnienie w sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” (23,2%). Stosunkowo duże udziały wystąpiły w następujących sekcjach: „Edukacja” (14,0%), „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^A” (12,9%), „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (8,1%) oraz „Informacja i komunikacja” (6,5%).

Największy wzrost przeciętnej liczby zatrudnionych, zarówno bezwzględny jak i procentowy, wystąpił w sekcji „Informacja i komunikacja” (o 13,3 tys. osób, tj. o 35,7% więcej niż w poprzednim roku). Największy bezwzględny spadek odnotowano natomiast w sekcji „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^A” (o 2,8 tys.). Z kolei w „Budownictwie” wystąpił największy spadek w ujęciu procentowym (o 3,6%).

Ruch zatrudnionych

Dane o przyjęciach i zwolnieniach z pracy obejmują pracowników pełnozatrudnionych w podmiotach o liczbie pracujących 10 i więcej osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

Dane dotyczą liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

W 2022 r. odnotowano 168,6 tys. przyjęć do pracy, tj. o 9,0 tys. (o 5,7%) więcej niż w poprzednim roku. Większość z nich zrealizowanych zostało w podmiotach sektora prywatnego – 146,1 tys. (86,7%). Współczynnik przyjęć wynoszący 22,0% był większy niż w 2021 r. (o 0,7 p. proc.). W sektorze publicznym osiągnął wartość 9,7% (wzrost o 0,4 p. proc.), a w sektorze prywatnym ukształtował się na poziomie 27,2% (o 0,8 p. proc. wyższym).

Współczynnik przyjęć – stosunek liczby przyjęć, pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych (w badanym okresie) do liczby pełnozatrudnionych w ostatnim dniu poprzedniego okresu.

Współczynnik zwolnień – stosunek liczby zwolnień, pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze (w danym okresie) do liczby pełnozatrudnionych w ostatnim dniu poprzedniego okresu.

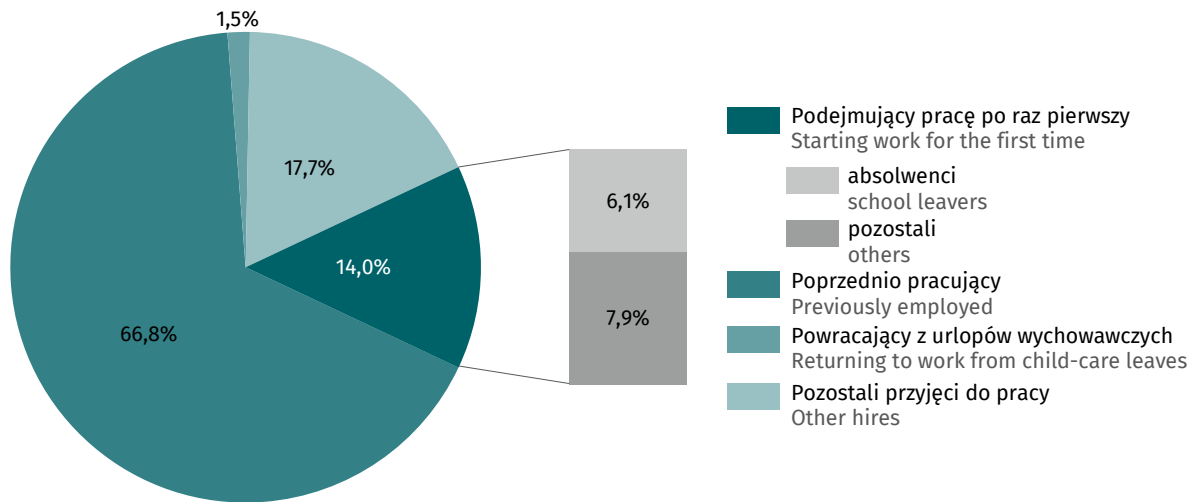
Liczba zwolnień wyniosła 148,4 tys. i w porównaniu z 2021 r. była większa o 6,9 tys. (4,9%). W sektorze prywatnym zwolniono 128,2 tys. pracowników (86,4%). Współczynnik zwolnień był równy 19,3% (wzrost o 0,5 p. proc.), przy czym w sektorze publicznym – 8,7% (wzrost o 0,2 p. proc.), a w prywatnym – 23,8% (wzrost o 0,6 p. proc.).

Liczba przyjęć do pracy (168,6 tys.) była większa od liczby zwolnień o 20,1 tys. Więcej przyjęć niż zwolnień odnotowano w podmiotach większości sekcji PKD. Największa różnica wystąpiła w sekcji „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (3,8 tys.). Jedynie w podmiotach dwóch sekcji więcej pracowników zwolniono z pracy niż przyjęto. Największe ujemne saldo odnotowano w sekcji „Budownictwo” (-0,2 tys.).

W 2022 r. status pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy na pracowników pełnoetatowych zmieniło 5,6 tys. osób, a liczba osób pełnozatrudnionych, którym w ciągu roku zmieniono etat na niepełny wyniosła 7,6 tys. (w 2021 r. odpowiednio 7,4 tys. i 7,5 tys.).

Wykres 4. Struktura pracowników pełnozatrudnionych przyjętych do pracy w 2022 r.

Chart 4. Structure of full-time paid employees hired in 2022

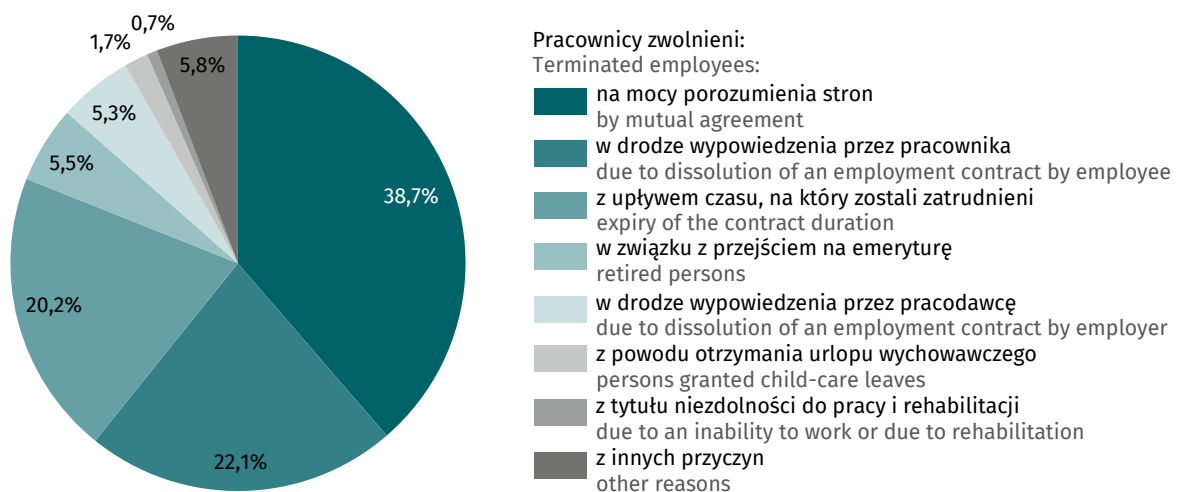
Po raz pierwszy w 2022 r. pracę podjęło 23,6 tys. osób, w tym 10,3 tys. (43,7%) posiadało status absolwentów różnych typów szkół. Najliczniejszą grupę stanowili absolwenci uczelni (5,8 tys., tj. 56,3% przyjętych do pracy absolwentów), a w dalszej kolejności: szkół policealnych i średnich zawodowych (2,2 tys., 21,4%), liceów ogólnokształcących (1,3 tys., 12,2%) oraz szkół branżowych I stopnia (1,0 tys., 10,2%).

Najwięcej przyjęć do pracy, tj. 112,5 tys., dotyczyło osób poprzednio pracujących, przy czym w przypadku 23,8 tys. osób przerwa w zatrudnieniu nie trwała dłużej niż miesiąc. Odrębną grupę, liczącą 2,6 tys., stanowiły osoby, które powróciły z urlopów wychowawczych.

Powiatowe urzędy pracy w 2022 r. skierowały do pracy 1,3 tys. osób – 0,8% pracowników pełnozatrudnionych przyjętych do pracy, nie wliczając osób powracających z urlopów wychowawczych.

Wykres 5. Struktura pracowników pełnozatrudnionych zwolnionych z pracy w 2022 r.

Chart 5. Structure of full-time paid employees terminated in 2022

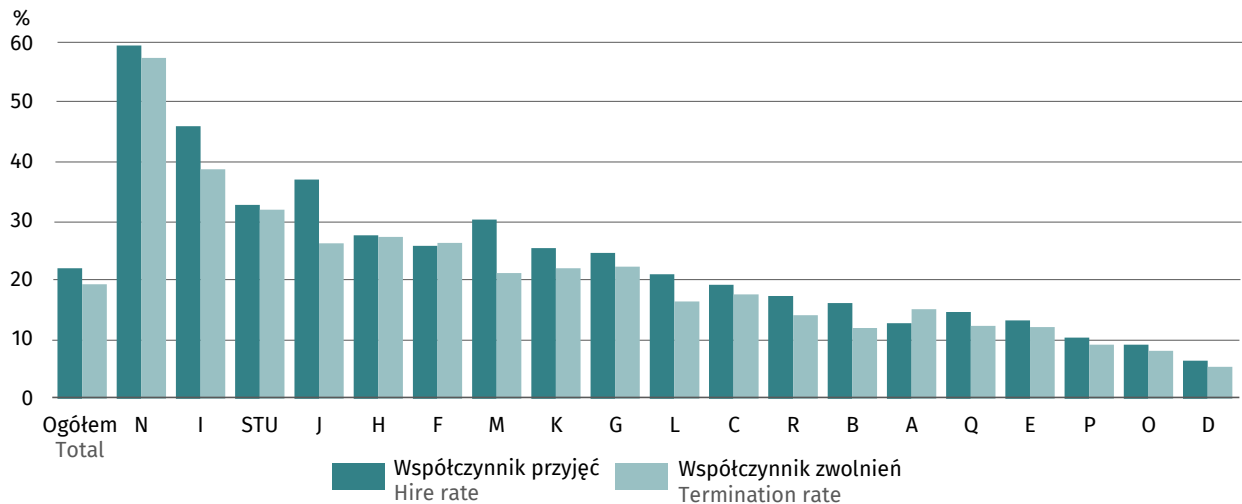
W 2022 r. najwięcej osób odeszło z pracy na mocy porozumienia stron – 57,4 tys. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba tego typu zwolnień zwiększyła się o 4,5 tys. (o 8,5%).

Liczba umów o pracę rozwiązanych w drodze wypowiedzenia przez pracownika wynosząca 32,8 tys. była wyższa niż w drodze wypowiedzenia przez pracodawcę o 25,0 tys. W pierwszym przypadku liczba zwolnień była większa niż w poprzednim roku o 3,3 tys. (o 11,2%), a w drugim mniejsza – o 1,2 tys. (o 13,6%).

W wyniku upływu czasu, na który zostali zatrudnieni, utraciło pracę 30,1 tys. osób. Liczba zwolnień z powodu zakończenia okresu zatrudnienia była o 0,6 tys. (o 2,1%) większa niż w 2021 r.

Wykres 6. Współczynnik przyjęć i współczynnik zwolnień według sekcji PKD w 2022 r.

Chart 6. Hire rate and termination rate by NACE sections in 2022

Uwaga. Sekcje posortowano malejąco według współczynnika ruchu zatrudnionych (współczynnik przyjęć plus współczynnik zwolnień).
Note. Sections were sorted in descending order by labour turnover rate (hire rate plus termination rate).

Zdecydowanie największą, odbiegającą od przeciętnej, rotacją zatrudnienia charakteryzowały się podmioty sekcji „Administrowanie i działalność wspierająca^Δ” (suma współczynników przyjęć i zwolnień wyniosła 117,1%). Duże zmiany kadrowe dotyczyły również podmiotów sekcji „Zakwaterowanie i gastronomia^Δ” (84,7%) oraz „Informacja i komunikacja” (63,2%). Najmniejszy ruch zatrudnionych wystąpił w sekcji „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ” (łączny współczynnik przyjęć i zwolnień wyniósł 11,8%).

W większości sekcji PKD współczynnik przyjęć przewyższał współczynnik zwolnień, a najwyższe saldo (10,8 p. proc.) dotyczyło sekcji „Informacja i komunikacja”. W dwóch sekcjach sytuacja była odwrotna, a największą przewagą współczynnika zwolnień nad współczynnikiem przyjęć odnotowano w sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” (o 2,4 p. proc.).

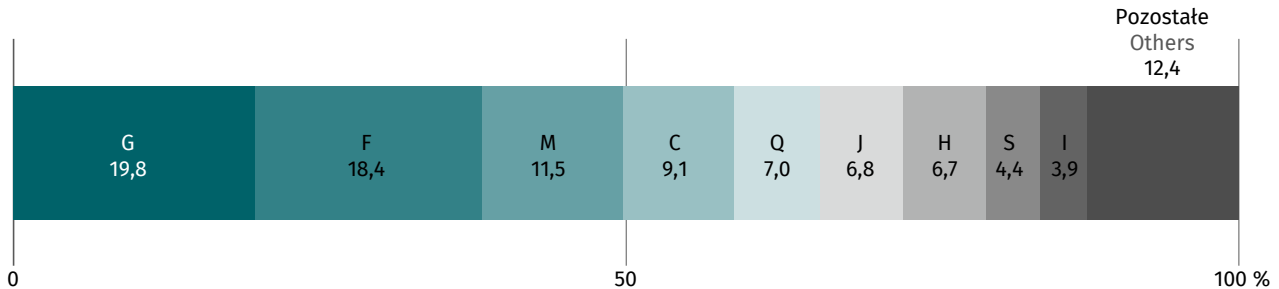
Samozatrudnienie

Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą – w rejestrze REGON jest to osoba fizyczna będąca przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646 z późn. zm.) i inna osoba fizyczna prowadząca działalność na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku oraz osoba fizyczna prowadząca indywidualne gospodarstwo rolne. Wpisowi do rejestru REGON nie podlega osoba fizyczna w zakresie prowadzonej działalności oświatowej obejmującej prowadzenie przedszkola, szkoły, placówki lub innej jednostki organizacyjnej, o której mowa w art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996 z późn. zm.). Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą jest jednym z trzech typów jednostek prawnych wpisywanych do rejestru REGON.

Aktywność na rynku pracy, która polega na podejmowaniu działalności gospodarczej we własnym imieniu, na własny rachunek i na własne ryzyko, określana jest mianem samozatrudnienia. Działalność taka może być prowadzona jednoosobowo lub przy wykorzystaniu pracy zatrudnionych osób. Skalę zjawiska przedstawiono prezentując informacje o podmiotach gospodarczych wpisanych do rejestru REGON. Dane te nie ujmują osób fizycznych prowadzących wyłącznie indywidualne gospodarstwo rolne.

Wykres 7. Struktura osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą według sekcji PKD w 2022 r.
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 7. Structure of natural persons conducting economic activity by NACE sections in 2022
As of 31 December

W końcu 2022 r. według rejestru REGON w województwie funkcjonowało 340,3 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (wzrost o 13,4 tys., tj. o 4,1% w stosunku do stanu sprzed roku), co stanowiło 9,6% takich podmiotów w kraju. Najwięcej miało lokalizację w Krakowie (31,1%). Następnym według tego kryterium był powiat krakowski (9,2%).

W 10 powiatach wśród osób fizycznych prowadzących działalność najwięcej było podmiotów, które należały do sekcji „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^A” (udział od 20,8% w Nowym Sączu do 30,1% w powiecie olkuskim). Również w 10 powiatach największy udział miały osoby fizyczne działające w ramach sekcji „Budownictwo” (od 25,0% w powiecie suskim do 38,0% w limanowskim). Inaczej było w powiecie tatrzańskim, gdzie najwięcej osób (33,0%) prowadziło działalność w określonej jako „Zakwaterowanie i gastronomia^A”, a także w Krakowie, gdzie największy udział (17,4%) przypadła na podmioty z sekcji „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”.

W 2022 r. do rejestru REGON wpisano 30,8 tys. nowych osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, a wykreślono – 17,0 tys. (w 2021 r. odpowiednio 29,1 tys. oraz 14,8 tys.). Udział liczby osób fizycznych nowo zarejestrowanych w 2022 r. w ogólnej liczbie osób fizycznych zarejestrowanych w rejestrze REGON w końcu roku, wyniósł 9,1% (w poprzednim roku – 8,9%).

Wśród nowo zarejestrowanych najwięcej było podmiotów prowadzących działalność gospodarczą sklasyfikowaną w sekcji „Budownictwo” (6,3 tys., tj. 20,4%), a wśród wykreślonych – „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^A” (3,9 tys., tj. 22,6%).

W końcu 2022 r. w rejestrze REGON figurowało 56,4 tys. (rok wcześniej 47,3 tys.) osób fizycznych z zawieszoną działalnością (16,6% ogólnej liczby zarejestrowanych osób fizycznych).

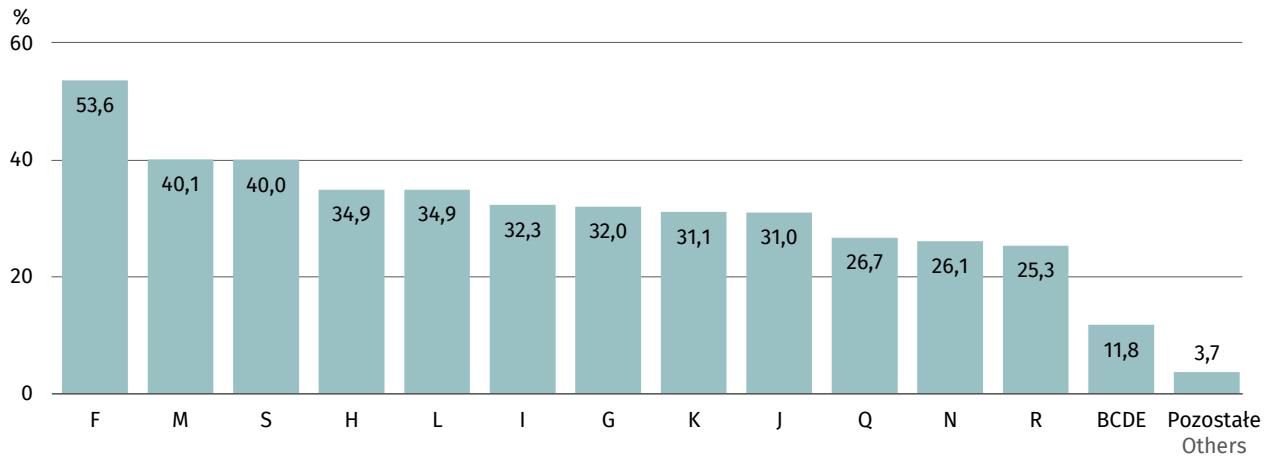
O poziomie aktywności mieszkańców w zakresie organizowania własnych miejsc pracy świadczyła liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym, która w końcu 2022 r. wyniosła 16,6. Wskaźnik wyższy od średniej wojewódzkiej wystąpił w 6 powiatach, przy czym najwyższą wartość odnotowano w powiecie tatrzańskim (24,8).

Relacja samozatrudnienia do ogólnej liczby pracujących w gospodarce narodowej w 2022 r. wyniosła 23,7%.

Wykres 8. Udział osób fizycznych prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą w liczbie pracujących w gospodarce narodowej według sekcji PKD w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

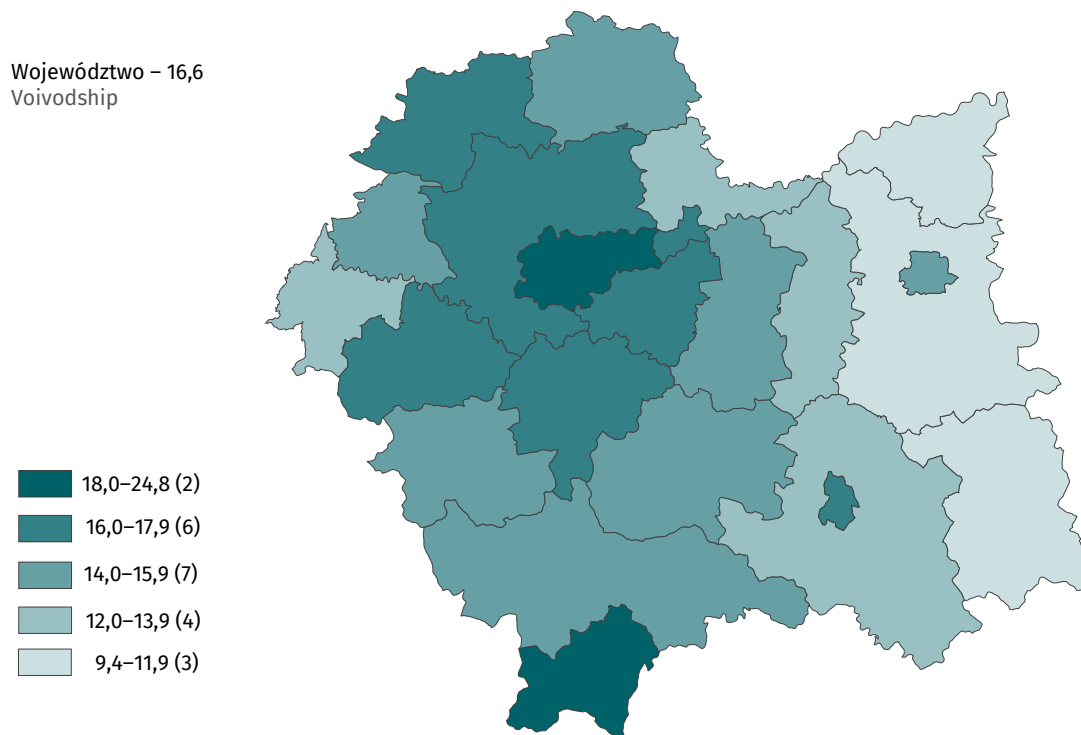
Chart 8. Share of natural persons conducting non-agriculture economic activity in the number of persons employed in the national economy by NACE sections in 2022
As of 31 December

Mapa 1. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym według powiatów w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 1. Natural persons conducting economic activity per 100 persons at working age by powiats in 2022
As of 31 December

Zezwolenia na pracę cudzoziemców

Przedsiębiorca, który chce zatrudnić cudzoziemca musi wnioskować o wydanie dla niego zezwolenia na pracę, jeżeli ten cudzoziemiec spełnia dwa warunki:

- jest obywatelem państwa nienależącego do Unii Europejskiej lub do Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub państwa innego niż Szwajcaria,
- nie jest ustawowo zwolniony z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę.

Informacje o wydawanych zezwoleniach na pracę cudzoziemców w Polsce pozyskiwane są na sprawozdaniu MRPiPS-04.

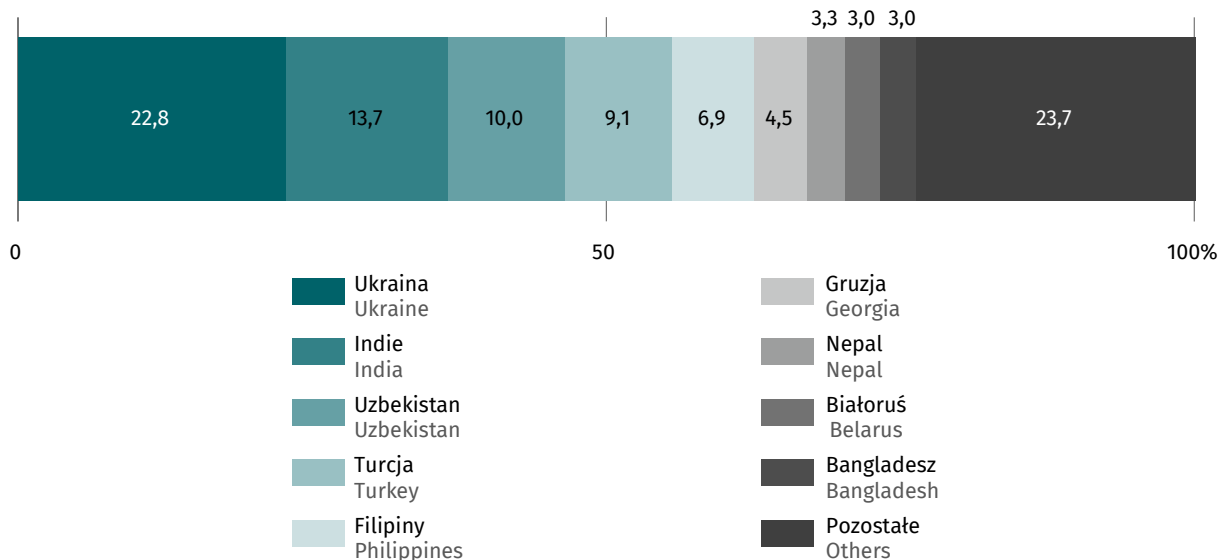
W 2022 r. w województwie wydano 31,4 tys. zezwoleń na pracę cudzoziemców – o 11,6 tys. (tj. o 26,9%) mniej niż w 2021 r. Zezwolenia te stanowiły 8,6% ogólnej liczby wydanych w kraju.

Dalsza część informacji dotyczy 20,9 tys. zezwoleń, na podstawie których praca wykonywana była na terenie województwa małopolskiego. Większość tych zezwoleń wydano mężczyznom – 17,7 tys. (84,8%). Prawie 40% ogólnej liczby zezwoleń uzyskały osoby w wieku 25–34 lat, a ponad 30% osoby w wieku 35–44 lat.

Umowy o pracę dotyczyło 11,0 tys. zezwoleń, umowy zlecenia – 9,4 tys., umowy o dzieło – 0,1 tys., a innych form zatrudnienia – 0,4 tys.

Wykres 9. Struktura zezwoleń na pracę cudzoziemców według obywatelstwa w 2022 r.

Chart 9. Structure of work permits for foreigners by citizenship in 2022

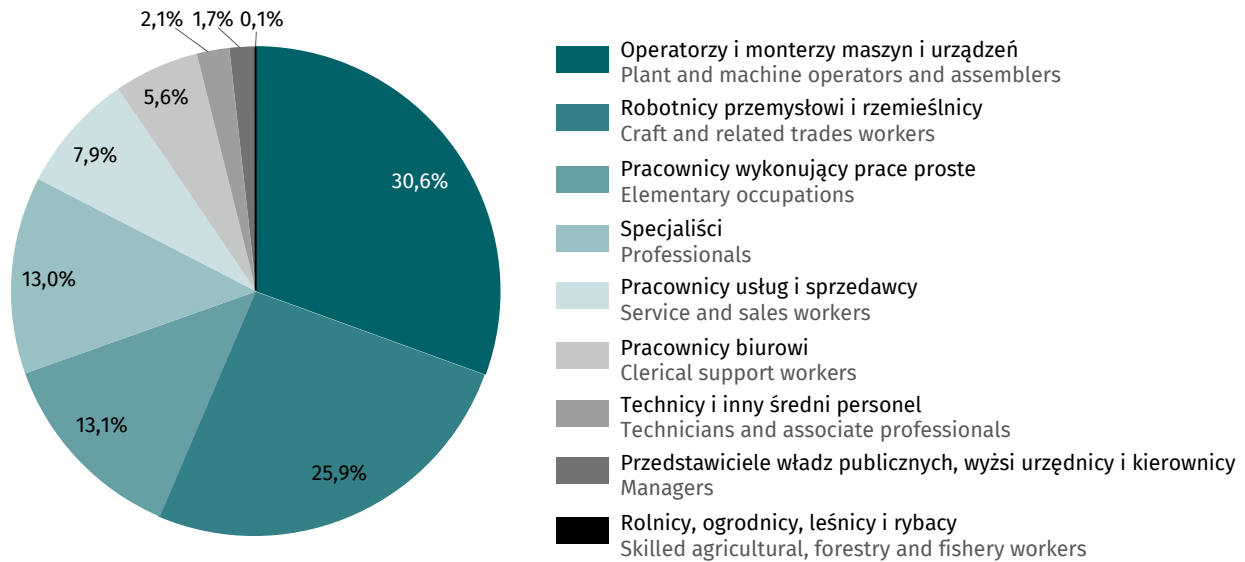
Łącznie wydano zezwolenia na pracę cudzoziemców z 99 państw. Najwięcej zezwoleń dotyczyło zatrudnienia obywateli Ukrainy – 4,8 tys. Dużo zezwoleń przyznano także dla obywateli: Indii (2,9 tys.), Uzbekistanu (2,1 tys.), Turcji (1,9 tys.) oraz Filipin (1,4 tys.).

Pracodawcy, którzy uzyskali zezwolenia na pracę cudzoziemców prowadzili działalność gospodarczą przede wszystkim w następujących sekcjach: „Transport i gospodarka magazynowa” (6,2 tys. zezwoleń, 29,5% wszystkich wydanych), „Budownictwo” (4,3 tys., 20,5%), „Administrowanie i działalność wspierająca^A” (2,9 tys., 14,0%).

Najwięcej zezwoleń na pracę cudzoziemców wydano w związku z przyjęciem do pracy przedstawicieli wielkiej grupy zawodów „Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń” (6,4 tys.) i dotyczyły one przede wszystkim zatrudnienia „Kierowców i operatorów pojazdów” (6,2 tys.). Znaczną liczbę zezwoleń uzyskano także dla: „Robotników przemysłowych i rzemieślników” (5,4 tys.), „Pracowników wykonujących prace proste” (2,7 tys.) oraz „Specjalistów” (2,7 tys.).

Wykres 10. Struktura zezwoleń na pracę cudzoziemców według wielkich grup zawodów w 2022 r.

Chart 10. Structure of work permits for foreigners by major occupational groups in 2022

Rozdział 2. Bezrobotni zarejestrowani

Chapter 2. Registered unemployed persons

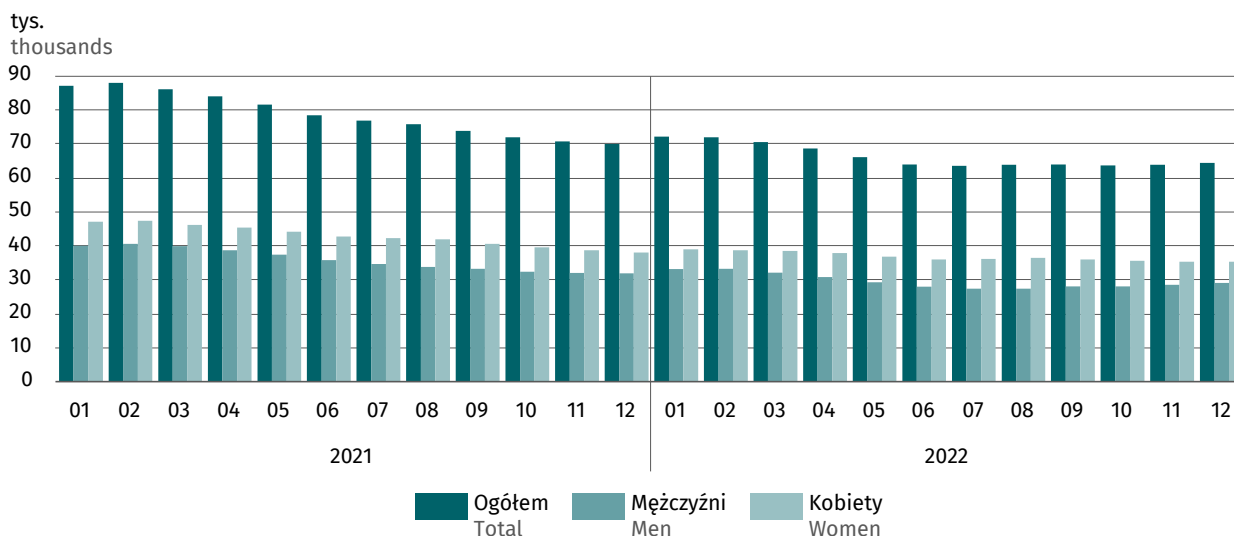
W końcu 2022 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 64,4 tys. osób bezrobotnych – o 5,6 tys. (o 8,0%) mniej niż przed rokiem. Liczba mężczyzn posiadających status osoby bezrobotnej zmniejszyła się o 2,8 tys. (o 8,9%), a kobiet – o 2,7 tys. (o 7,2%).

W rejestrach urzędów pracy, według stanu w dniu 31 grudnia 2022 r., poza osobami bezrobotnymi figurowało 2,3 tys. osób poszukujących zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub innej formy pomocy określonej w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy – o 0,5 tys. (o 18,4%) mniej niż rok wcześniej.

Wykres 11. Bezrobotni zarejestrowani według płci i miesięcy

Stan w końcu miesiąca

Chart 11. Registered unemployed persons by sex and months
As of the end of the month

Zbiorowość bezrobotnych kobiet, stanowiąca 54,9% ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych, liczyła 35,3 tys. osób i była o 6,3 tys. większa niż zbiorowość mężczyzn. Wśród nich było 9,4 tys. kobiet (26,7%), które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka.

Ponad połowa bezrobotnych (52,7%) zamieszkiwała na wsi. Ich liczba wyniosła 33,9 tys. – w tym 1,5 tys. (4,5%) posiadało gospodarstwo rolne.

Przeważająca część bezrobotnych (85,2%) to osoby, które poprzednio pracowały zawodowo. W tej grupie, liczącej 54,9 tys. osób, znajdowało się 2,6 tys. bezrobotnych (4,7%), którzy zostali zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu (poświadczonych dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu) nie miało 17,9 tys. bezrobotnych (27,8% zarejestrowanych). Doświadczenia zawodowego uzyskanego w trakcie zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej lub prowadzenia działalności gospodarczej (przez okres co najmniej 6 miesięcy) nie posiadało 13,2 tys. bezrobotnych (20,6% zarejestrowanych).

Status osoby bezrobotnej posiadało także 4,0 tys. absolwentów, czyli osób, które ukończyły naukę w okresie krótszym niż 12 miesięcy. Stanowili oni 6,3% ogólnej liczby bezrobotnych.

Wśród bezrobotnych znajdowało się 2,1 tys. cudzoziemców, co stanowiło 3,2%. W stosunku do stanu sprzed roku ich liczba wzrosła prawie ośmiokrotnie, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się o 2,8 p. proc. Zmiana ta zaistniała głównie w wyniku wejścia w życie (z dniem 12 marca 2022 r.) ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. 2022 r. poz. 583 z późniejszymi zmianami). Ustawa ta umożliwiła rejestrację w powiatowych urzędach pracy obywateli Ukrainy w wieku 18 lat i więcej, jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy.

Większość bezrobotnych nie otrzymywała zasiłku. Prawo do uzyskiwania tego świadczenia posiadało 12,6% bezrobotnych (8,1 tys. osób). W przypadku osób poprzednio pracujących udział ten wyniósł 14,7%, przy czym dla osób, które utraciły pracę z przyczyn dotyczących zakładu pracy ukształtował się na poziomie 45,5%.

Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

- osoby do 30 roku życia,
- długotrwale bezrobotni – osoby bezrobotne pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych,
- osoby powyżej 50 roku życia,
- osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej,
- osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- osoby niepełnosprawne.

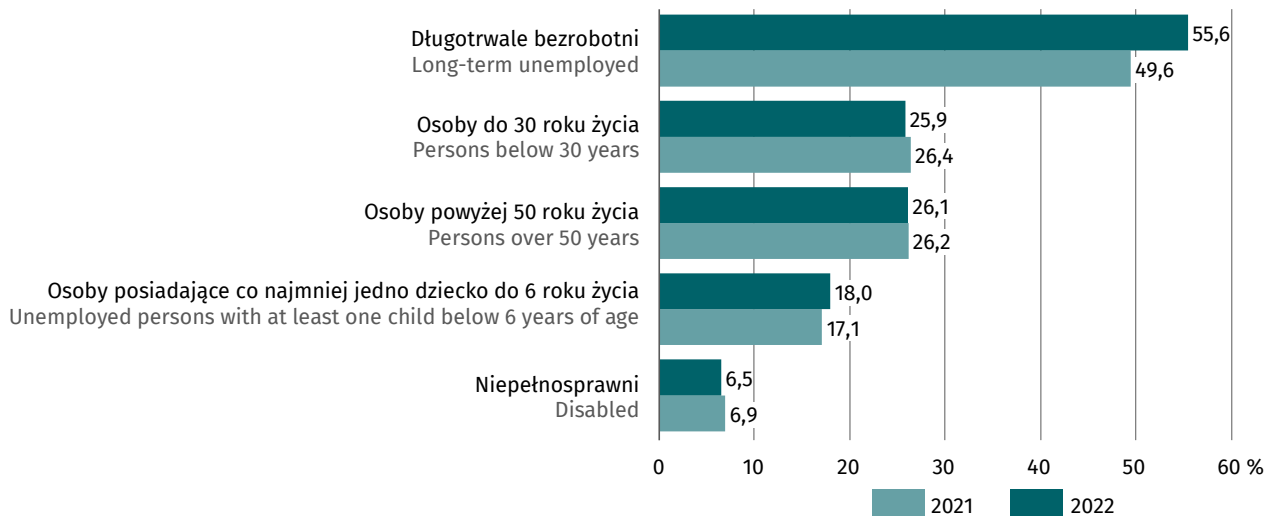
Źródło: Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity: Dz. U. 2019 poz. 1482).

Wśród bezrobotnych figurujących w ewidencji urzędów pracy, 53,7 tys. osób (83,4% ogólnej liczby zarejestrowanych) spełniało kryteria, na podstawie których zostały zaliczone do osób znajdujących się w szczególnie trudnych warunkach na rynku pracy (jednej osoby bezrobotnej może dotyczyć kilka kryteriów). Z tego tytułu przysługiwało im pierwszeństwo w skierowaniu do udziału w programach specjalnych służących aktywizacji zawodowej.

Wykres 12. Udział wybranych kategorii bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 12. Share of selected categories of the unemployed persons with a specific situation on the labour market in the total number of registered unemployed persons
As of 31 December

Największą grupę bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (59,4%), liczącą 31,9 tys. osób, tworzyli długotrwale bezrobotni. Znaczną część stanowiły osoby wyróżnione na podstawie kryterium wieku. Liczba bezrobotnych do 30 roku życia wyniosła 17,0 tys., natomiast tych, którzy ukończyli 50 lat – 16,9 tys.

W końcu grudnia 2022 r. w 14 powiatach liczba bezrobotnych była mniejsza niż rok wcześniej. Największy bezwzględny spadek wystąpił w Krakowie, gdzie w rejestrach urzędów pracy odnotowano o 2,5 tys. osób mniej. Największy procentowy spadek zaobserwowano natomiast w powiecie bocheńskim – o 26,3%. Największy wzrost dotyczył powiatu myślenickiego – o 0,2 tys. (o 18,0%).

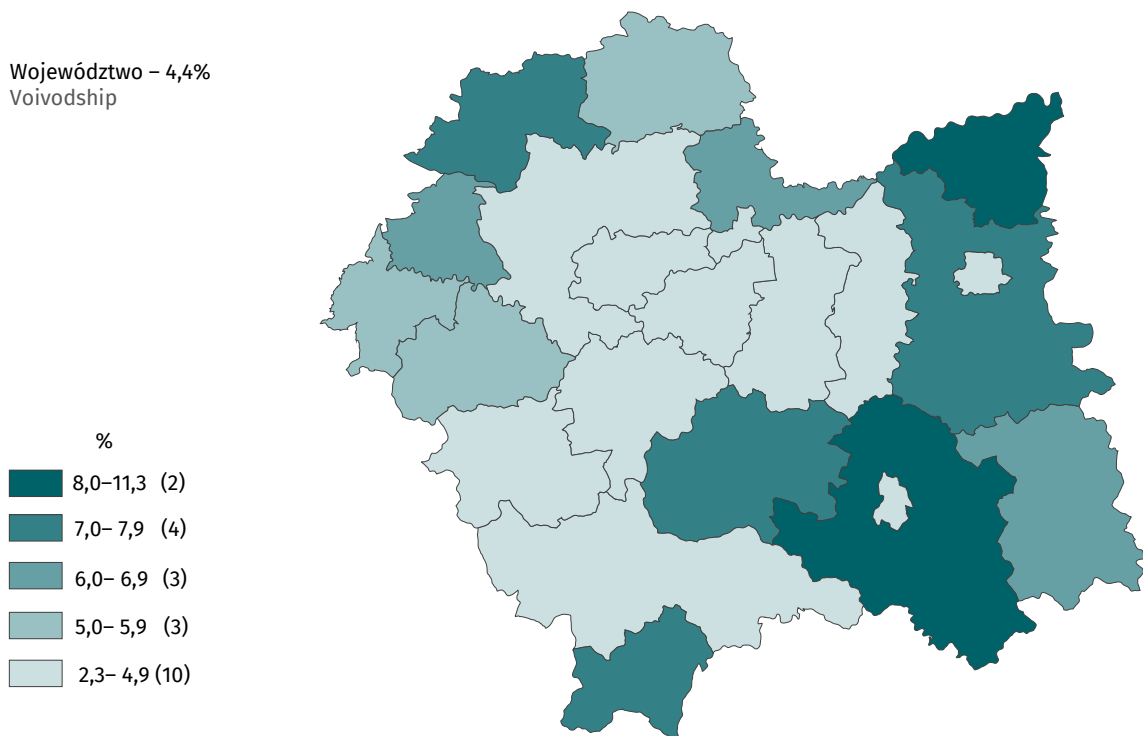
Stopa bezrobocia rejestrowanego obliczana jest jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo (tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego). Stopę bezrobocia podano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych na podstawie wyników spisów. Dane o bezrobotnych oraz pracujących wykorzystywane do obliczenia stopy bezrobocia pochodzą ze źródeł różniących się metodą zbierania. Dla bezrobotnych miejscem lokalizacji jest ich miejsce zamieszkania lub pobytu, a dla pracujących – lokalizacja miejsca pracy.

Mapa 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego^a według powiatów w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 2. Registered unemployment rate^a by powiats in 2022

As of 31 December

a Stopa bezrobocia po rewizji – uwzględnia ostateczne dane dotyczące liczby osób pracujących w gospodarce narodowej według faktycznego miejsca pracy, przygotowane na podstawie administracyjnych źródeł danych oraz kwartalnej i miesięcznej sprawozdawczości statystycznej podmiotów gospodarki narodowej.

a Revised unemployment rate – includes final data on the number of people working in the national economy according to the actual place of work, prepared on the basis of administrative data sources and quarterly and monthly statistical reporting of the national economy entities.

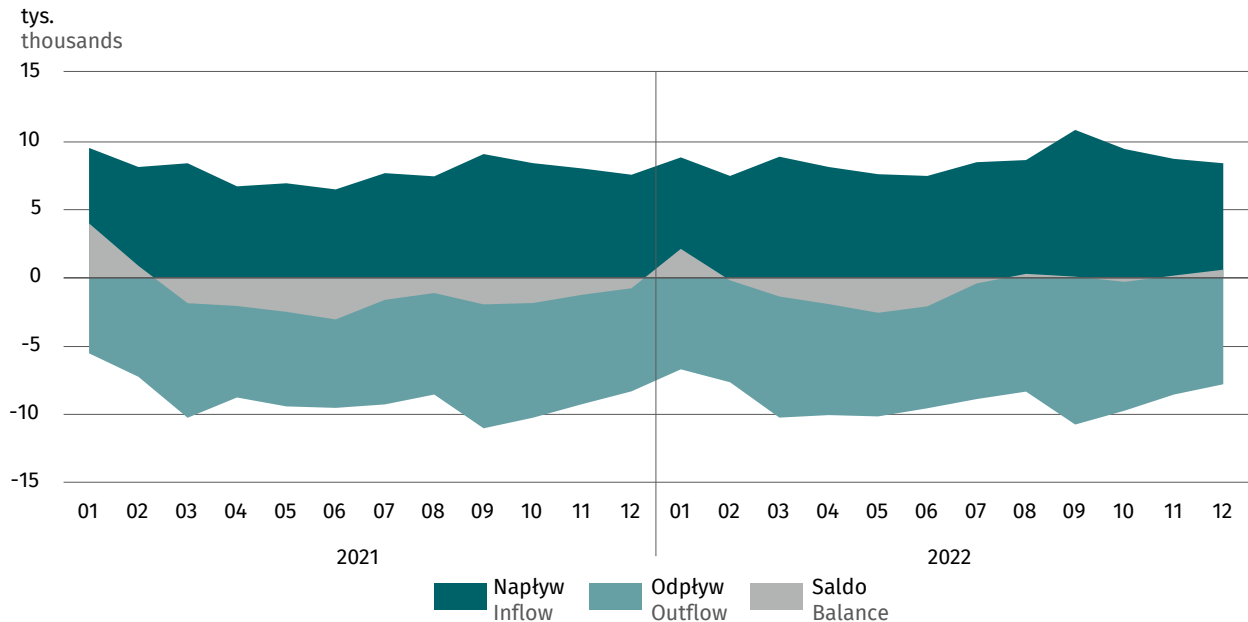
Stopa bezrobocia w województwie w końcu grudnia 2022 r. wyniosła 4,4% i była o 0,6 p. proc. niższa niż rok wcześniej. Od lat obserwuje się duże terytorialne zróżnicowanie poziomu bezrobocia. Rozpiętość pomiędzy najniższą stopą bezrobocia odnotowaną w Krakowie (2,3%) a najwyższą, charakteryzującą powiat dąbrowski, wyniosła 9,0 p. proc. Stopa bezrobocia dla Krakowa była o 2,1 p. proc. niższa od średniej dla całego województwa, a dla powiatu dąbrowskiego – o 6,9 p. proc. wyższa.

W 2022 r. w ewidencjach urzędów pracy zarejestrowano 102,7 tys. bezrobotnych (o 8,5 tys. osób, tj. o 9,1% więcej niż w 2021 r.) i jednocześnie wykreślono 108,2 tys. osób (o 1,0 tys., tj. o 0,9% więcej niż w 2021 r.). Uzyskano zatem ujemne saldo pomiędzy napływem i odpływem bezrobotnych. Wśród wszystkich bezrobotnych ujętych w ewidencji w ciągu roku, osoby zarejestrowane po raz pierwszy stanowiły 28,8% (29,6 tys. osób). Udział osób poprzednio pracujących wyniósł 80,8% (82,9 tys.), a absolwentów – 12,3% (12,6 tys.).

Główną przyczyną utraty statusu bezrobotnego było podjęcie pracy. Z tego powodu wyrejestrowano 56,3 tys. osób (52,0% wszystkich wykreślonych z ewidencji). Niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy było przyczyną wykreślenia 17,3 tys. osób (15,9%), rozpoczęcie stażu – 9,7 tys. (8,9%), rozpoczęcie szkolenia – 2,9 tys. (2,7%), osiągnięcie wieku emerytalnego – 1,7 tys. (1,5%), nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego – 0,8 tys. (0,8%), rozpoczęcie prac społecznie użytecznych – 0,8 tys. (0,7%), nabycie praw emerytalnych lub rentowych – 0,5 tys. (0,5%), podjęcie nauki – 0,4 tys. (0,3%). Ponadto ze statusu bezrobotnego dobrowolnie zrezygnowało 9,5 tys. osób (8,7%), a 2,5 tys. (2,3%) utraciło go w wyniku odmowy, bez uzasadnionej przyczyny, przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy.

Wykres 13. Bezrobotni zarejestrowani i wyrejestrowani z urzędów pracy według miesięcy W miesiącu sprawozdawczym

Chart 13. Unemployed persons registered and removed from labour offices by months
In reporting month

Najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych tworzyły osoby w wieku 25–34 lata – 15,9 tys. Nieco mniej liczna była zbiorowość osób w wieku 35–44 lata – 15,7 tys. Na 100 mieszkańców województwa, mieszczących się w obu wyznaczonych przedziałach wieku, przypadało 3 bezrobotnych.

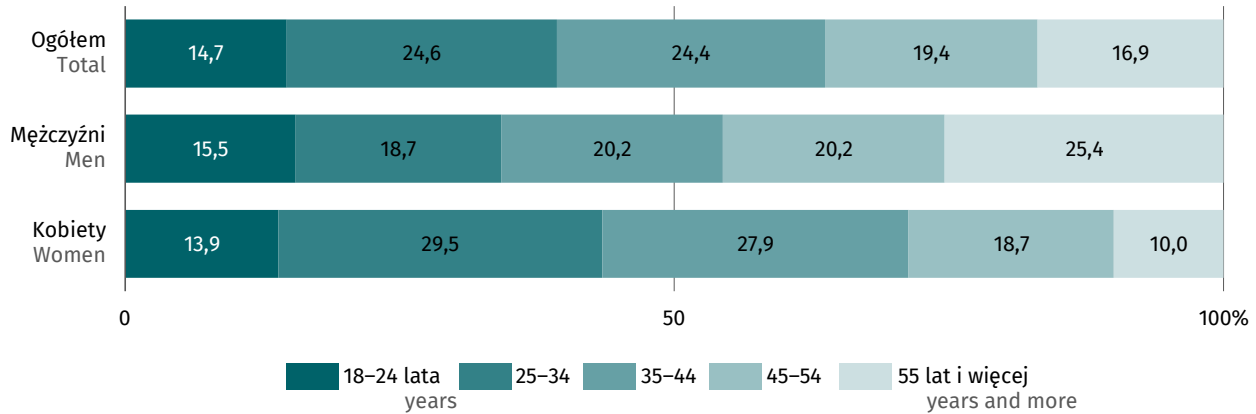
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w końcu 2022 r. wyniósł 3,1%. Wskaźnik ten obliczony dla kobiet ukształtował się na poziomie 3,6%, a dla mężczyzn – 2,7%.

Wykres 14. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według grup wieku w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 14. Structure of registered unemployed persons by age groups in 2022

As of 31 December

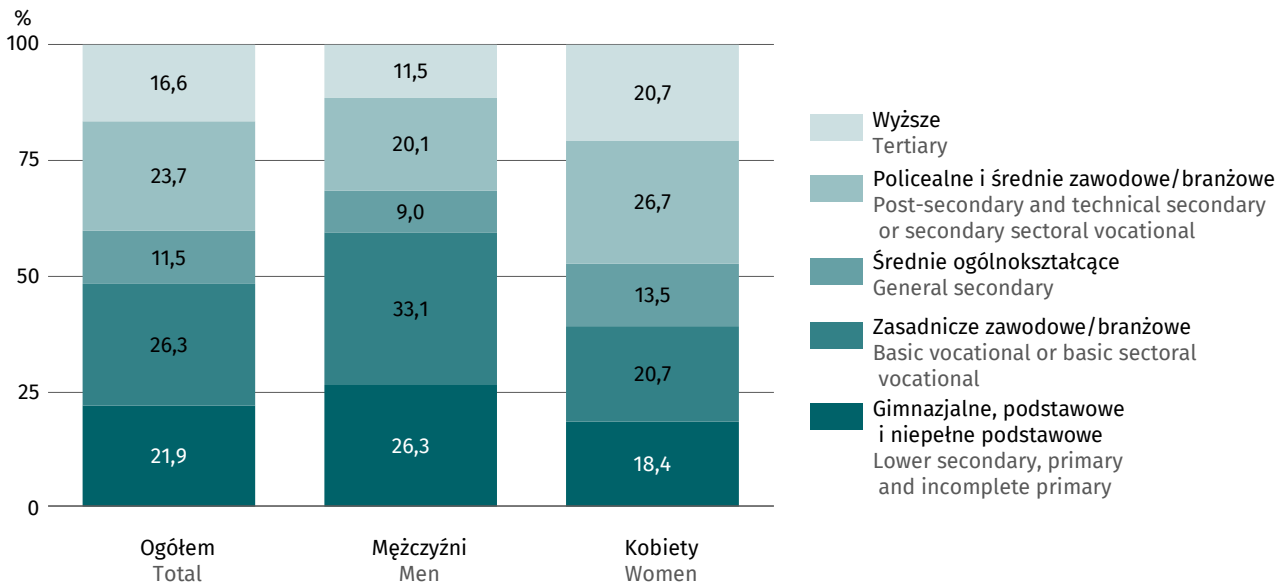
Wśród bezrobotnych zarejestrowanych najwięcej było osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym – 16,9 tys. (26,3%). Kobiety przeważały wśród bezrobotnych z wykształceniem: wyższym (68,5% bezrobotnych o takim poziomie wykształcenia), średnim ogólnokształcącym (64,5%) oraz policealnym i średnim zawodowym/branżowym (61,8%). Mężczyźni natomiast, stanowili ponad połowę bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym (56,8%) oraz gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (54,1%).

Wykres 15. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 15. Structure of registered unemployed persons by educational level in 2022

As of 31 December

Dłużej niż 12 miesięcy pozostawało bez pracy 25,5 tys. bezrobotnych (w tym 15,1 tys. kobiet). Stanowili oni 39,6% bezrobotnych zarejestrowanych, przy czym dla kobiet udział ten wyniósł 42,7%, a dla mężczyzn – 35,9%.

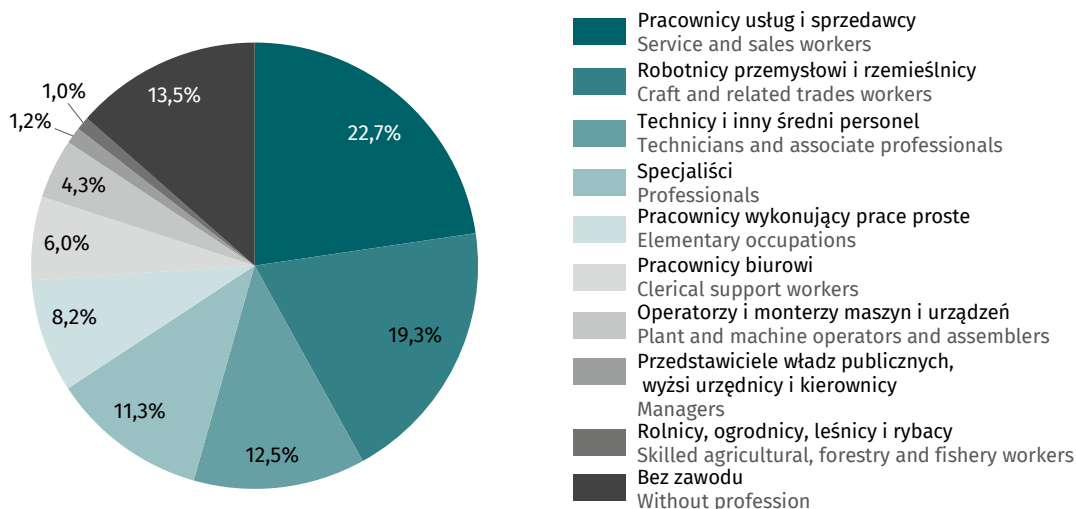
Staż pracy poniżej pięciu lat posiadało 28,4 tys. osób bezrobotnych (44,1% ogólnej liczby zarejestrowanych), przy czym 42,7% przepracowało co najwyżej jeden rok. Grupę liczącą 19,5 tys. osób (30,2% zarejestrowanych) tworzyli bezrobotni, którzy byli wcześniej zatrudnieni w okresie dłuższym niż pięć, ale nie przekraczającym 20 lat. Staż powyżej 20 lat wypracowało 7,0 tys. bezrobotnych (10,9%). Żadnego stażu pracy nie miało 9,5 tys. bezrobotnych (14,8%).

Z analizy struktury bezrobotnych według zawodów wynika, że w końcu 2022 r. najczęściej osób (14,6 tys.) należało do wielkiej grupy zawodów „Pracownicy usług i sprzedawcy”. Głównymi reprezentantami tej grupy (na poziomie elementarnym) byli „Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)”, których udział wyniósł 46,1%. Liczną grupą byli też „Kucharze” – 14,0% i „Fryzjerzy” – 10,7%. Drugą pod względem liczby bezrobotnych była wielka grupa zawodów „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” (12,4 tys. bezrobotnych), w której: 10,1% stanowili „Mechanicy pojazdów samochodowych”, 9,6% – „Ślusarze i pokrewni”, a 9,1% – „Piekarze, cukiernicy i pokrewni”.

W rejestrach urzędów pracy figurowało także 8,7 tys. bezrobotnych bez zawodu, czyli osób, które nie posiadały świadectwa (dyplomu) ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego i udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum jednego roku w tym samym zawodzie.

Wykres 16. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wielkich grup zawodów^a w 2022 r. Stan w dniu 31 grudnia

Chart 16. Structure of registered unemployed persons by major occupational groups^a in 2022
As of 31 December

^a Nie uwzględniono grupy „Siły zbrojne”.

^a "Armed forces occupations" group was not included.

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie na zlecenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej realizuje we wszystkich powiatach badanie pod nazwą „Barometr zawodów”³. Jest to jednoroczna prognoza sytuacji w zawodach, której celem jest wskazanie zawodów deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych. Podstawą do opracowania raportów są opinie ekspertów. Lista zawodów do przeanalizowania została przygotowana na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności (lista zawodów na 2023 r. zawierała 168 pozycji). W wynikach badania dla województwa ogółem, uwzględniane są tylko te zawody, które zostały ocenione w przynajmniej połowie powiatów.

³ Barometr zawodów 2023. Raport podsumowujący badanie w województwie małopolskim, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Kraków 2022.

³ Occupation barometer 2023. Report summarizing the survey in Małopolskie Voivodship, Voivodship Labour Office in Kraków, Kraków 2022.

Opracowana w 2022 r. prognoza na 2023 r. dla województwa małopolskiego (na podstawie 21 paneli eksperckich) zakładała utrzymanie na poziomie sprzed roku liczby zawodów deficytowych (34 grupy zawodów), czyli takich, w których nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy. Wskazano główne powody deficytu:

- brak wystarczającej liczby kandydatów do pracy (ze względu na rozwój branży, zmiany demograficzne),
- niespełnienie przez kandydatów wymagań pracodawców (brak wymaganych kwalifikacji czy doświadczenia zawodowego),
- nieodpowiadające kandydatom warunki pracy (wynagrodzenia, czas pracy, miejsce pracy, forma umowy).

Cztery zawody, które w poprzedniej edycji badania prognozowane były jako zrównoważone, obecnie zaliczone zostały do grupy zawodów deficytowych. Wśród nich znalazły się zawody branży budowlanej (betoniarze i zbrojarze), edukacyjnej (nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących i nauczyciele przedszkoli) oraz gastronomicznej (piekarze). Zawody z branży budowlanej od lat prognozowane są jako zawody deficytowe. Jako główny powód deficytu wskazuje się tu brak odpowiedniej liczby kandydatów do pracy. Ta sama przyczyna spowodowała także pogłębienie deficytu w branży edukacyjnej. Deficyt w branży gastronomicznej wynikał głównie z nieodpowiadających kandydatom warunków pracy.

Wśród zawodów medycznych spadła liczba powiatów, dla których prognozowane są deficyty wśród lekarzy oraz pielęgniarek i położnych. Obecnie obie grupy zawodów są deficytowe w 16 powiatach. Ratownicy medyczni znaleźli się w grupie zawodów w równowadze. W podobnej sytuacji, jak w poprzedniej edycji badania, znajdowali się opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej (deficyt w 16 powiatach), a także fizjoterapeuci i masażyści (deficyt w 14 powiatach). Na skutek nowych wytycznych, dotyczących zatrudniania w szkołach i przedszkolach psychologów, zauważa się znaczne trudności ze znalezieniem kandydatów do pracy. Psycholodzy i psychoterapeuci we wszystkich powiatach prognozowani byli jako zawody deficytowe. W grupie zawodów medycznych najczęściej jako powód deficytu wskazywano brak wystarczającej liczby kandydatów do pracy.

Ponownie, kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych prognozowani byli w deficycie, co ma miejsce od początku realizacji badania. Deficyt tej profesji wystąpił we wszystkich powiatach województwa, natomiast powodem było głównie niespełnienie przez kandydatów wymagań pracodawcy.

Według prognozy na 2023 r. w grupie zawodów zrównoważonych znaleźli się: operatorzy obrabiarek skrawających, projektanci i administratorzy baz danych, programiści, ratownicy medyczni oraz sprzedawcy i kasjerzy. W poprzedniej prognozie (na 2022 r.) zawody te zaliczone były do zawodów deficytowych.

W prognozie na 2023 r. ponownie znalazł się tylko jeden zawód określony jako nadwyżkowy, w przypadku którego znalezienie pracy może być trudniejsze ze względu na małe zapotrzebowanie oraz dużą liczbę kandydatów chętnych do podjęcia pracy i spełniających wymagania pracodawców. Nadwyżki dotyczą głównie zawodów, na które jest niewielkie zapotrzebowanie, oraz w których występuje niedopasowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy. Ekonomiści – to zawód uznawany za trwale nadwyżkowy, ponieważ znajduje się w nadwyżce od początku realizowania badania w województwie małopolskim. Problem ze znalezieniem pracy w tym zawodzie może pojawić się w 12 powiatach.

W 2022 r. do urzędów pracy zgłoszono 92,5 tys. ofert pracy (o 2,1 tys., tj. o 2,2% mniej niż w 2021 r.), z których 8,4 tys. (9,0%) pochodziło z sektora publicznego. Do osób niepełnosprawnych skierowanych było 2,0 tys. ofert (2,1%). Zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej dotyczyło 80,7 tys. ofert (87,2%), przy czym 48,9 tys. w ramach oferty sezonowej. Pracy subsydiowanej (w przypadku której pracodawca uzyskuje od państwa pomoc finansową polegającą na redukcji kosztów zatrudnienia) dotyczyło 18,5 tys. propozycji, wśród których było 11,8 tys. miejsc aktywizacji zawodowej i były to głównie staże – 10,8 tys.

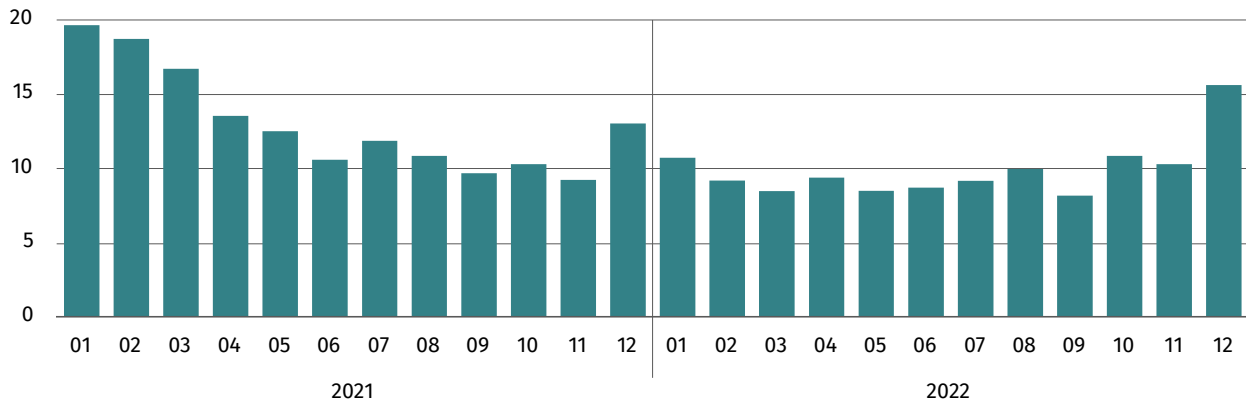
Prawie 34,0 tys. ofert pracy zgłoszono w ramach „testu rynku pracy”, czyli w celu weryfikacji bezrobotnych zarejestrowanych oraz osób poszukujących pracy pod kątem możliwości zatrudnienia w danym przedsiębiorstwie, w którym wystąpiły braki kadrowe. Taki test przeprowadza się przed zatrudnieniem cudzoziemców. Dopiero wtedy, gdy zostanie potwierdzony brak wykwalifikowanych osób na dane stanowisko, podmiot może zatrudnić obcokrajowca na podstawie zezwolenia na pracę.

W końcu grudnia 2022 r. w dyspozycji urzędów pracy pozostawało 4,1 tys. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, w tym 1,8 tys. niewykorzystanych dłużej niż 30 dni. Na jedną niewykorzystaną ofertę pracy przypadało 16 osób bezrobotnych (w końcu poprzedniego roku – 13).

Wykres 17. Liczba bezrobotnych na jedną ofertę pracy zgłoszoną do urzędów pracy

Stan w końcu miesiąca

Chart 17. Unemployed persons per one job offer submitted to labour offices
As of the end of the month

Aktywne formy pomocy bezrobotnym – działania zmierzające do ograniczenia wielkości bezrobocia na danym terenie. Wśród nich wyróżnia się w szczególności:

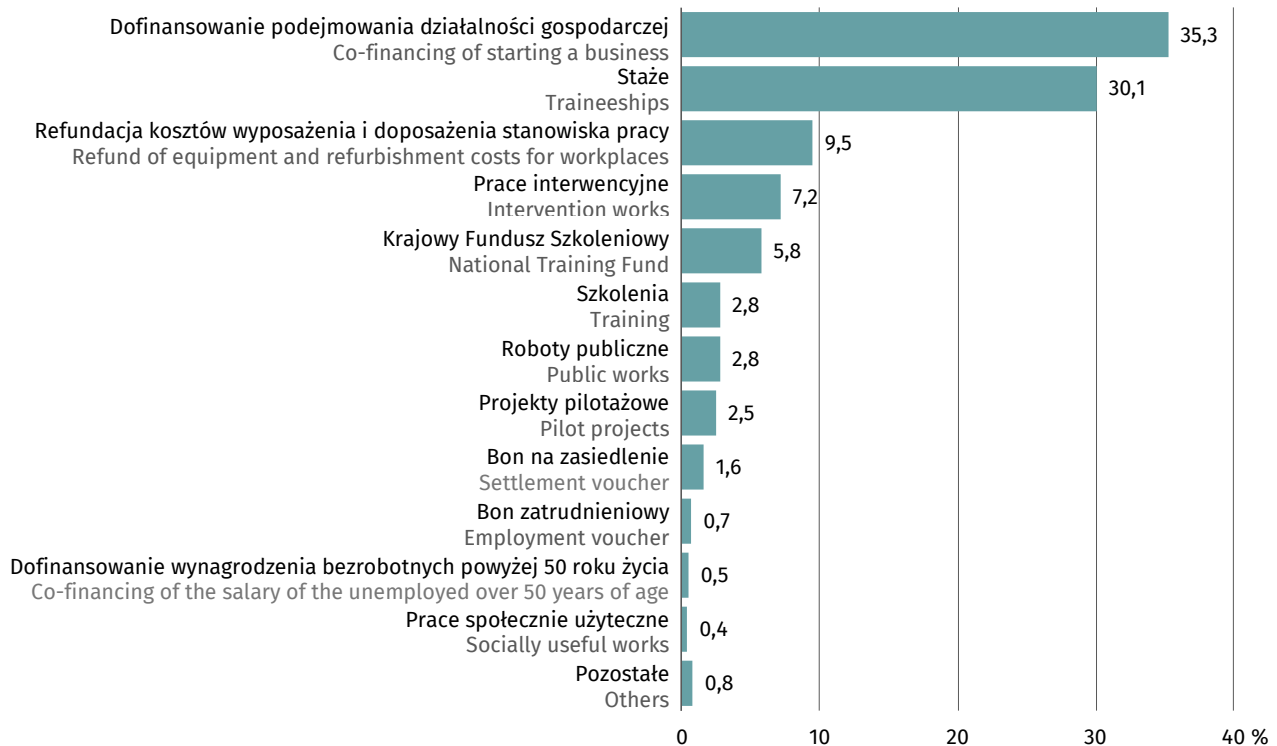
- **szkolenia** – pozaszkolne zajęcia mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia,
- **staż u pracodawcy** – nabywanie umiejętności praktycznych, potrzebnych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą,
- **prace interwencyjne** – zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej ze starostą i ma na celu wsparcie osób bezrobotnych,
- **roboty publiczne** – prace organizowane dla bezrobotnych przez powiaty (z wyłączeniem prac organizowanych w urzędach pracy), gminy, organizacje pozarządowe lub instytucje użyteczności publicznej na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.

W ramach działań zmierzających do redukcji wielkości bezrobocia w 383 instytucjach szkoleniowych, prowadzących szkolenia dla bezrobotnych i poszukujących pracy, w 2022 r. szkolenia ukończyło 3,1 tys. osób. Jeszcze w trakcie szkolenia lub w okresie 3 miesięcy od jego ukończenia 2,0 tys. z nich podjęło pracę. Kształcenie to obejmowało przede wszystkim obszary zawodowe takie jak: zarządzanie i administrowanie (1,0 tys. uczestników, tj. 31,4% ogólnej liczby osób, które ukończyły szkolenia), usługi transportowe obejmujące m. in. kursy prawa jazdy (0,5 tys., 16,7%), usługi określone jako pozostałe (0,3 tys., 8,2%), języki obce (0,2 tys., 5,5%) oraz usługi fryzjerskie, kosmetyczne (0,2 tys., 5,2%).

W 2022 r. ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego sfinansowano między innymi kształcenie ustawiczne, w którym uczestniczyło 5,6 tys. osób chcących podnieść swoje kwalifikacje zawodowe. Tematyka kształcenia dotyczyła głównie: opieki zdrowotnej (0,9 tys. uczestników, tj. 16,3%), usług fryzjerskich i kosmetycznych (0,7 tys., 12,1%), informatyki i wykorzystania komputerów (0,7 tys., 12,1%), rachunkowości, księgowości, bankowości, ubezpieczeń, analizy inwestycyjnej (0,6 tys., 11,1%) oraz techniki i handlu artykułami technicznymi (0,6 tys., 10,2%).

W celu przygotowania zawodowego w 2022 r. staż u pracodawcy (finansowany z Funduszu Pracy) ukończyło 9,4 tys. bezrobotnych, z których 7,6 tys. podjęło pracę w trakcie trwania stażu lub w okresie do 3 miesięcy po jego ukończeniu. Staże realizowane były głównie w obszarach zawodowych określonych jako: prace sekretarskie i biurowe (2,0 tys., tj. 21,4% bezrobotnych, którzy ukończyli staż), sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami (0,8 tys., tj. 8,5%), pozostałe usługi (0,6 tys., tj. 6,2%), usługi gastronomiczne (0,5 tys., tj. 5,4%), usługi fryzjerskie i kosmetyczne (0,5 tys., tj. 5,2%) oraz architektura i budownictwo (0,4 tys., tj. 4,3%).

Wykres 18. Struktura wydatków Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w 2022 r.
Chart 18. Structure of expenditure of the Labour Fund on active forms of counteracting unemployment in 2022

Z Funduszu Pracy na łagodzenie skutków bezrobocia w 2022 r. wydatkowano łącznie 471,9 mln zł – o 49,4% mniej niż w 2021 r. Na zasiłki dla bezrobotnych przeznaczono 139,8 mln zł (29,6%) – o 22,7% mniej niż rok temu. Wzrosła natomiast kwota wydatków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu – o 17,3% i wyniosła 304,7 mln zł (64,6% wydatków z Funduszu Pracy). Środki te przeznaczono głównie na programy na rzecz promocji zatrudnienia takie jak: dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej (107,6 mln zł), stypendia za okres staży (91,8 mln zł), refundację kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy (28,9 mln zł), prace interwencyjne (21,9 mln zł), roboty publiczne (8,5 mln zł), szkolenia (8,5 mln zł), projekty pilotażowe (7,7 mln zł), bony na zasiedlenie (5,0 mln zł), bony zatrudnieniowe (2,2 mln zł), dofinansowanie wynagrodzeń w związku z zatrudnieniem bezrobotnych powyżej 50 roku życia (1,6 mln zł) oraz prace społecznie użyteczne (1,1 mln zł). Z ogólnej sumy wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia (287,2 mln zł) do osób bezrobotnych w wieku do 30 lat skierowano 138,1 mln zł (48,1%), a do osób powyżej 50 roku życia – 22,5 mln zł (7,8%). Długotrwale bezrobotni otrzymali 49,9 mln zł.

Rozdział 3. Popyt na pracę

Chapter 3. Demand for labour

Popyt na pracę jest to liczba miejsc pracy, które oferuje gospodarka w określonych warunkach społeczno-ekonomicznych.

Przez popyt na pracę rozumie się:

- obsadzone (zagospodarowane) miejsca pracy, określane liczbą pracujących,
- wolne (niezagospodarowane/nieobsadzone) miejsca pracy.

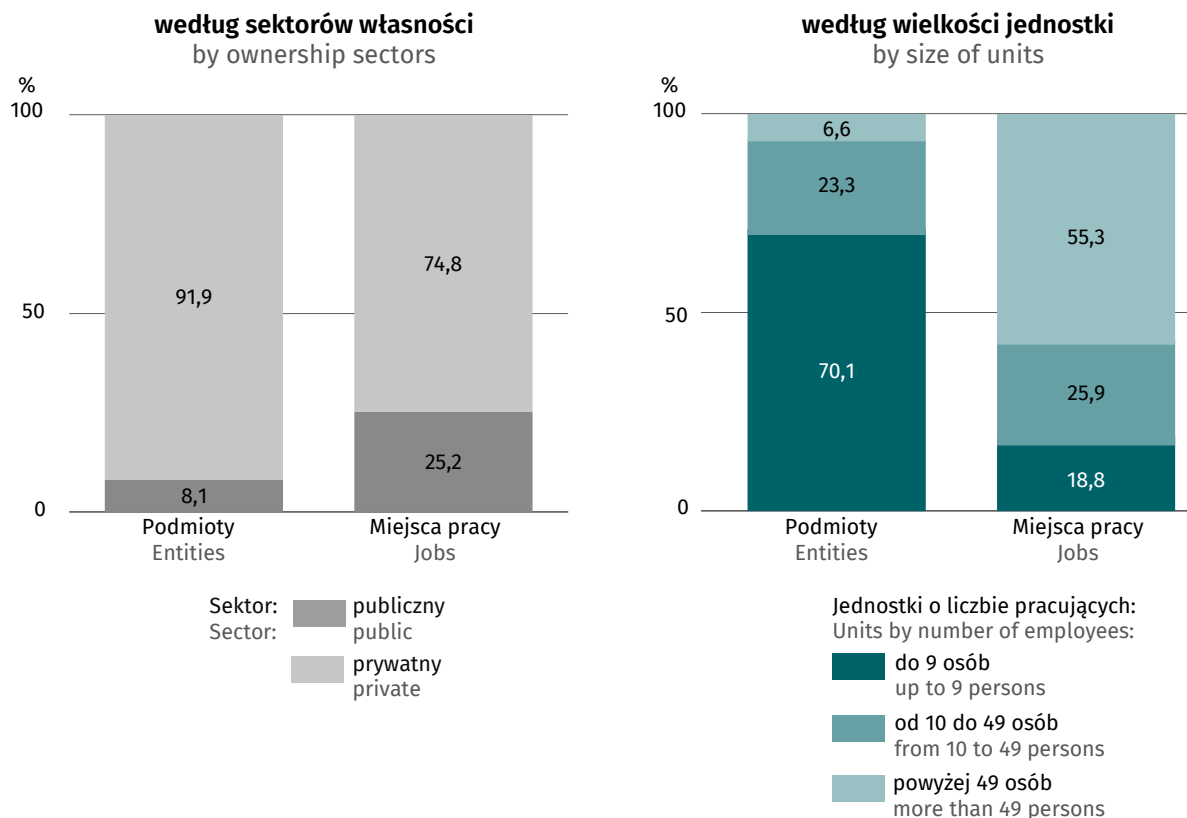
Przedstawione w tym rozdziale wartości przeciętne w roku zostały obliczone jako średnia arytmetyczna stanów w końcu kwartałów.

Badanie popytu na pracę ma charakter reprezentacyjny i obejmuje podmioty gospodarki narodowej oraz ich jednostki lokalne zatrudniające przynajmniej jedną osobę. Uogólnione wyniki badania popytu na pracę w województwie w 2022 r. były reprezentatywne dla przeciętnej liczby podmiotów wynoszącej 61,3 tys. (o 2,3% większej niż w 2021 r.). Przeciętnie w roku znajdowało się w nich 1103,5 tys. miejsc pracy, na które składały się miejsca zagospodarowane określane liczbą pracujących – 1090,0 tys. (98,8%) oraz miejsca wolne – 13,5 tys.

Wykres 19. Struktura podmiotów zatrudniających przynajmniej jedną osobę i struktura miejsc pracy w tych podmiotach w 2022 r.

Przeciętnie w roku

Chart 19. Structure of entities employing at least one person and of workplaces in these entities in 2022 Annual average

Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych, bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie 3 warunki:

1. miejsca pracy w dniu sprawozdawczym nie były faktycznie obsadzone,
2. pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
3. w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

W wyniku ruchu zatrudnionych oraz na skutek tworzenia nowych stanowisk pracy w 2022 r. przeciętnie 3,1 tys. przedsiębiorstw (o 2,8% więcej niż w poprzednim roku) deklarowało posiadanie wolnych miejsc pracy (5,0% analizowanej grupy podmiotów). Były to głównie podmioty sektora prywatnego – 87,7%. W strukturze liczonej ze względu na wielkość jednostki 52,2% stanowiły podmioty zatrudniające do 9 pracowników, 32,1% – podmioty o liczbie pracujących od 10 do 49 osób, a 15,7% – w których pracowało co najmniej 50 osób.

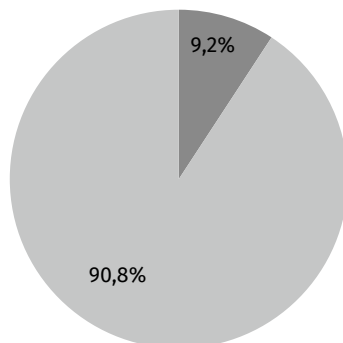
Przeciętna liczba oferowanych miejsc pracy w 2022 r. wyniosła 13,5 tys. i była o 15,9% mniejsza niż w 2021 r. Miejsca nowo utworzone stanowiły 25,3%. Na jedną jednostkę zgłaszającą wolne miejsca pracy przypadało 4,4 nieobsadzonych miejsc, przy czym w sektorze publicznym – 3,3, a w prywatnym – 4,5. W podmiotach zatrudniających powyżej 49 osób skupionych było 8,7 tys. wolnych miejsc pracy (17,9 miejsca na jeden zakład dysponujący wolnymi miejscami), w jednostkach, w których liczba pracujących nie przekraczała 9 osób – 2,5 tys. (1,6 na jeden podmiot), natomiast tam gdzie pracowało od 10 do 49 osób – 2,3 tys. (2,3).

Wykres 20. Struktura wolnych miejsc pracy według sektorów własności i wielkości jednostek w 2022 r.

Przeciętnie w roku

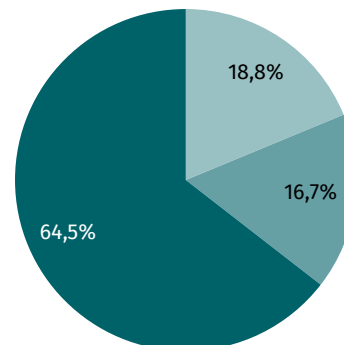
Chart 20. Structure of vacancies by ownership sectors and size of units in 2022
Annual average

według sektorów własności
by ownership sectors

Sektor:
Sector:
publiczny
public
prywatny
private

według wielkości jednostki
by size of units

Jednostki o liczbie pracujących:
Units by number of employees:
do 9 osób
up to 9 persons
od 10 do 49 osób
from 10 to 49 persons
powyżej 49 osób
more than 49 persons

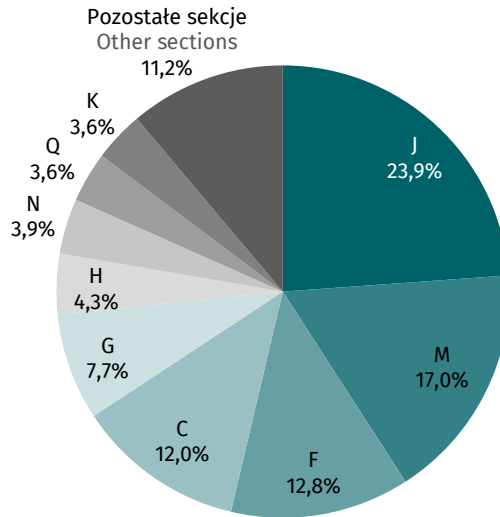
Najwięcej wolnych miejsc pracy znajdowało się w przedsiębiorstwach działających w ramach sekcji „Informacja i komunikacja” – przeciętnie w roku 3,2 tys. Pod względem znacznej liczby wolnych miejsc pracy wyróżniły się także podmioty zaliczone do sekcji: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” – 2,3 tys., „Budownictwo” – 1,7 tys. oraz „Przetwórstwo przemysłowe” – 1,6 tys.

W sektorze publicznym największą liczbą wolnych miejsc pracy dysponowały jednostki zajmujące się „Opieką zdrowotną i pomocą społeczną”, w których przeciętnie w 2022 r. było 0,3 tys. wakatów (tj. 20,8% wolnych miejsc pracy w tym sektorze). W sektorze prywatnym najwięcej wolnych miejsc pracy skupiały podmioty zaklasyfikowane do sekcji „Informacja i komunikacja” – 3,2 tys. (tj. 26,3% ich ogólnej liczby w sektorze prywatnym).

Wykres 21. Struktura wolnych miejsc pracy według sekcji PKD w 2022 r.

Przeciętnie w roku

Chart 21. Structure of vacancies by NACE sections in 2022
Annual average

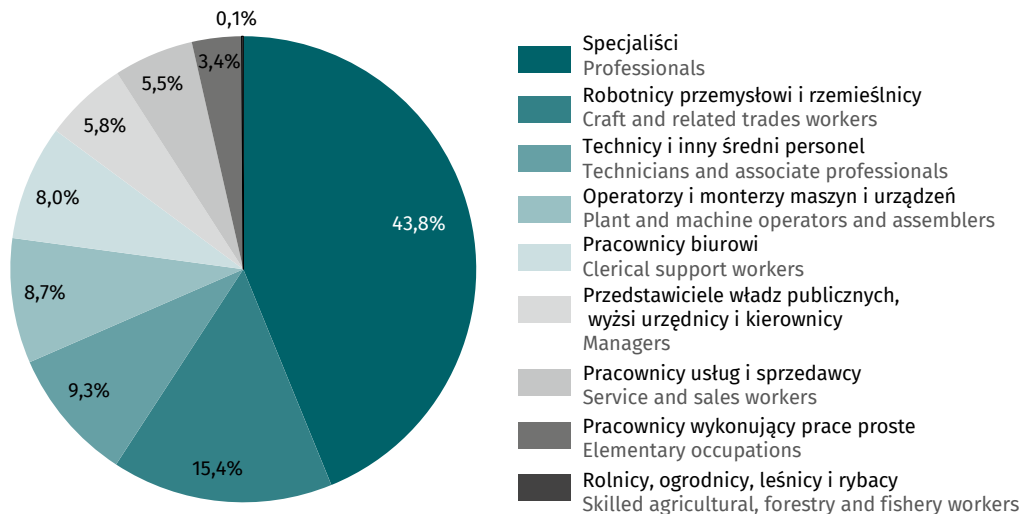

W 2022 r. największe zapotrzebowanie na pracowników było w przypadku osób o zawodach zaklasyfikowanych do wielkiej grupy „Specjaliści” – przeznaczonych było dla nich 5,9 tys. wolnych miejsc pracy. Liczne oferty pracy dotyczyły też zawodów z wielkich grup: „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” (2,1 tys. wakatów), „Technicy i inny średni personel” (1,3 tys.), „Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń” (1,2 tys.) oraz „Pracownicy biurowi” (1,1 tys.).

Wykres 22. Struktura wolnych miejsc pracy według wielkich grup zawodów w 2022 r.

Przeciętnie w roku

Chart 22. Structure of vacancies by major occupational groups in 2022
Annual average

Wolne miejsca pracy zgłoszone do urzędów pracy są to wolne miejsca pracy, które zostały zgłoszone przez pracodawcę do urzędu pracy w celu znalezienia odpowiedniego pracownika i w dniu sprawozdawczym pozostają faktycznie nieobsadzone.

W 2022 r. do urzędów pracy zostało zgłoszonych 1,1 tys. wolnych miejsc pracy (przeciętnie w roku) – 7,9% ich ogólnej liczby (o 0,2 tys., tj. o 15,4% mniej niż w roku poprzednim). Większość zgłoszeń pochodziło z sektora prywatnego (0,9 tys., tj. 82,0%). W strukturze zgłoszonych wakatów według wielkości podmiotów największy udział (41,8%) przypadła na oferty przedstawione przez jednostki, w których pracuje co najwyżej 9 osób. W końcu roku pozostało nieobsadzonych 0,7 tys. zgłoszonych miejsc.

Za pośrednictwem urzędów pracy poszukiwano pracowników przede wszystkim do jednostek działających w zakresie sekcji: „Budownictwo” (przeciętnie w roku 0,2 tys. ofert, tj. 21,7% ogólnej liczby zgłoszonych wakatów), „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^A” (0,2 tys., 14,3%) oraz „Przetwórstwo przemysłowe” (0,1 tys., 13,8%). W końcu roku najwięcej nieobsadzonych miejsc dotyczyło pracy w „Budownictwie” (0,2 tys. wakatów).

Do urzędów pracy występowano z zapotrzebowaniem na pracowników głównie z następujących wielkich grup zawodów: „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” (przeciętnie 0,3 tys. ofert, tj. 28,7% zgłoszonych), „Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń” (0,2 tys., 19,5%) oraz „Specjaliści” (0,1 tys., 13,4%). W końcu roku najwięcej wolnych miejsc pracy, jakie pozostały do obsadzenia, przeznaczonych było dla „Operatorów i monterów maszyn i urządzeń” (0,2 tys.).

Wskaźnik wolnych miejsc pracy jest to udział wolnych miejsc pracy w łącznej liczbie zagospodarowanych i niezagospodarowanych (wolnych) miejsc pracy.

Przeciętny roczny wskaźnik wolnych miejsc pracy w 2022 r. wyniósł 1,22% (w 2021 r. – 1,46%), czyli na 100 miejsc pracy 1,2 pozostawało nieobsadzonych. W sektorze publicznym wskaźnik ten był równy 0,45%, a w prywatnym – 1,48%. Odsetek niewykorzystania miejsc pracy wyższy niż ogółem w województwie wystąpił w jednostkach, w których liczba pracujących wynosi co najmniej 50 osób – 1,43%.

Ze względu na rodzaj działalności podmiotów najwyższy przeciętny wskaźnik odnotowano w sekcji „Informacja i komunikacja” – 5,83%. Dużym udziałem wolnych miejsc pracy w ich ogólnej liczbie (zagospodarowanych i nieobsadzonych) charakteryzowały się także sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” – 3,27%, „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa” – 2,18% oraz „Budownictwo” – 2,05%.

Biorąc pod uwagę wielkie grupy zawodów można zauważyć, że najwyższy wskaźnik wolnych miejsc pracy dotyczył „Specjalistów” – 1,99%. Pod tym względem wyróżnić można także „Robotników przemysłowych i rzemieślników” – 1,31% oraz „Techników i inny średni personel” – 1,19%.

Nowo utworzone miejsca pracy są to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Zlikwidowane miejsca pracy są to miejsca pracy utracone w wyniku zmian organizacyjnych lub zmiany profilu działalności.

W 2022 r. utworzono 54,5 tys. nowych miejsc pracy (o 7,3 tys., tj. o 11,8% mniej niż w 2021 r.), a zlikwidowano – 22,3 tys. (o 5,1 tys., tj. o 18,7% mniej niż przed rokiem). Saldo miejsc pracy nowych i zlikwidowanych było dodatnie i wyniosło 32,1 tys. (w 2021 r. – 34,3 tys.). Dodatnie saldo wystąpiło zarówno w jednostkach sektora publicznego, jak i prywatnego. Również w ramach wszystkich sekcji, określających rodzaj działalności jednostek, liczba nowo utworzonych miejsc pracy była wyższa niż zlikwidowanych. Największe dodatnie saldo wystąpiło w sekcji „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” – 7,4 tys.

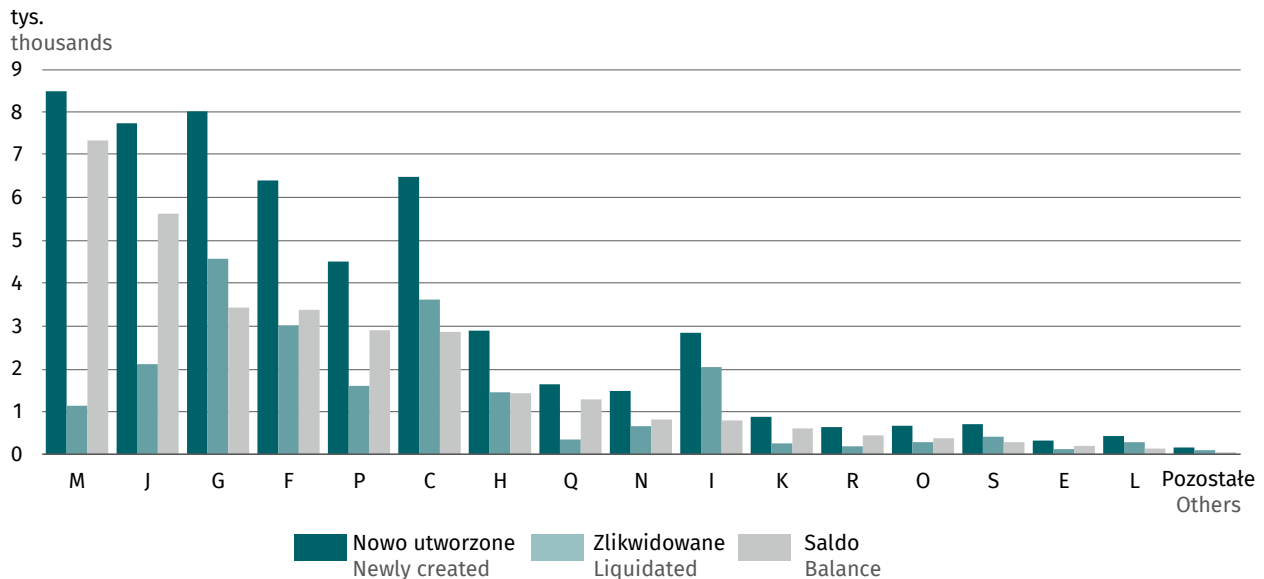
Najwięcej miejsc pracy powstało w podmiotach zaliczonych do sekcji „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” – 8,5 tys., tj. 15,6% ogólnej liczby miejsc pracy nowo utworzonych. W strukturze nowo utworzonych miejsc pracy znaczący udział miały także jednostki działające w sekcjach „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^A” – 14,7% (8,0 tys.) oraz „Informacja i komunikacja” – 14,2% (7,8 tys.).

Likwidacja miejsc pracy miała miejsce głównie w obrębie sekcji: „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^A” – 4,6 tys. (20,5% wszystkich miejsc zlikwidowanych), „Przetwórstwo przemysłowe” – 3,6 tys. (16,2%) oraz „Budownictwo” – 3,0 tys., (13,5%).

Średnio na jedno zlikwidowane stanowisko powstało 2,4 nowych miejsc pracy. W ramach sekcji „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” relacja ta wyniosła 7,4. W podmiotach działających w sekcji „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” na jedno zlikwidowane miejsce przypadało 4,7 nowo utworzonych, a w sekcji „Informacja i komunikacja” – 3,7.

Wykres 23. Nowo utworzone i zlikwidowane miejsca pracy według sekcji PKD w 2022 r.

Chart 23. Newly created and liquidated jobs by NACE sections in 2022

Uwaga. Sekcje posortowano malejąco według salda liczby miejsc pracy nowo utworzonych i zlikwidowanych.

Note. Sections were sorted in descending order by the balance of the number of newly created and liquidated jobs.

Badanie popytu na pracę dostarcza także informacji na temat zatrudniania osób z niepełnosprawnościami. W 2022 r. przeciętnie 34,0 tys. stanowisk pracy obsadzonych było przez osoby niepełnosprawne, co stanowiło 3,1% zagospodarowanych miejsc pracy. Na stanowiskach specjalnie dostosowanych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności pracowało 4,1 tys. osób (12,2%). Zwiększeniem zatrudnienia osób niepełnosprawnych przeciętnie w roku zainteresowanych było 2,5 tys. zakładów pracy – 4,1% ogólnej liczby jednostek objętych badaniem. Największy udział podmiotów planujących zwiększyć obsadę stanowisk osobami z niepełnosprawnościami wystąpił w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” – 21,9% jednostek tej sekcji biorących udział w badaniu.

Rozdział 4. Czas pracy

Chapter 4. Work time

Czas pracy jest to czas, w którym pracownik pozostaje w dyspozycji pracodawcy w zakładzie pracy lub w innym miejscu wyznaczonym do wykonywania pracy. Czas pracy obejmuje także okresy przerw, w których pracownik pozostawał w dyspozycji zakładu pracy jeśli przerwy te nastąpiły z mocy prawa lub za zgodą zakładu pracy, a także nieobecności nieusprawiedliwione.

Nominalny czas pracy jest to czas, który powinien być przepracowany w danym okresie rozliczeniowym w normalnym czasie pracy zgodnie z normami czasu pracy obowiązującymi danego pracownika na podstawie przepisów prawa. Nominalny czas pracy to kalendarzowy czas pracy pomniejszony o czas przypadający na dni ustawowo wolne od pracy.

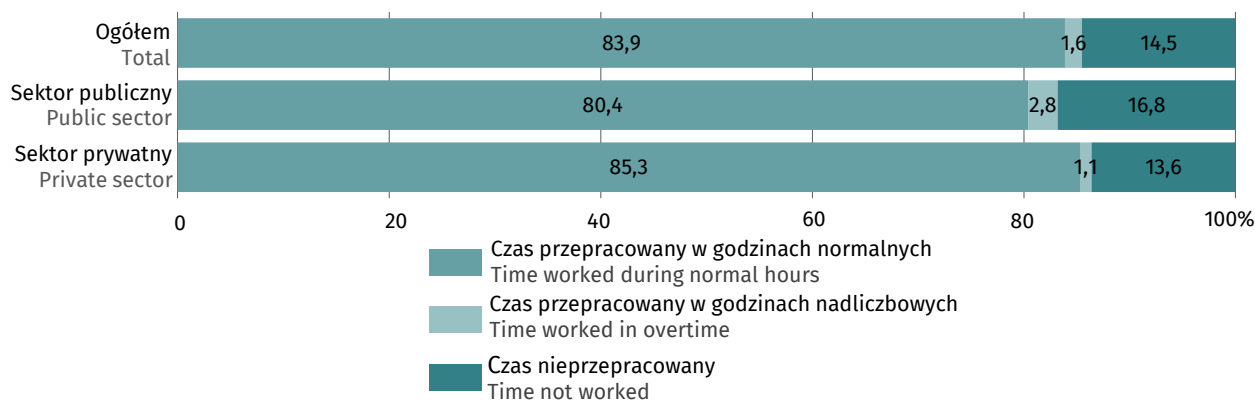
W 2022 r. w podmiotach gospodarczych zatrudniających powyżej 9 osób i jednostkach sfery budżetowej nominalny czas pracy wyniósł 1514,6 mln godzin i był o 33,3 mln godzin (o 2,2%) dłuższy niż w 2021 r. Nominalny czas pracy w sektorze publicznym wydłużył się o 0,6% – do poziomu 420,7 mln godzin, a w prywatnym o 2,9% i wyniósł 1093,9 mln godzin.

W 2022 r. nominalny czas pracy przypadający na jednego zatrudnionego ukształtował się na poziomie 1944 godziny (o 6 godzin mniej niż w poprzednim roku). W sektorze publicznym wyniósł 1781 godzin, a w sektorze prywatnym – 2015 godzin (w 2021 r. odpowiednio – 1787 i 2022 godziny).

Przeciętny tygodniowy wymiar czasu pracy przypadający na jednego zatrudnionego w gospodarce narodowej w 2022 r. wyniósł 37,4 godziny (w sektorze publicznym – 34,3, w prywatnym – 38,8). Najdłuższy tygodniowy wymiar czasu pracy wystąpił w sekcji „Pozostała działalność usługowa” (39,5 godziny), a najkrótszy w sekcji „Edukacja” (28,6 godziny na jednego zatrudnionego) i wynikał z ustawowo krótszego nominalnego czasu pracy w tej sekcji.

Wykres 24. Struktura czasu pracy przypadającego na jednego zatrudnionego według kategorii w 2022 r.

Chart 24. Structure of work time per paid employee by categories in 2022

Czas przepracowany w godzinach normalnych obejmuje czas przepracowany w dniu roboczym, w wymiarze czasu pracy obowiązującym daną grupę pracowników. Do normalnego czasu pracy zalicza się również godziny przepracowane przy wykonywaniu prac zastępczych, w przypadku wystąpienia przestoju na stanowisku pracy.

Praca w godzinach nadliczbowych jest to praca wykonywana ponad obowiązujące pracownika normy czasu pracy, a także praca wykonywana ponad przedłużony dobowy wymiar czasu pracy, wynikający z obowiązującego pracownika systemu i rozkładu czasu pracy, za które pracownik nie otrzymuje dnia wolnego od pracy, natomiast otrzymuje dodatkowe wynagrodzenie. Praca wykonywana w dni wyznaczone jako dodatkowe wolne od pracy jest pracą w godzinach nadliczbowych, chyba, że w zamian udzielono dnia wolnego w innym terminie.

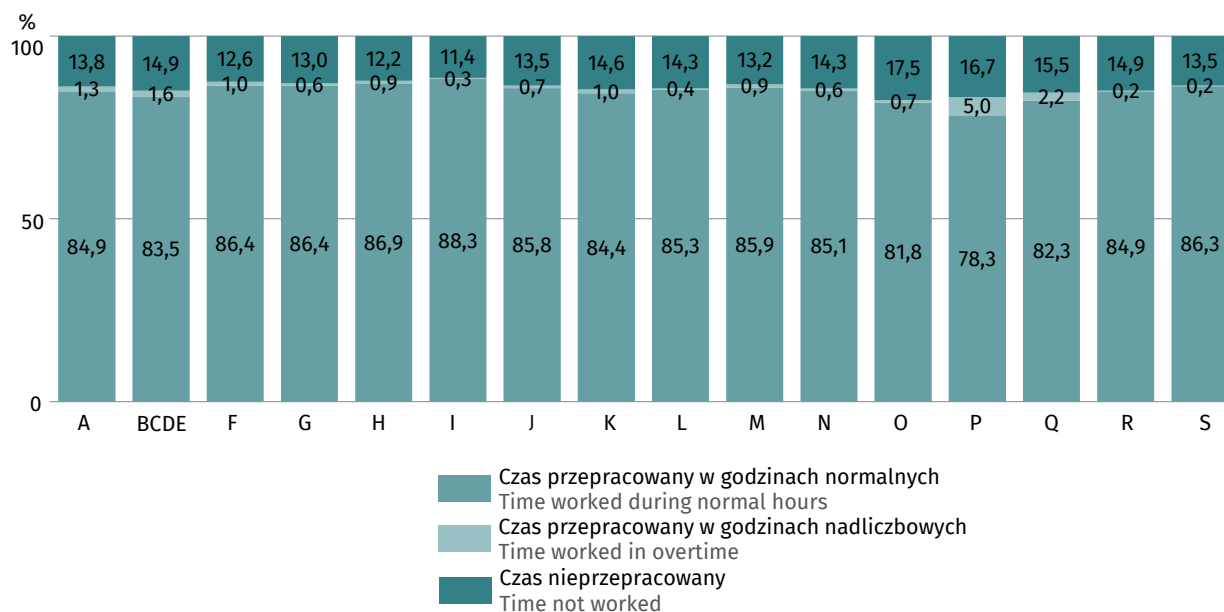
W 2022 r. czas przepracowany był o 2,5% dłuższy niż w 2021 r. Z 1315,8 mln godzin przepracowanych w 2022 r. tak jak rok wcześniej czas przepracowany w godzinach normalnych stanowił 98,2%, a w godzinach nadliczbowych – 1,8%. W strukturze czasu nominalnego przypadającego na jednego zatrudnionego w podmiotach gospodarki narodowej w 2022 r. czas przepracowany w godzinach normalnych stanowił 85,2% (w 2021 r. – 85,1%). Czas przepracowany w godzinach nadliczbowych w 2022 r. wyniósł 24,2 mln godzin i był o 4,8% dłuższy niż rok wcześniej. W przeliczeniu na jednego zatrudnionego przypadło 31 godzin nadliczbowych; w sektorze publicznym – 51, a w sektorze prywatnym – 22 godziny (w 2021 r. – odpowiednio 30, 48 i 23 godziny). Z punktu widzenia rodzaju działalności podmiotów objętych badaniem, najwięcej godzin nadliczbowych (w przeliczeniu na jednego zatrudnionego w danej sekcji), przepracowali zatrudnieni w podmiotach należących do sekcji „Edukacja” (78 godzin), natomiast najmniej w sekcji: „Pozostała działalność usługowa” (4 godziny).

Czas nieprzepracowany obejmuje taką część nominalnego czasu pracy, w ciągu którego pracownik był nieobecny w pracy lub nie przystąpił do niej.

W 2022 r. czas nieprzepracowany wyniósł 223,1 mln godzin (o 1,2% więcej niż w 2021 r.) i w 85,9% był opłacony przez zakład pracy. W przeliczeniu na jednego zatrudnionego ukształtował się na poziomie 286 godzin; w sektorze publicznym – 307, a w prywatnym – 277 godzin (w 2021 r. – odpowiednio 290, 305, 284 godziny). Najwięcej czasu nieprzepracowanego (w przeliczeniu na jednego zatrudnionego w danej sekcji PKD) przypadło na zatrudnionych w podmiotach należących do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” (357 godzin), natomiast najmniej w sekcji „Zakwaterowanie i gastronomia” (234 godziny).

Wykres 25. Struktura czasu pracy przypadającego na jednego zatrudnionego według kategorii oraz sekcji PKD w 2022 r.

Chart 25. Structure of work time per paid employee by categories of work time and NACE sections in 2022

Rozdział 5. Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

Chapter 5. Wages and salaries as well as social benefits

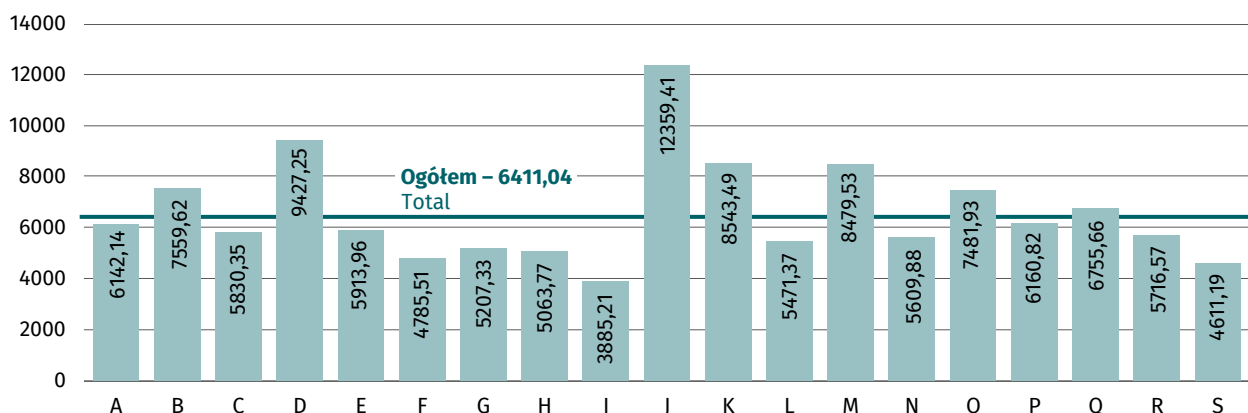
Wynagrodzenia

Przeciętne wynagrodzenie brutto – to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w województwie małopolskim w 2022 r. wyniosło 6411,04 zł i było wyższe od uzyskanego w kraju o 48,14 zł (o 0,8%). W porównaniu z 2021 r. wzrosło o 738,20 zł (o 13,0%). W sektorze publicznym wyniosło 6977,01 zł (o 8,8% więcej niż przeciętnie w województwie), a w sektorze prywatnym – 6219,55 zł (o 3,0% mniej).

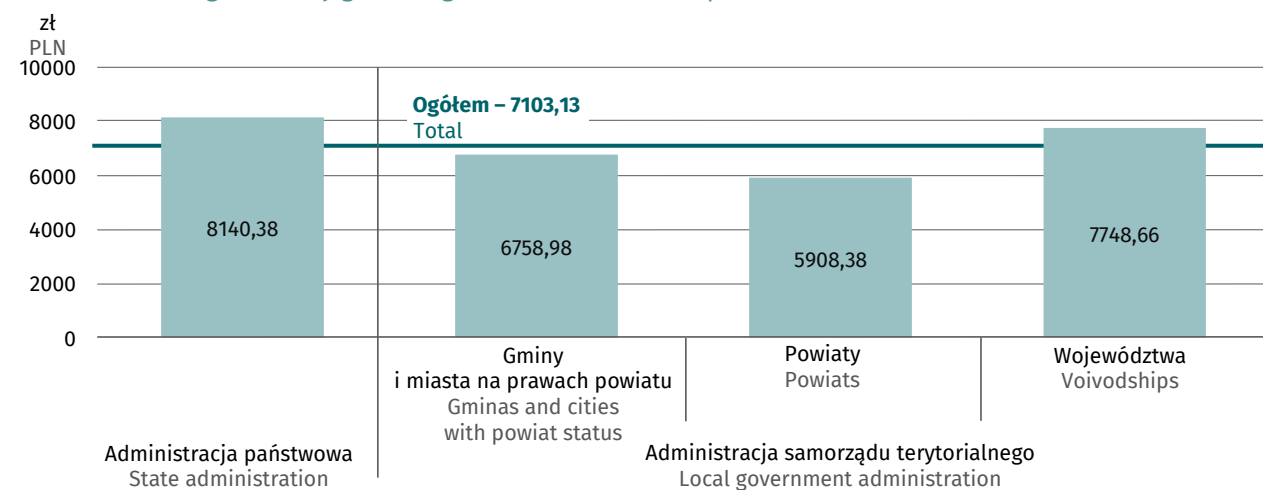
Wykres 26. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej w sekcjach PKD w 2022 r.

Chart 26. Average monthly gross wages and salaries in the national economy in NACE sections in 2022

Wykres 27. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w administracji publicznej w 2022 r.

Chart 27. Average monthly gross wages and salaries in the public administration in 2022

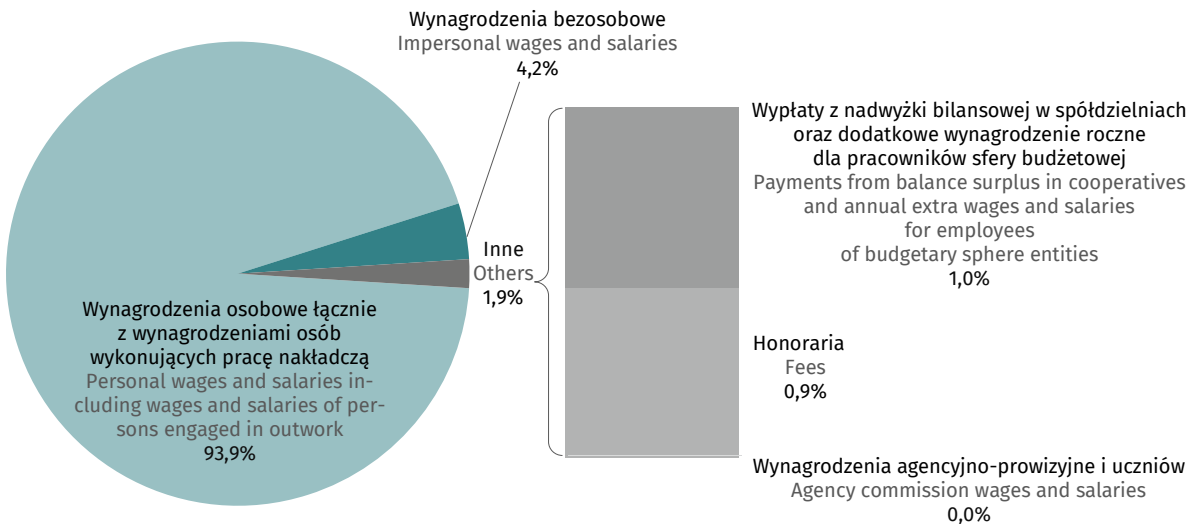
Składnikami wynagrodzeń są:

- wynagrodzenia osobowe,
- wynagrodzenia bezosobowe,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria,
- wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne.

Wynagrodzenia brutto w 2022 r. w województwie (w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób oraz jednostkach sfery budżetowej, niezależnie od liczby pracujących) wyniosły 67083,0 mln zł i były o 15,8% wyższe niż w 2021 r. W sektorze publicznym wzrost wynagrodzeń wyniósł 10,1% (najwyższy w przypadku własności mieszanej – 11,9%), a w sektorze prywatnym – 18,4% (najwyższy w przypadku własności zagranicznej czystej – 26,0%). Więcej wzrosły wynagrodzenia w jednostkach będących na rozrachunku gospodarczym niż w jednostkach finansowanych przez budżet (odpowiednio o 17,0% i o 9,4%).

Wykres 28. Struktura wynagrodzeń brutto w 2022 r.

Chart 28. Structure of gross wages and salaries in 2022

W porównaniu z poprzednim rokiem wzrosły wszystkie składniki wynagrodzeń. Wynagrodzenia bezosobowe wzrosły o 19,3%, wypłaty z zysku do podziału i nadwyżki bilansowej w spółdzielniach – o 16,5%, wynagrodzenia osobowe – o 15,8%, honoraria – o 13,0%, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej – o 6,6% a wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne – o 1,8%.

Wynagrodzenia osobowe obejmują m. in. wynagrodzenia zasadnicze, dodatki, premie i nagrody regulaminowe i uznaniowe, dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy, wypłacane ze środków pracodawców świadczenia deputatowe i odszkodowawcze.

W 2022 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób i w jednostkach sfery budżetowej, niezależnie od liczby pracujących) w województwie małopolskim wyniosło 6824,68 zł i stanowiło 101,8% przeciętnego wynagrodzenia uzyskanego w kraju (w 2021 r. – 100,8%). W porównaniu z 2021 r. wynagrodzenie to wzrosło o 12,9%, tj. o 777,73 zł, przy wzroście przeciętnego zatrudnienia o 2,6% (w 2021 r. w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosło o 9,2%, tj. o 510,88 zł, przy wzroście przeciętnego zatrudnienia o 2,6%).

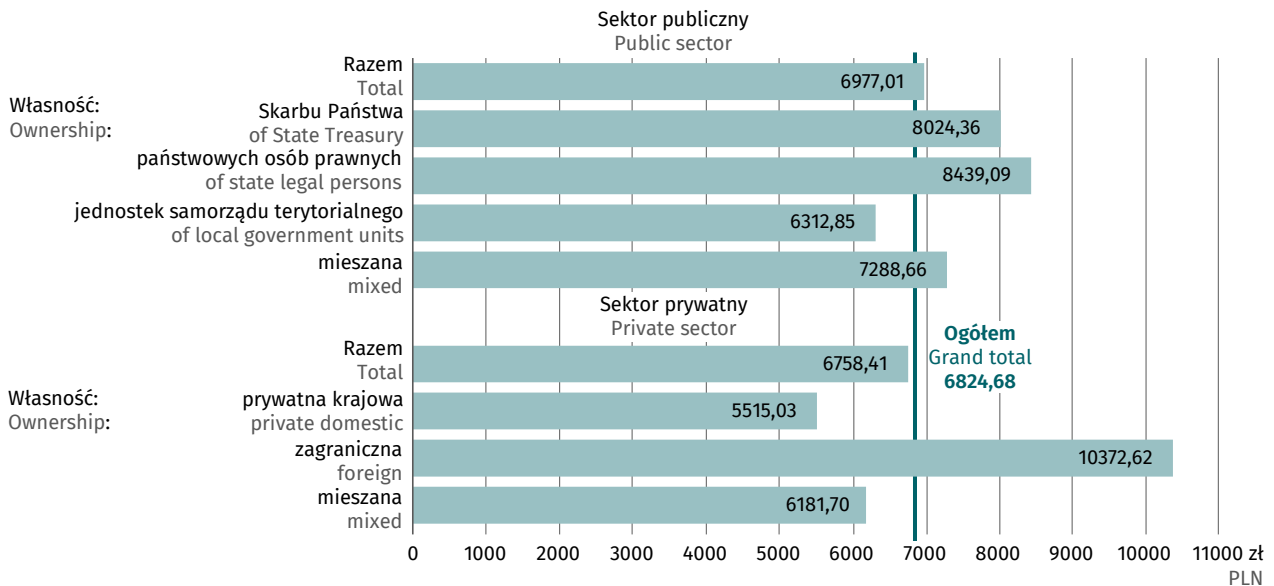
W sektorze publicznym wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wyniósł 8,9%, a w sektorze prywatnym – 14,8%. Wzrost wynagrodzeń w porównaniu z 2021 r. wystąpił we wszystkich sekcjach PKD, a największy odnotowano w sekcji „Transport i gospodarka magazynowa” (o 30,4%). Duża różnica miała też miejsce w sekcji „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^A” (wzrost o 15,8%) oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa” (o 15,2%).

Wskaźnik dynamiki wynagrodzeń realnych jest to iloraz wskaźnika dynamiki wynagrodzeń nominalnych oraz wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych pracowników.

W 2022 r. wskaźnik dynamiki wynagrodzeń realnych wyniósł 98,2, co oznacza, że przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto, w porównaniu z 2021 r. obniżyło się o 1,8%.

Wykres 29. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według sektorów i form własności w 2022 r.

Chart 29. Average monthly gross wages and salaries by sectors and ownership forms in 2022

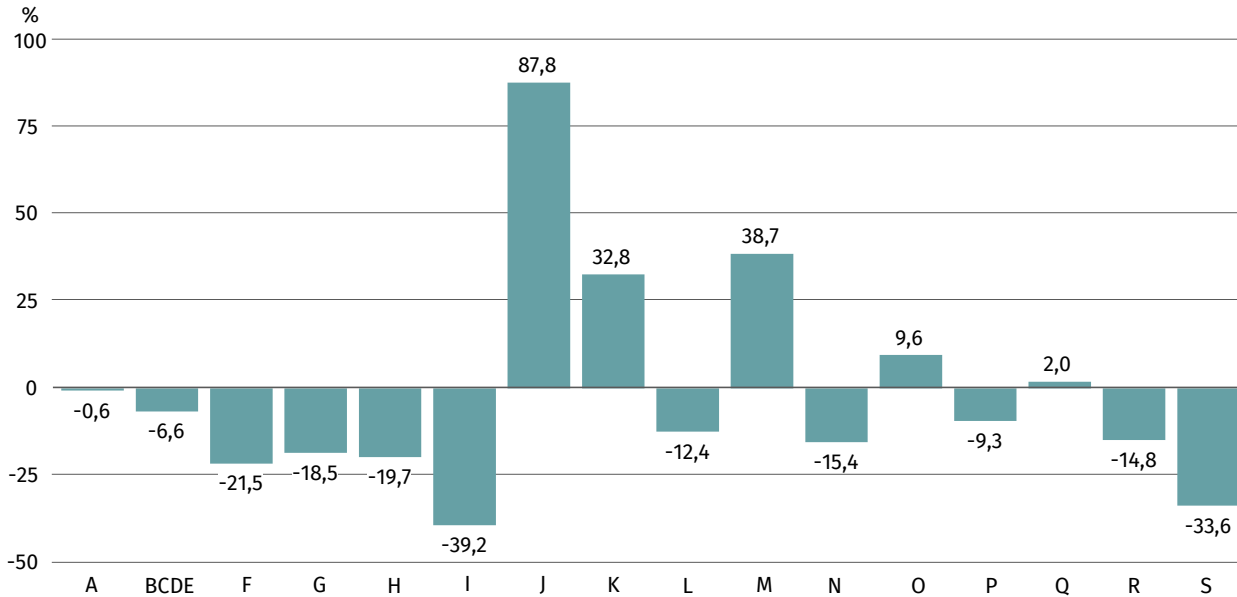
Duże zróżnicowanie przeciętnej płacy wystąpiło w poszczególnych sekcjach gospodarki narodowej. Rozpiętość w odchyleniu przeciętnego wynagrodzenia od średniej wojewódzkiej wyniosła 127,0 p. proc. (w 2021 r. – 130,9 p. proc.).

Najwyższe przeciętne wynagrodzenie wystąpiło, podobnie jak w 2021 r., w sekcji „Informacja i komunikacja” (187,8% średniej wojewódzkiej, w porównaniu z poprzednim rokiem spadek wskaźnika o 4,2 p. proc.). Najniżej opłacana była praca w podmiotach zaliczonych do sekcji „Zakwaterowanie i gastronomia^A” (60,8% średniej wojewódzkiej), a następnie – „Pozostała działalność usługowa” (66,4%). W porównaniu z poprzednim rokiem odpowiednio spadek o 0,3 i o 3,7 p. proc.

Wyższe przeciętne wynagrodzenie odnotowano w jednostkach samofinansujących (6915,10 zł) niż w jednostkach sfery budżetowej (6374,08 zł). Wśród jednostek samofinansujących wystąpiło znacznie większe zróżnicowanie przeciętnej płacy niż w sferze budżetowej. Najwyższymi wynagrodzeniami w tej grupie jednostek wykazały się przedsiębiorstwa należące do sekcji „Informacja i komunikacja” (12820,00 zł). Najniższe wynagrodzenia odnotowano w sekcji „Zakwaterowanie i gastronomia^A” (4092,61 zł).

Wykres 30. Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sekcjach PKD od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto ogółem w 2022 r.

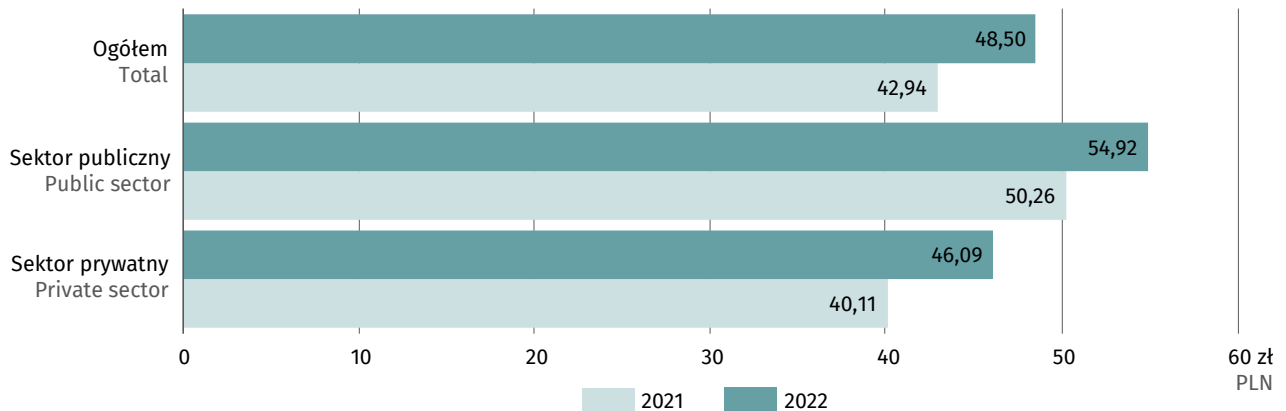
Chart 30. Relative deviation of average monthly gross wages and salaries in NACE sections from the total average monthly gross wages and salaries in 2022

Przeciętne wynagrodzenie w przeliczeniu na 1 godzinę przepracowaną jest to iloraz sumy wynagrodzeń oraz liczby godzin przepracowanych w danym okresie.

Wykres 31. Przeciętne godzinowe wynagrodzenie brutto według sektorów własności

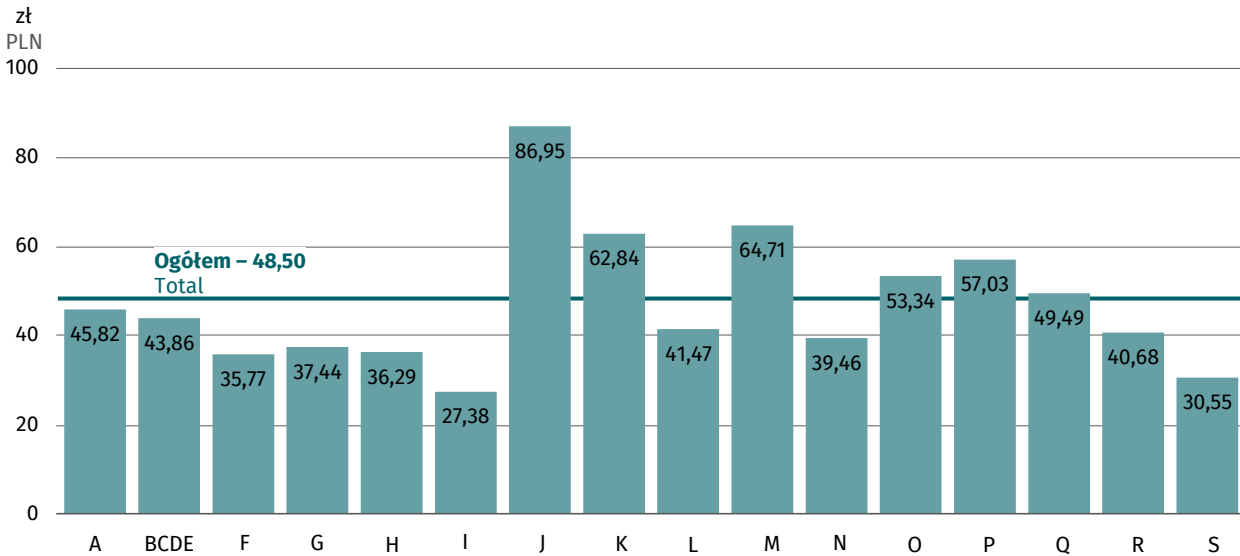
Chart 31. Average hourly gross wages and salaries by ownership sectors

W 2022 r. za 1 godzinę przepracowaną płacono średnio 48,50 zł, tj. o 5,56 zł więcej niż w 2021 r. W sektorze publicznym stawka godzinowa wyniosła 54,92 zł (wzrost o 4,66 zł), a w sektorze prywatnym – 46,09 zł (wzrost o 5,98 zł).

Wykres 32. Przeciętne godzinowe wynagrodzenie brutto według sekcji PKD w 2022 r.

Chart 32. Average hourly gross wages and salaries by NACE sections in 2022

W grudniu 2022 r. wynagrodzenie nieprzekraczające minimalnego (niższe bądź równe 3010,00 zł⁴) otrzymało 40,0 tys. pracowników. Pracowali oni głównie w sekcjach: „Przetwórstwo przemysłowe” (12,1 tys.), „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^Δ” (9,7 tys.), „Budownictwo” (5,1 tys.) oraz „Administrowanie i działalność wspierająca^Δ” (4,1 tys.). Łącznie pracujący w tych sekcjach stanowili 77,5% osób pobierających w grudniu 2022 r. wynagrodzenie nieprzekraczające minimalnego. Osoby zarabiające 3010,00 zł i mniej pracowały głównie w sektorze prywatnym (98,0%).

W 2022 r. w województwie było zatrudnionych (w przeliczeniu na pełne etaty) przeciętnie 2,9 tys. uczniów (87,9% w sektorze prywatnym), a ich wynagrodzenie brutto wyniosło 12,9 mln zł. Uczniowie zatrudnieni byli przede wszystkim w podmiotach zaliczonych do sekcji: „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^Δ” (1,1 tys. uczniów; kwota wynagrodzeń 4,8 mln zł), „Przetwórstwo przemysłowe” (0,7 tys. uczniów; 3,5 mln zł) oraz „Budownictwo” (0,4 tys. uczniów; 1,8 mln zł).

Osoby zatrudnione poza granicami kraju (w 2022 r. przeciętnie 2,3 tys. osób pracujących na pełne etaty) otrzymały wynagrodzenie wynoszące 236,6 mln zł. Były to głównie wynagrodzenia osób zatrudnionych w sekcjach: „Budownictwo” (1,2 tys. zatrudnionych i 116,9 mln zł wynagrodzeń brutto), „Przetwórstwo przemysłowe” (0,7 tys. i 60,8 mln zł) oraz „Administrowanie i działalność wspierająca^Δ” (0,3 tys. i 36,2 mln zł).

Najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia odnotowano w Krakowie (8157,43 zł – 119,5% średniego wynagrodzenia w województwie). W pozostałych powiatach przeciętne wynagrodzenie ukształtowało się poniżej średniej wojewódzkiej. Najniższe wystąpiło w powiecie tarnowskim – 5010,43 zł (73,4%).

⁴ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 września 2021 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2022 r. (Dz. U. 2021 poz. 1690).

^Δ Regulation of the Council of Ministers of 14 September 2021 on the amount of the minimum wage for work and the amount of the minimum hourly rate in 2022 (Journal of Laws 2021 item 1690).

Mapa 3. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według powiatów w 2022 r.

Map 3. Average monthly gross wages and salaries by powiats in 2022

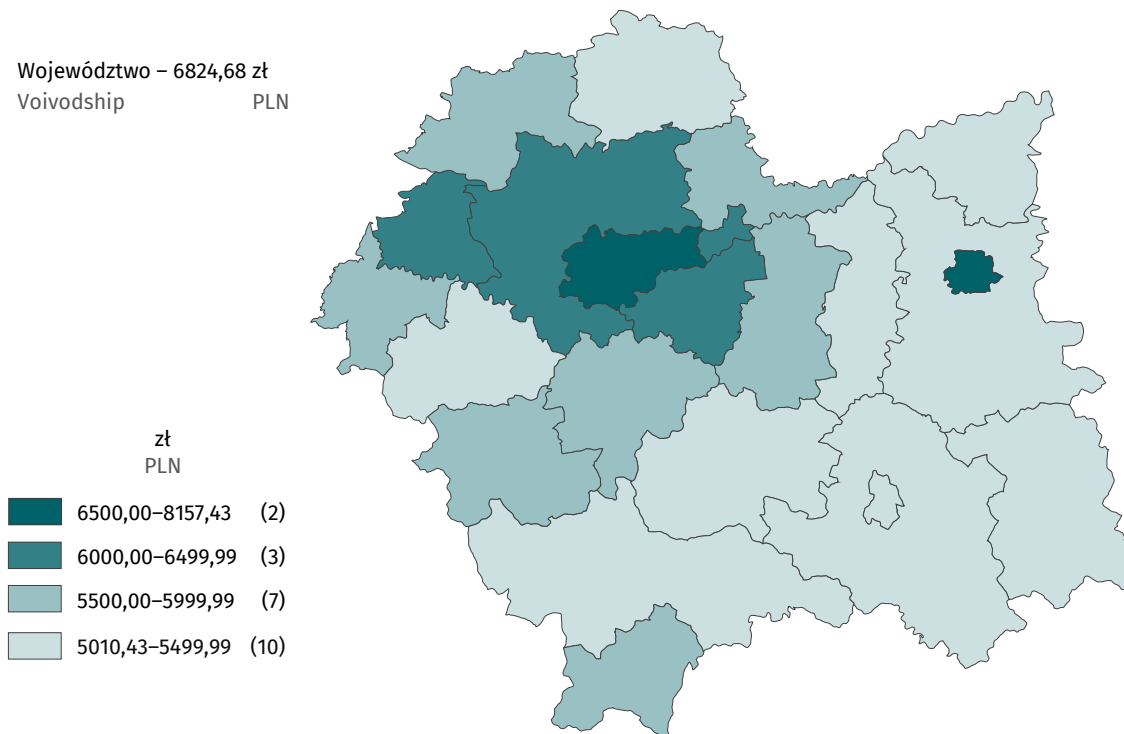
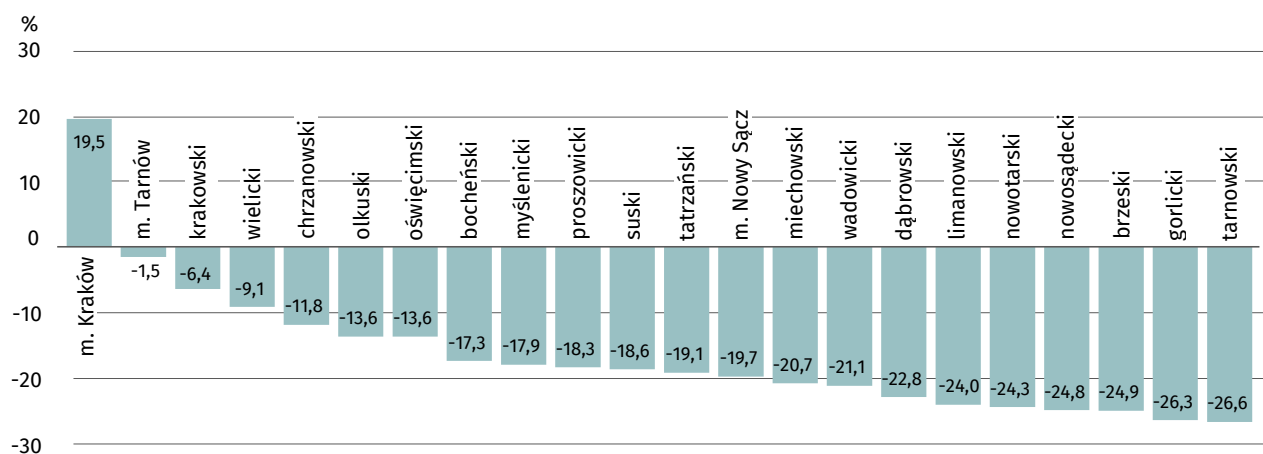
Wykres 33. Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w powiatach od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto ogółem w 2022 r.

Chart 33. Relative deviation of average monthly gross wages and salaries in powiats from the total average monthly gross wages and salaries in 2022

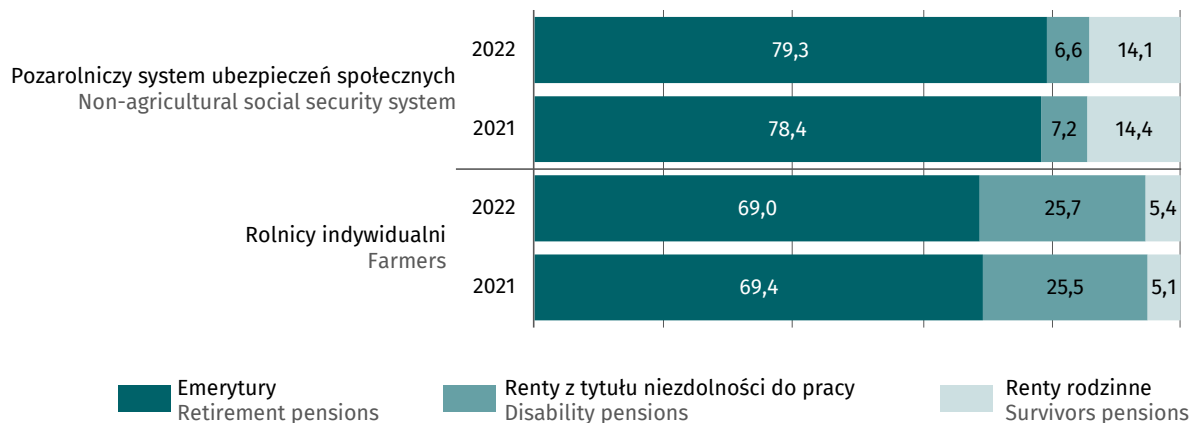
Świadczenia społeczne

W 2022 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów w województwie wyniosła 743,2 tys. osób – w porównaniu z 2021 r. nastąpił spadek ich liczby o 0,2%. Liczba świadczeniobiorców uzyskujących świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych była o 1,2 tys. osób wyższa niż w 2021 r., a z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – niższa o 2,5 tys. osób.

W grupie uprawnionych do świadczeń emerytalno-rentowych w 2022 r. emeryci stanowili 75,8% (w 2021 r. – 75,1%). Ich liczba, w porównaniu z 2021 r., wzrosła o 0,8%, przy czym w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych nastąpił wzrost osób pobierających świadczenie emerytalne o 1,3%, a w ramach KRUS – spadek o 3,4%.

Wykres 34. Struktura wydatków na świadczenia emerytalne i rentowe z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych i KRUS według rodzajów świadczeń

Chart 34. Structure of expenditure on retirement and other pension benefits from non-agricultural social security system and the Agricultural Social Insurance Fund by kind of benefits

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.
Source: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

W stosunku do 2021 r. nastąpił spadek liczby rencistów (o 5,4%). Dotyczył on zarówno liczby osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy w pozarolniczym systemie ubezpieczeń społecznych (spadek o 6,7%) jak i w KRUS (spadek o 2,1%).

Przeciętna miesięczna emerytura i renta jest to stosunek kwoty świadczeń wypłaconych w danym okresie (tj. emerytur, rent z tytułu niezdolności do pracy, rent rodzinnych) przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców w tym okresie.

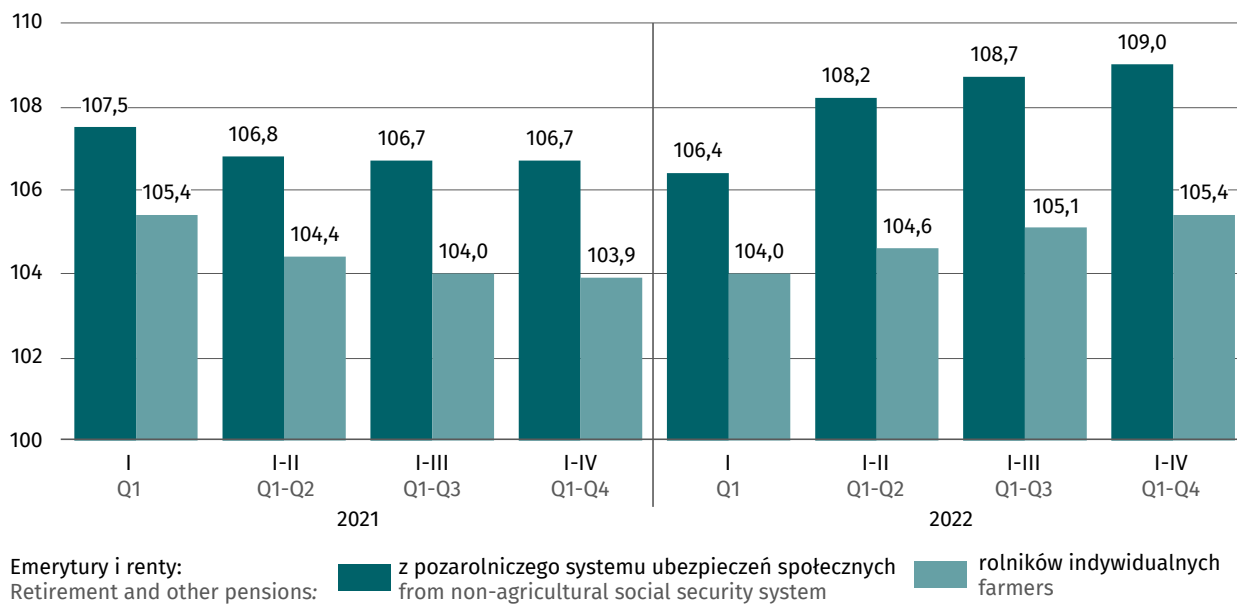
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2022 r. wyniosła 2736,32 zł i była o 9,0% wyższa niż w 2021 r. Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w 2022 r. wyniosła 1468,04 zł i w skali roku zwiększyła się o 5,4%.

Wykres 35. Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto

Analogiczny okres poprzedniego roku=100

Chart 35. Indices of average gross monthly retirement and other pension

Corresponding period of previous year=100

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.
 Source: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

Rozdział 6. Warunki pracy

Chapter 6. Working conditions

Warunki pracy jest to zespół czynników występujących w środowisku pracy, wynikających z procesu pracy oraz czynników związanych z wykonywaniem pracy. Na środowisko pracy składają się czynniki fizyczne (np. oświetlenie, hałas, mikroklimat), chemiczne (np. substancje toksyczne) oraz biologiczne (np. bakterie), występujące na obszarze miejsca pracy (np. w hali fabrycznej, na stanowisku pracy), jak i na obszarze otaczającym zakład pracy.

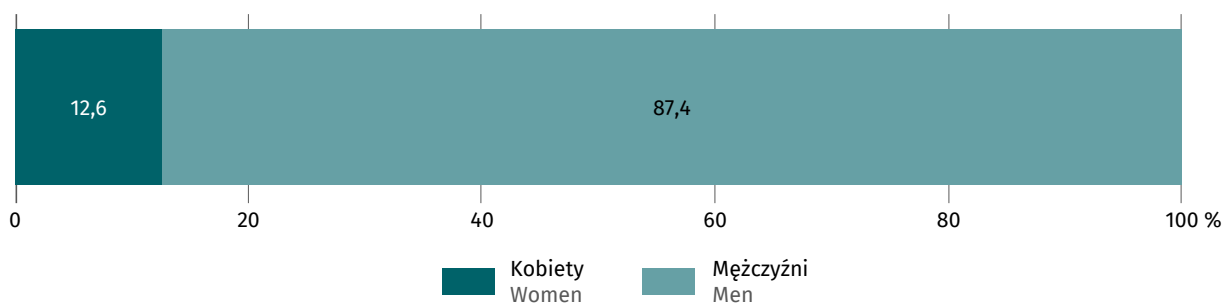
Badanie warunków pracy⁵ obejmuje zatrudnionych w określonych podmiotach gospodarki narodowej, w których było co najmniej 10 pracujących.

Liczba pracowników zatrudnionych w zakładach objętych badaniem w 2022 r. wyniosła 574,8 tys. osób. W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 15,3 tys. osób. Udział zatrudnionych, którzy pracowali w warunkach zagrożenia wyniósł 4,7% (w 2021 r. – 5,0%). Z ogólnej liczby zatrudnionych w warunkach zagrożenia 12,6% stanowiły kobiety – spadek o 0,2% p. proc. w stosunku do roku poprzedniego.

Wykres 36. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia^a według płci w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 36. Structure of employees^a exposed to risk factors by sex in 2022
As of 31 December

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.
^a Listed only once by predominant factor.

Ogólna liczba pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia wyniosła 27,3 tys. osób. Udział zatrudnionych zagrożonych przez jedną grupę czynników ukształtował się na poziomie 81,1%, przy czym dla kobiet – 83,0%, a dla mężczyzn – 80,8%. Największy odsetek osób zagrożonych wyłącznie przez jedną grupę czynników wystąpił w sekcji „Informacja i komunikacja” – 97,4%; nieco mniejszy w „Transportie i gospodarce magazynowej” – 94,5%. Najmniejszy udział miała sekcja „Administrowanie i działalność wspierająca^Δ” – 12,9%.

W 2022 r. w strukturze zatrudnionych w warunkach zagrożenia według sekcji określających rodzaj działalności jednostek, ponad połowę (15,0 tys.) stanowiły osoby świadczące pracę w podmiotach „Przetwórstwa przemysłowego”. Poza tym liczne grupy tworzyli także pracujący w podmiotach zaklasyfikowanych do sekcji: „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ” (3,6 tys.), „Transport i gospodarka magazynowa” (2,3 tys.) oraz „Budownictwo” (2,1 tys.). Łącznie w podmiotach wymienionych sekcji pracowało 83,7% osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia.

⁵ Patrz „Uwagi metodologiczne” strona 77.

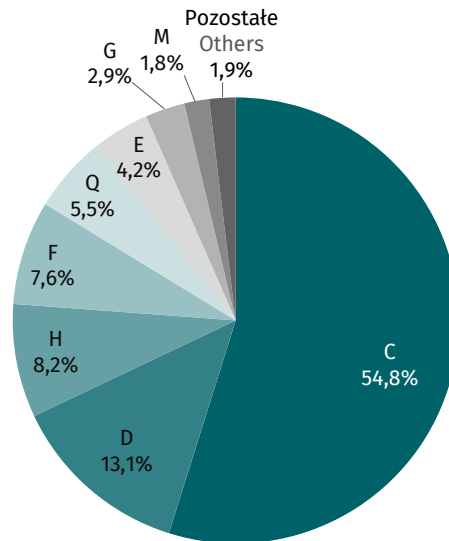
⁵ See “Methodological notes” page 83.

Wykres 37. Struktura zatrudnionych w warunkach zagrożenia^a według sekcji PKD w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 37. Structure of employees^a exposed to risk factors by NACE sections in 2022

As of 31 December

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.

a Listed only once by predominant factor.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2022 r. w warunkach zagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy pracowało 19,3 tys. osób (70,6% zatrudnionych w warunkach zagrożenia). Na ryzyko związane z uciążliwością pracy narażonych było 4,2 tys. osób (15,4%), natomiast z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi – 3,8 tys. (14,0%).

Wykres 38. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia^a według grup zagrożeń i płci w 2022 r.

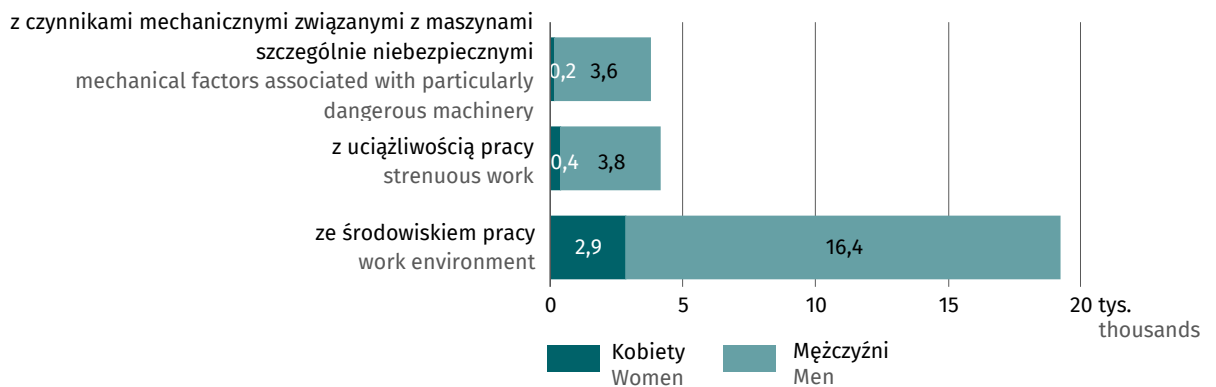
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 38. Employees^a exposed to risk factors by groups of risks and sex in 2022

As of 31 December

Zagrożenia związane:

Risks arising from:

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.

a Listed only once by predominant factor.

Uwzględniając podział zatrudnionych według sekcji PKD, można zaobserwować, że pracujący w sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” stanowili największą liczbę zatrudnionych narażonych na dane ryzyko w każdej grupie zagrożeń. Natomiast analizując strukturę według grup zagrożeń w ramach poszczególnych sekcji, największy udział zatrudnionych związanych z ryzykiem środowiska pracy (94,7%) był w sekcji „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”. Dla grupy zagrożeń związanych z uciążliwością pracy największy udział (39,7%) wystąpił w sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo”, a dla grupy zagrożeń czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi – w sekcji „Informacja i komunikacja” (84,2%).

Wśród kobiet zatrudnionych w warunkach zagrożenia najliczniejsza zbiorowość wystąpiła w grupie zagrożeń związanych ze środowiskiem pracy – 2,9 tys. (wzrost o 4,4% w porównaniu z 2021 r.). Pozostałe grupy zagrożeń związanych z uciążliwością pracy – 0,4 tys. (wzrost o 10,9%) oraz związane z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi – 0,2 tys. (spadek o 62,4%) były na niższym poziomie liczebności.

Z ogólnej liczby 5,2 tys. osób narażonych na negatywny wpływ dwóch i więcej grup czynników, ponad 58% zatrudnionych było w sekcjach „Przetwórstwo przemysłowe” (2,4 tys. osób) oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja⁶⁷” (0,6 tys.).

Wskaźnik zatrudnionych w warunkach zagrożenia jest to liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych w zbiorowości objętej badaniem.

Jednym z mierników, który obrazuje warunki pracy, jest wskaźnik zatrudnionych w warunkach zagrożenia. Według stanu w dniu 31 grudnia 2022 r. proporcja zatrudnionych w warunkach zagrożenia do 1000 zatrudnionych wyniosła 47,5 osób (w roku poprzednim 50,0). Wskaźnik ten dla kobiet ukształtował się na poziomie 6,0 (w 2021 r. – 6,4).

W grupie zagrożeń związanych ze środowiskiem pracy omawiany wskaźnik był najwyższy i wyniósł 33,5 (wzrost o 0,1 p. proc. w stosunku do roku poprzedniego), w grupie zagrożeń związanych z uciążliwością pracy – 7,3 (spadek o 0,4 p. proc.), a w przypadku grupy czynników mechanicznych związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi – 6,7 (spadek o 2,2 p. proc.).

Najwięcej zagrożonych w przeliczeniu na 1000 zatrudnionych odnotowano w sekcji „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę⁶⁸” (241,1), natomiast sekcją, w której wystąpiło ich najmniej była „Informacja i komunikacja” (0,7).

W stosunku do 2021 r. w połowie sekcji wskaźnik zatrudnienia w warunkach zagrożenia wzrósł – najwięcej w sekcji „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę⁶⁸” (o 164,2). Z kolei największy spadek miał miejsce w sekcji „Górnictwo i wydobywanie” (o 247,5).

Osobozagrożenia jest to suma działających na pracownika szkodliwych czynników. Jeżeli na każdego pracownika działa tylko jeden czynnik szkodliwy, wtedy suma osobozagrożeń jest równa liczbie osób narażonych na czynniki szkodliwe.

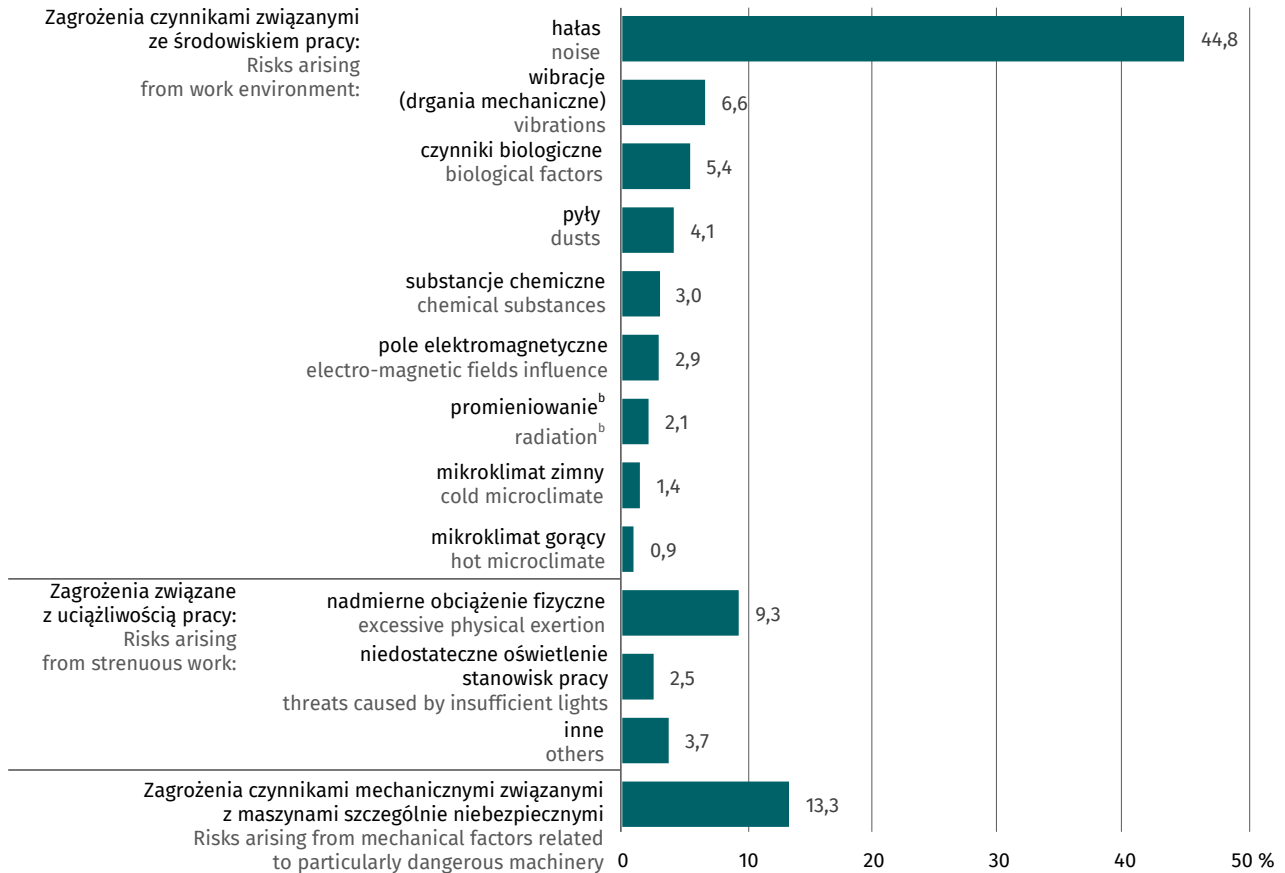
Ważną kategorią z punktu widzenia analizy warunków pracy jest kategoria osobozagrożeń. Według stanu w dniu 31 grudnia 2022 r. w województwie było ich 30,8 tys. (tj. o 2,4 tys. mniej niż w roku poprzednim). Najwięcej, 21,9 tys. (71,2%) wynikało z zagrożeń czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy. Wśród nich, podobnie jak w ostatnich latach, dominowały osobozagrożenia związane z hałasem (13,8 tys. – 62,9%). W grupie zagrożeń związanych z uciążliwością pracy, w której odnotowano 4,8 tys. (15,5%) osobozagrożeń, najwięcej spowodowanych było nadmiernym obciążeniem fizycznym (2,9 tys. – 60,3%). W grupie zagrożeń czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi (takimi jak: pilarki taśmowe i tarczowe, strugarki, frezarki, prasy itp.) wystąpiło 4,1 tys. (13,3%) osobozagrożeń.

Wykres 39. Struktura zatrudnionych w warunkach zagrożenia^a według zagrożeń w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 39. Structure of employees^a exposed to risk factors by risks in 2022

As of 31 December

a Liczeni tyle razy, na ile czynników są narażeni. b Jonizujące, laserowe, nadfioletowe, podczerwone i widzialne.

a Listed as many times as many risks they are exposed to. b Ionizing, laser, ultraviolet, infrared and visible.

Praca w warunkach zagrożenia jest również charakteryzowana poprzez wskaźnik zatrudnionych w warunkach zagrożenia obliczony dla osób związanych z konkretnym czynnikiem zagrożenia (liczony tyle razy, na ile czynników byli narażeni). Spośród poszczególnych czynników zagrożeń istotny był hałas, dla którego wskaźnik ukształtował się na poziomie 24,0 (o 1,1 przypadków więcej na 1000 zatrudnionych niż w poprzednim roku). W przemyśle omawiany wskaźnik był ponad dwukrotnie wyższy i wyniósł 52,9. Dla pozostałych czynników przyjęł niższe wartości. Dla nadmiernego obciążenia fizycznego związanego z uciążliwością pracy wyniósł 5,0, a dla wibracji (drgania mechaniczne) z zagrożeń środowiska pracy – 3,5. W grupie zagrożeń czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi na 1000 zatrudnionych przypadało 7,1 osób zagrożonych czynnikami szkodliwymi i niebezpiecznymi oraz uciążliwymi dla zdrowia.

W 2022 r. zlikwidowano lub ograniczono liczbę osobozagrożeń do poziomu 19,4 tys. – stanowiło to nieznaczny wzrost (o 0,1 tys.) osobozagrożeń tej klasyfikacji w stosunku do 2021 r. Ze środowiskiem pracy było związanych 14,2 tys. (73,5%) zlikwidowanych lub ograniczonych osobozagrożeń, z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi – 2,9 tys. (14,9%), a z uciążliwością pracy – 2,2 tys. (11,6%). W przypadku 6,8 tys. osobozagrożeń, czyli 2,5 tys. mniej niż w roku poprzednim, zostało wyeliminowanych lub doprowadzonych do stanu zgodnego z normą. Z kolei 12,5 tys. (64,6%) osobozagrożeń, tj. o 2,6 tys. więcej niż w 2021 r. – doprowadzono do poprawy warunków pracy, ale ich poziom nie osiągnął zgodności z normą.

Kolejnym zjawiskiem, który charakteryzuje warunki pracy, jest ujawnianie osobozagrożeń. W 2022 r. ujawniono (łącznie z zagrożeniami nowopowstałymi) 8,3 tys. osobozagrożeń (0,8 tys. mniej w stosunku do roku poprzedniego). Najwięcej ujawnionych osobozagrożeń związanych było ze środowiskiem pracy – 6,8 tys. (82,2%), a najmniej z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi – 0,5 tys. (6,5%).

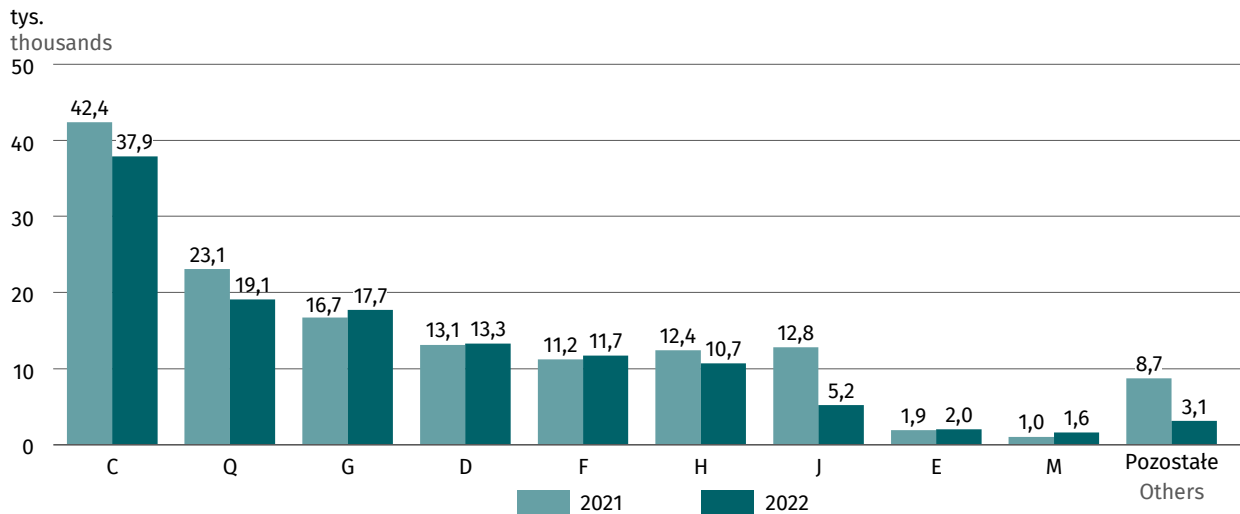
Ryzyko zawodowe oznacza prawdopodobieństwo wystąpienia niepożądanych zdarzeń związanych z wykonywaną pracą, powodujących straty, w szczególności wystąpienia u pracowników niekorzystnych skutków zdrowotnych w wyniku zagrożeń zawodowych występujących w środowisku pracy lub sposobu wykonywania pracy. **Ocena ryzyka zawodowego** to proces analizowania i wyznaczania dopuszczalności ryzyka w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy, związanego z zagrożeniami występującymi w miejscu pracy.

Pracodawcy w naturalny sposób ograniczają ryzyko powstania straty w prowadzonym przedsiębiorstwie, szczególnie w zakresie świadczonej przez pracowników pracy. Zobligowani są do wdrożenia działań profilaktycznych na stanowiskach pracy, które powinny doprowadzić do identyfikacji, a następnie eliminacji możliwości wystąpienia zdarzenia niebezpiecznego, a także czynników szkodliwych i niebezpiecznych. W 2022 r. ocenę ryzyka zawodowego przeprowadzono dla 202,1 tys. zatrudnionych, z których najwięcej pochodziło z sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” – 78,4 tys. (38,8%). Kolejno wymienić można „Handel; naprawę pojazdów samochodowych^A” – 31,2 tys. Dla najmniejszej liczby zatrudnionych ocenę tę przeprowadzono w sekcji „Górnictwo i wydobywanie” – 0,8 tys. zatrudnionych.

W 2022 r. dokonano o 16,0 tys. mniej ocen ryzyka zawodowego w porównaniu z rokiem poprzednim. Największy wzrost liczby zatrudnionych objętych oceną ryzyka zawodowego zaobserwowano w sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” (o 5,2 tys.), natomiast największy spadek miał miejsce w przypadku sekcji „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^A” (o 11,7 tys.).

Wykres 40. Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których wyeliminowano lub ograniczono ryzyko zawodowe według sekcji PKD

Chart 40. Employees in positions for which elimination or reduction of occupational risk was made by NACE sections

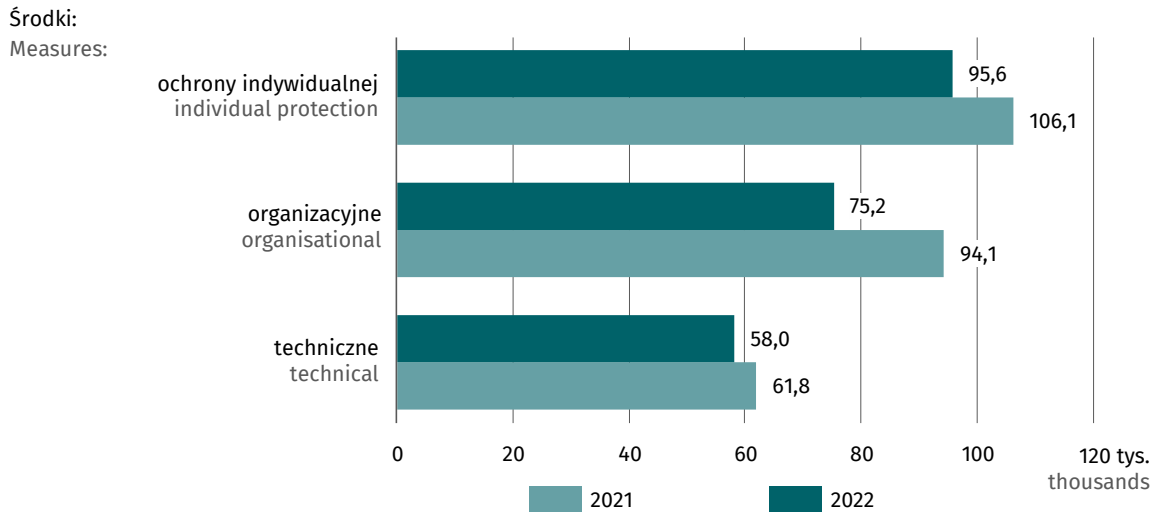
Uwaga. Sekcje posortowano malejąco według wartości cechy w 2022 r.
Note. Sections were sorted in descending order by feature value in 2022.

Do instrumentów służących eliminacji lub ograniczeniu ryzyka zawodowego zalicza się środki: techniczne, organizacyjne i ochrony indywidualnej. W 2022 r. dla 122,4 tys. zatrudnionych, dla których na stanowiskach pracy wyeliminowano lub ograniczono ryzyko zawodowe, zastosowano 228,8 tys. środków (o 20,7 tys. mniej zatrudnionych i 33,1 tys. mniej środków niż w roku poprzednim). Najczęściej stosowane były środki ochrony indywidualnej.

Największe natężenie zastosowanych środków służących eliminacji lub ograniczeniu ryzyka zawodowego wystąpiło w sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. W sekcji tej środki ochrony indywidualnej wdrożono dla 30,6 tys. zatrudnionych, organizacyjne – dla 19,8 tys., a techniczne – dla 18,5 tys.

Wykres 41. Zatrudnieni na stanowiskach pracy, w stosunku do których zastosowano środki do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego według rodzajów środków

Chart 41. Employees in positions in which measures have been taken to eliminate or reduce the occupational risk by type of measures

Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanym „narażeniem zawodowym”.

Zatrudnienie w warunkach zagrożenia, chociaż w wielu wypadkach ryzyko zawodowe jest likwidowane i/lub ograniczane do akceptowalnego poziomu, niesie ze sobą określone prawdopodobieństwo pojawienia się chorób. Mimo działań profilaktycznych podejmowanych przez pracodawcę, zachowania wszelkich zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przez pracownika w pewnych przypadkach dochodzi do pogorszenia się stanu zdrowia zatrudnionych w wyniku procesu świadczenia pracy. Liczba zarejestrowanych przypadków chorób zawodowych w 2022 r. wyniosła 0,5 tys., tj. 54,6 przypadków zachorowań na 100 tys. zatrudnionych (o 8,2 przypadków więcej niż w 2021 r.) Podobnie jak w roku poprzednim główną pozycję zajmowały choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – 0,5 tys., czyli 84,7% wszystkich przypadków chorób zawodowych.

Rozdział 7. Wypadki przy pracy

Chapter 7. Accidents at work

Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie, wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć osoby poszkodowanej, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych,
- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia,
- w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby, poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak i zbiorowym.

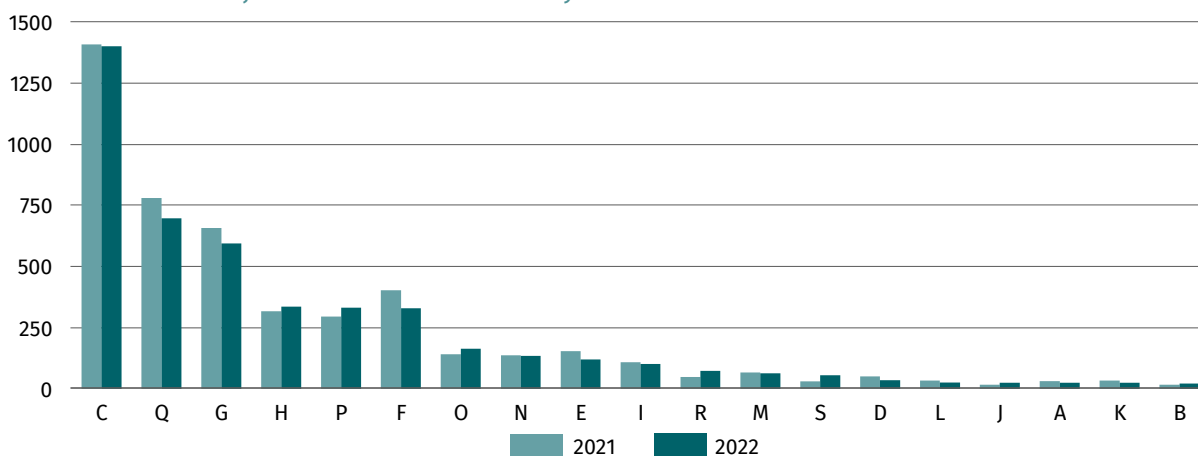
W 2022 r. doszło do 4,5 tys. wypadków przy pracy (bez wypadków w indywidualnych gospodarstwach rolnych), w których poszkodowanych było 4,6 tys. osób. W stosunku do roku poprzedniego było ich mniej o 0,2 tys. Liczba wypadków zbiorowych spadła (o 7) do 12. W ich wyniku zostało poszkodowanych 27 osób. Co trzeci przypadek tego typu wypadków miał miejsce w „Budownictwie”.

Przeważająca część poszkodowanych w wypadkach przy pracy pracowała w sektorze prywatnym (3,0 tys. – tj. 65,7%). W strukturze poszkodowanych według płci przeważali mężczyźni (57,7%) – 2,6 tys., tj. 0,7 tys. więcej niż kobiet.

W podziale ze względu na rodzaj działalności podmiotów, podobnie jak w roku poprzednim, wypadki przy pracy miały miejsce głównie w sekcji: „Przetwórstwo przemysłowe” (1,4 tys. ogólnej liczby wypadków, jest to prawie co trzeci przypadek). Częściej niż w innych sekcjach, zdarzały się również w „Opiece zdrowotnej i pomocy społecznej” (0,7 tys., 15,3%) oraz w „Handlu; naprawie pojazdów samochodowych^A” (0,6 tys., 13,1%). Najniższa wypadkowość wystąpiła w „Górnictwie i wydobywaniu” (tutaj wypadek zdarzył się raz na 217 wszystkich przypadków). W odniesieniu do 2021 r. liczba wypadków w większości sekcji (12) spadła – najwięcej w „Opiece zdrowotnej i pomocy społecznej” (o 84), a następnie w „Budownictwie” (o 76) oraz w „Handlu; naprawie pojazdów samochodowych^A” (o 63). Największy wzrost wypadków przy pracy wystąpił w sekcji „Edukacja” (o 36).

Wykres 42. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według sekcji PKD

Chart 42. Persons injured in accidents at work by NACE sections

Uwaga. Sekcje posortowano malejąco według wartości cechy w 2022 r.

Note. Sections were sorted in descending order by value of feature in 2022.

Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

Za **ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, takie jak: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub częściowa niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe, poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

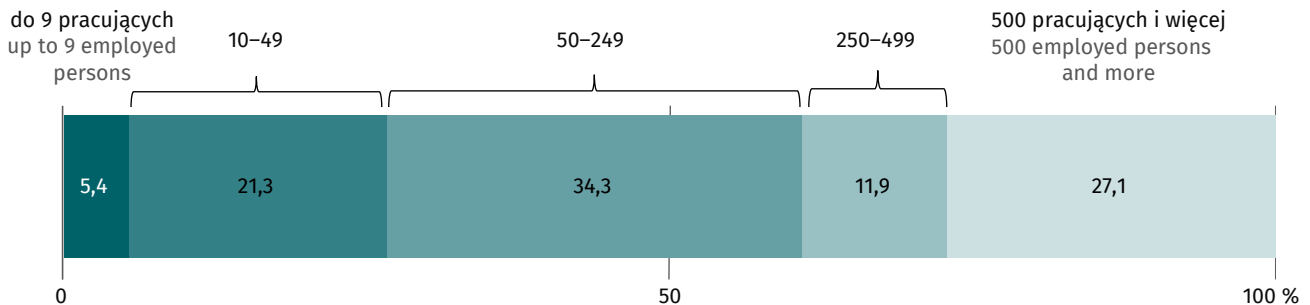
W 2022 r. na skutek wypadków przy pracy śmierć poniosło 14 osób (sami mężczyźni) – rok wcześniej 16. Ofiary śmiertelne odnotowano przede wszystkim w podmiotach sekcji: „Budownictwo” (4), „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Handel; naprawa pojazdów samochodowych” (po 3).

Wskutek wypadków przy pracy ciężkie uszkodzenie ciała stwierdzono u 29 osób (rok wcześniej u 25). Poszkodowanymi byli głównie mężczyźni (26). Osoby dotknięte ciężkimi uszkodzeniami ciała pracowały przede wszystkim w jednostkach działających w ramach sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” (13).

Z uwagi na wielkość zakładów pracy, podobnie jak w 2021 r., najwięcej poszkodowanych w wypadkach przy pracy odnotowano w podmiotach o wielkości od 50 do 249 pracujących (1,6 tys.), a następnie w podmiotach angażujących 500 i więcej osób (1,2 tys.).

Wykres 43. Struktura poszkodowanych w wypadkach przy pracy według wielkości zakładów w 2022 r.

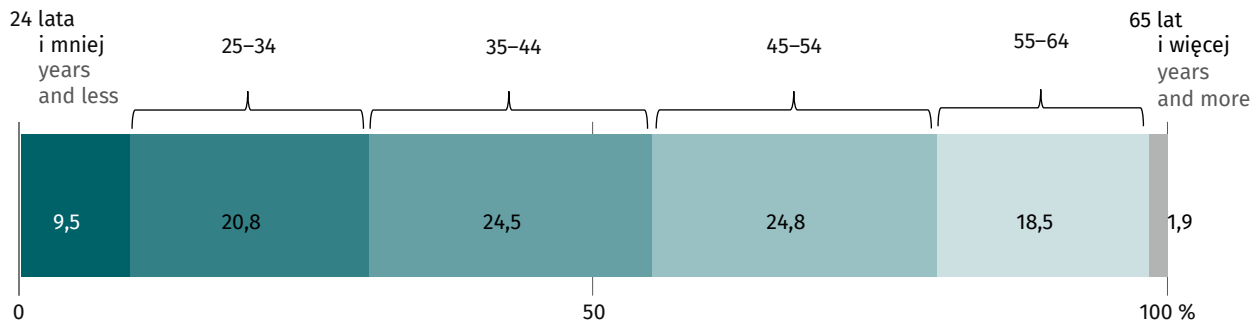
Chart 43. Structure of persons injured in accidents at work by size of companies in 2022

W strukturze poszkodowanych w wypadkach przy pracy według wieku 70,1% stanowiły grupa osób w wieku 25–54 lata licząca 3,2 tys. W zbiorowości tej udział mężczyzn wyniósł 57,4%, a wśród nich najwięcej było osób w wieku 35–44 lata – 37,8%. W przypadku kobiet 42,1% przypadło na osoby w wieku 45–54 lata.

Wykres 44. Struktura poszkodowanych przy pracy według grup wieku w 2022 r.

Chart 44. Structure of persons injured in accidents at work by age groups in 2022

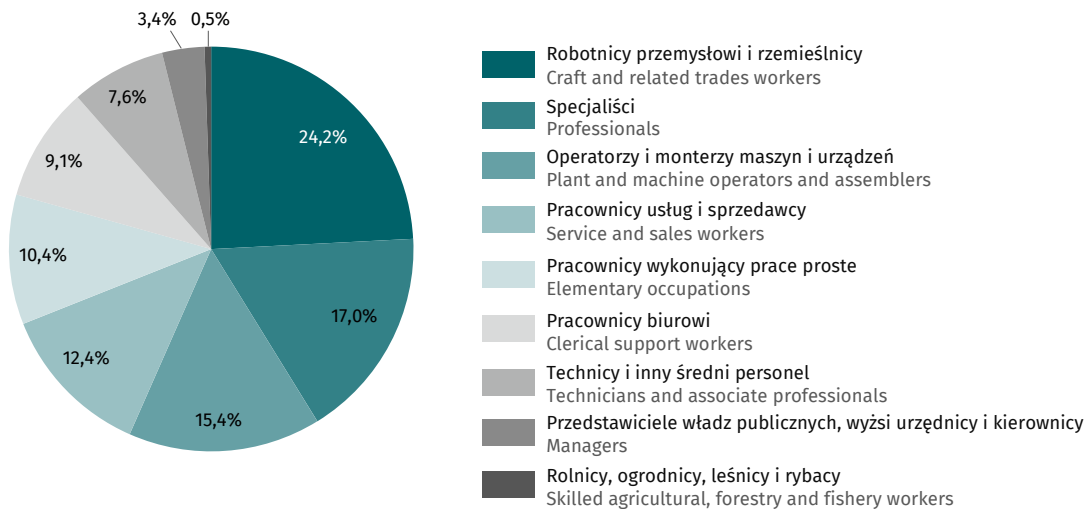

Podobnie jak w ubiegłych latach dużo poszkodowanych było: w miejscach produkcji przemysłowej (1,8 tys.), w biurach, placówkach naukowych i szkołach, zakładach usługowych (1,1 tys.) a także w placówkach ochrony zdrowia (0,6 tys.). Najwięcej poszkodowanych w wypadkach, które wydarzyły się w miejscach produkcji przemysłowej, doznało urazu w związku z uderzeniem przez obiekt w ruchu (24,3% poszkodowanych tego obszaru). W biurach, placówkach naukowych i szkołach, zakładach usługowych, wydarzeniem powodującym uraz było uderzenie w nieruchomy obiekt lub zderzenie z nim (ponad 2/5 liczby poszkodowanych). W przypadku placówek ochrony zdrowia urazy poszkodowanych wynikały głównie z niezamierzonego kontaktu z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym (44,9%).

Patrząc przez pryzmat dużych grup zawodów poszkodowani wykonywali pracę głównie w zawodach zaliczonych do „Robotników obróbki metali, mechaników maszyn i urządzeń i pokrewnych” (0,5 tys.) oraz „Specjalistów do spraw zdrowia” (0,4 tys.). W porównaniu z 2021 r. liczba poszkodowanych w większości grup (w 24 grupach na 38 wszystkich grup) obniżyła się, głównie w przypadku takich kategorii zawodów jak „Specjaliści do spraw zdrowia” i „Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych” (o 58) oraz kolejno „Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyjątkiem elektryków)” (o 41) i „Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej” (o 37). W 2022 r. wzrost liczby poszkodowanych stwierdzono wśród czternastu dużych grup zawodów, wśród których dominowały grupy zawodów takie jak „Pracownicy usług osobistych” (o 73) oraz „Specjaliści nauczania i wychowania” (o 43). Poszkodowani mężczyźni, licznie występował w grupie „Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni” (96,5% ogólnej liczby poszkodowanych w tej grupie) oraz „Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)” (95,1%). Najwięcej kobiet poszkodowanych w wypadkach przy pracy znajdowało się wśród „Specjalistów do spraw zdrowia” (94,0%), a zaraz po nich była grupa zawodów „Sprzedawcy i pokrewni” (84,2%).

Wykres 45. Struktura poszkodowanych w wypadkach przy pracy według wielkich grup zawodów w 2022 r.

Chart 45. Structure of persons injured in accidents at work by major occupational groups in 2022

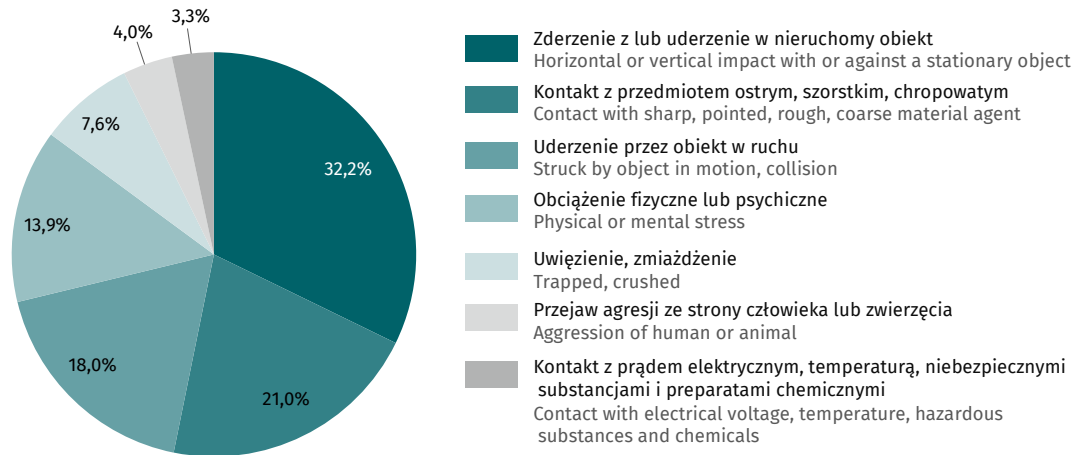

Wypadki przy pracy następują w związku z wydarzeniami powodującymi uraz. W 2022 r. pracownicy ulegali wypadkom głównie wskutek: zderzenia z lub uderzenia w nieruchomy obiekt (1,5 tys.), kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym (1,0 tys.), uderzenie przez obiekt w ruchu (0,8 tys.). W sumie udział poszkodowanych przez te 3 grupy zdarzeń stanowił 71,2% wszystkich poszkodowanych w wypadkach przy pracy.

W 2022 r. najczęściej poszkodowanych w wypadkach ze skutkiem śmiertelnym doznało urazu z powodu zderzenia z lub uderzenia w nieruchomy obiekt (5), następnie w kolejności przyczyny tego rodzaju wypadków to śmierć spowodowana uderzeniem przez obiekt w ruchu i uwięzienie zmiążdżenie (po 3). Jeżeli chodzi o wypadki ze skutkiem ciężkim, to duże grono osób poszkodowanych zostało w wyniku: uwięzienia, zmiążdżenia (11) i zderzenia z lub uderzenia w nieruchomy obiekt (9).

Wykres 46. Struktura poszkodowanych w wypadkach przy pracy według grup wydarzeń powodujących uraz w 2022 r.

Chart 46. Structure of persons injured in accidents at work by groups of contact-modes of injury in 2022

Do wypadku przy pracy może dojść wskutek więcej niż jednej przyczyny. W 2022 r. liczba przyczyn powstania wypadku wyniosła 8,9 tys. (w stosunku do 2021 r. mniej o 0,4 tys.). Liczba przyczyn powstania wypadków na 100 poszkodowanych w stosunku do ubiegłego roku spadła i wyniosła 194,9 (spadek o 1,8 przyczyny na 100 poszkodowanych). Niezmiennie od lat największą grupą przyczyn wypadków było nieprawidłowe zachowanie się pracownika – 5,5 tys. (o 0,2 tys. mniej niż w roku poprzednim).

Wykres 47. Struktura przyczyn wypadków przy pracy według grup przyczyn w 2022 r.

Chart 47. Structure of causes of accidents at work by groups of causes in 2022

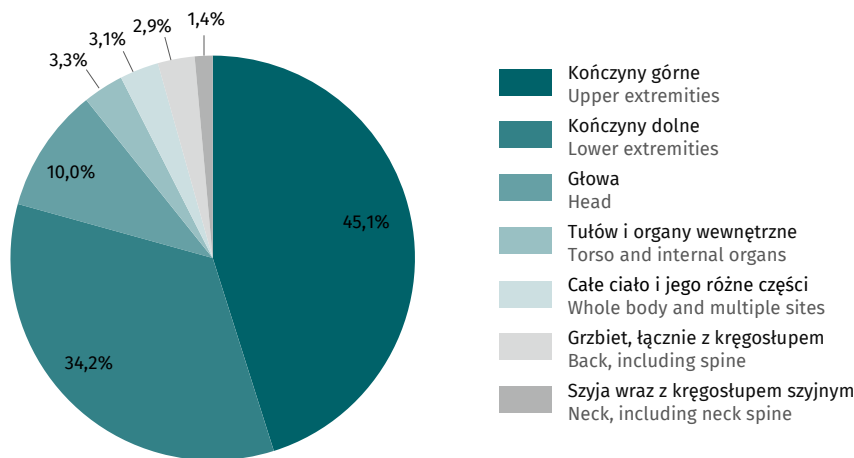

Konsekwencją wypadku przy pracy są urazy, które dotknęły poszkodowanych. Tak jak w poprzednim roku znaczna liczba poszkodowanych doznała: ran i powierzchownych urazów (2,2 tys.), przemieszczeń, zwichnięć, skręceń i naderwań (1,1 tys.) oraz złamań kości (0,9 tys.). W sumie udział tych grup poszkodowanych wyniósł 89,8% ogólnej liczby poszkodowanych. W większości kategorii rodzajów urazów (7 na 11) wystąpiły spadki, z których największy (o 69) dał się zaobserwować w przypadku osób, które doznały złamania kości.

Z analizy poszkodowanych w wypadkach przy pracy pod kątem umiejscowienia urazu wynika, że najwięcej osób doznało obrażeń kończyn górnych (2,1 tys.). Następne w kolejności były takie miejsca jak kończyny dolne (1,6 tys.) oraz głowa (0,5 tys.). W odniesieniu do 2021 r. istotny spadek odnotowano wśród osób z urazami umiejscowionymi na kończynach dolnych (o 80) oraz górnych (o 43). Jedynym miejscem urazu, w którym nastąpił wzrost liczby poszkodowanych było całe ciało i jego różne części (o 3). W przypadku poszkodowanych w wypadkach ze skutkiem śmiertelnym dominowały osoby z urazami głowy (50,0%, rok wcześniej było ich 37,5%). Wśród poszkodowanych w wypadkach ze skutkiem ciężkim najwięcej było osób z urazami kończyn górnych (41,4%).

Wykres 48. Struktura poszkodowanych w wypadkach przy pracy według umiejscowienia urazu w 2022 r.

Chart 48. Structure of persons injured in accidents at work by part of body injured in 2022

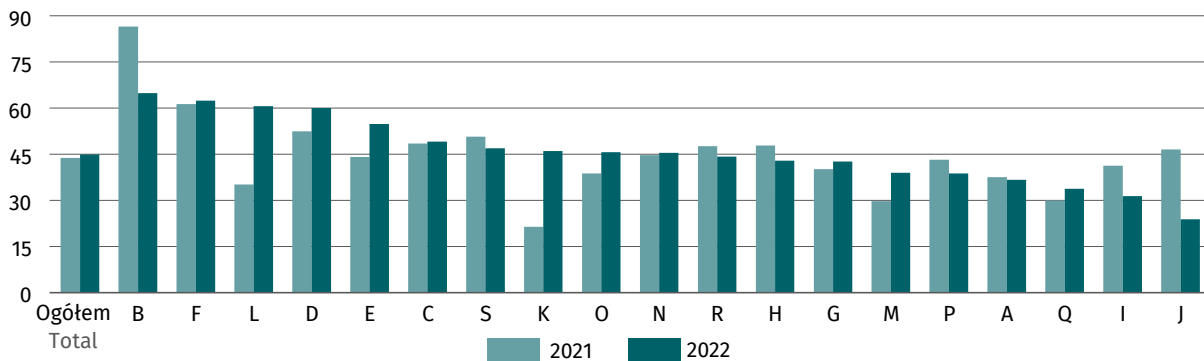
Informacje o **dniach niezdolności** do pracy obejmują łączną kalendarzową liczbę dni niezdolności do pracy spowodowaną wypadkami przy pracy, ustaloną na podstawie zaświadczeń lekarskich.

Bardzo często następstwem wypadku przy pracy jest niezdolność do pracy poszkodowanego. W 2022 r. ogólna liczba dni niezdolności do pracy była o 2,1 tys. niższa niż w 2021 r. i wyniosła 204,0 tys. W przeliczeniu na jednego poszkodowanego w wypadku przy pracy (bez poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych oraz liczby dni niezdolności do pracy tych osób) liczba dni niezdolności do pracy wyniosła 44,9 (rok wcześniej 43,8). Na jedną kobietę przypadło 39,0 dni (w 2021 r. – 37,7), a na jednego mężczyznę – 49,3 dni (w 2021 r. – 48,1).

W 2022 r. – podobnie jak rok wcześniej, znaczącą liczbę dni niezdolności do pracy w przeliczeniu na jednego poszkodowanego zaobserwowano w sekcji „Górnictwo i wydobywanie” (64,9) i „Budownictwo” (62,4).

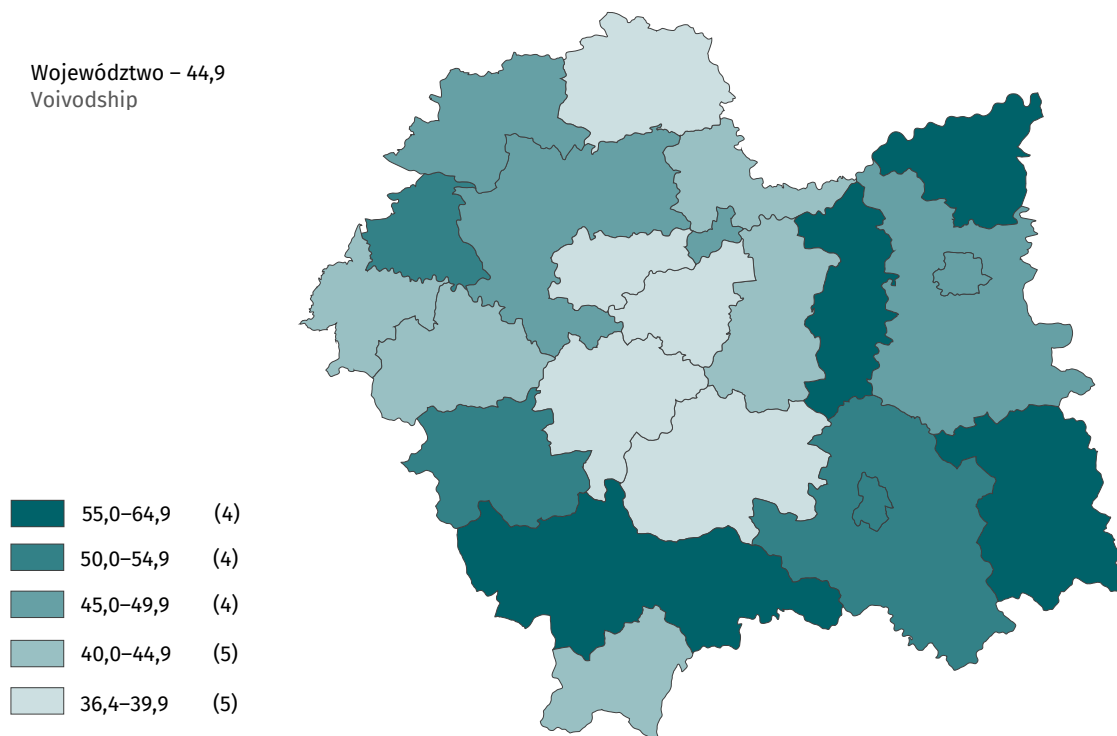
Najwyższą przeciętną liczbę dni niezdolności do pracy na 1 poszkodowanego stwierdzono dla powiatu dąbrowskiego (64,9), a najniższą dla powiatu miechowskiego (36,4). W odniesieniu do ubiegłego roku w 12 powiatach miał miejsce wzrost omawianego wskaźnika, przy czym największy (o 17,1) w powiecie brzeskim. Najwyższy spadek odnotowano natomiast w powiecie miechowskim (o 17,5).

Wykres 49. Przeciętna liczba dni niezdolności do pracy na jednego poszkodowanego według sekcji PKD
 Chart 49. Average number of days of inability to work per one person injured by NACE sections

a Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych oraz bez liczby dni niezdolności do pracy tych osób.
 a Excluding persons injured in fatal accidents and excluding the number of days of inability to work of these persons.

Mapa 4. Przeciętna liczba dni niezdolności do pracy na jednego poszkodowanego według powiatów w 2022 r.
 Map 4. Average number of days of inability to work per one person injured by powiats in 2022

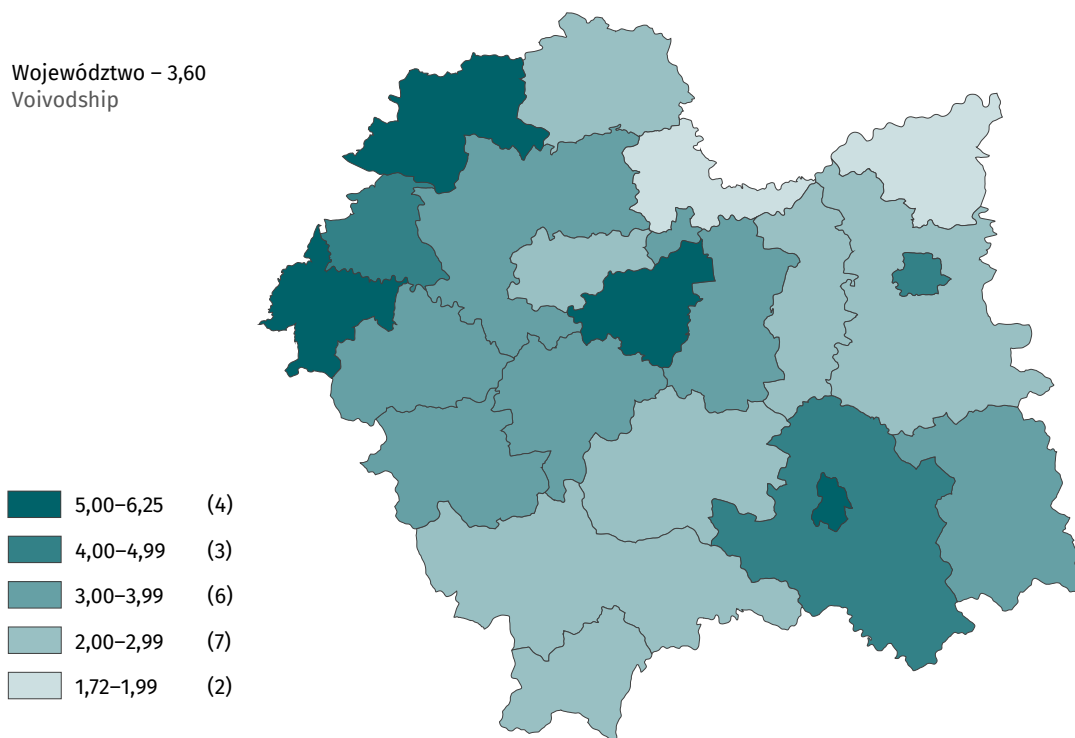
a Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych oraz bez liczby dni niezdolności do pracy tych osób.
 a Excluding persons injured in fatal accidents and excluding the number of days of inability to work of these persons.

Wskaźnik wypadkowości w województwie, czyli liczba osób poszkodowanych na 1000 pracujących, w 2022 r. osiągnął poziom 3,60 i był o 0,26 niższy niż w poprzednim roku. Ponad 99% wartości tego miernika przypada na poszkodowanych w wypadkach ze skutkiem innym niż skutek śmiertelny lub ciężki. Najwyższą wartość wskaźnika zaobserwowano w sekcji „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ” (8,75). Relatywnie wysoki poziom osiągnęły również sekcje „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (7,93) oraz „Przetwórstwo przemysłowe” (6,21). Niskie wartości wskaźnika wypadkowości charakteryzowały sekcje: „Informacja i komunikacja” (0,36), „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (0,66) oraz „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” (0,95).

W 13 powiatach liczba poszkodowanych na 1000 pracujących była niższa od przeciętnego poziomu w województwie. Najniższy wskaźnik odnotowano w powiecie proszowickim (1,72), a najwyższy w powiecie wielickim (6,25).

Mapa 5. Wskaźnik wypadkowości według powiatów w 2022 r.

Map 5. Incidence rate by powiats in 2022

Zaistnienie wypadku przy pracy często pociąga za sobą konsekwencje w postaci strat czasu pracy osób trzecich, które muszą go poświęcić m.in. na niesienie pomocy poszkodowanym, czy też doprowadzenie stanowiska pracy do stanu sprzed zdarzenia. W 2022 r. straty te wyniosły 2,4 tys. roboczogodzin (w 2021 r. – 2,0 tys.). Duże straty odnotowywano w sekcjach: „Przetwórstwo przemysłowe” (0,7 tys. roboczogodzin), „Budownictwo” (0,5 tys.) oraz „Edukacja” (0,3 tys.).

Szacunkowe straty materialne obejmują sumę wartości uszkodzonych maszyn, urządzeń, narzędzi, surowców, wyrobów gotowych, budynków wraz z ich wyposażeniem, które zaistniały w związku z wypadkiem przy pracy.

Innym negatywnym następstwem wypadków przy pracy są straty materialne, których wartość od 2020 r. wzrasta. W 2022 r. były one wyższe niż w roku ubiegłym o 467,9 tys. zł i zamknęły się kwotą 1908,1 tys. zł. W ramach rodzaju działalności podmiotów najwyższe straty zostały zaobserwowane w sekcji „Górnictwo i wydobywanie” (800,0 tys. zł). Duże obciążenie materialne odniosło również „Przetwórstwo przemysłowe” (315,1 tys. zł) oraz „Edukacja” (282,1 tys. zł).

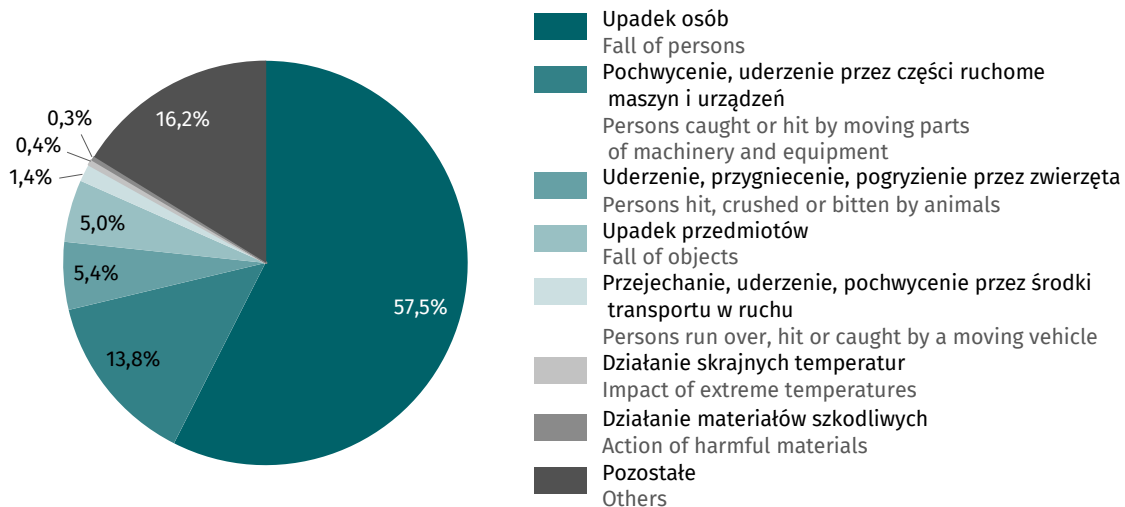
Wypadki w rolnictwie zaistniałe w gospodarstwach indywidualnych nie są wykazywane na Statystycznej Karcie Wypadku Z-KW. Informacje te są pozyskiwane z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i odnoszą się tylko do tych wypadków, z tytułu których przyznano jednorazowe odszkodowanie.

Liczba wypadków, które w 2022 r. miały miejsce w gospodarstwach indywidualnych na terenie województwa małopolskiego wyniosła 703 i zmniejszyła się w porównaniu z poprzednim rokiem o 89. Wśród tych wypadków odnotowano 2 ze skutkiem śmiertelnym (w 2021 r. – 3).

Najwięcej było wypadków spowodowanych przez upadek osób. W 2022 r. stwierdzono 404 takich wydarzeń i w porównaniu z 2021 r. liczba ta zmniejszyła się o 72. W wyniku pochwycenia, uderzenia przez części ruchome maszyn i urządzeń, wystąpiło 97 wypadków, czyli o 11 mniej niż w poprzednim roku.

Wykres 50. Struktura poszkodowanych w wypadkach przy pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych według wydarzeń powodujących uraz w 2022 r.

Chart 50. Structure of persons injured in accidents at work on private farms by events causing injury in 2022

Rozdział 8. Rynek pracy w województwie małopolskim na tle kraju i innych województw

Chapter 8. Labour market in Małopolskie Voivodship against the background of the country and other voivodships

W rozdziale w formie graficznej przedstawiono podstawowe dane dotyczące rynku pracy w województwie małopolskim na tle kraju i pozostałych województw. Województwa posortowano malejąco według wartości prezentowanej cechy, bez względu na jej pozytywny lub negatywny charakter. Dodatkowo zaprezentowano dynamikę wybranych zjawisk w latach 2012–2022 w województwie małopolskim i w Polsce.

Wykres 51. Udział ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności według województw w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

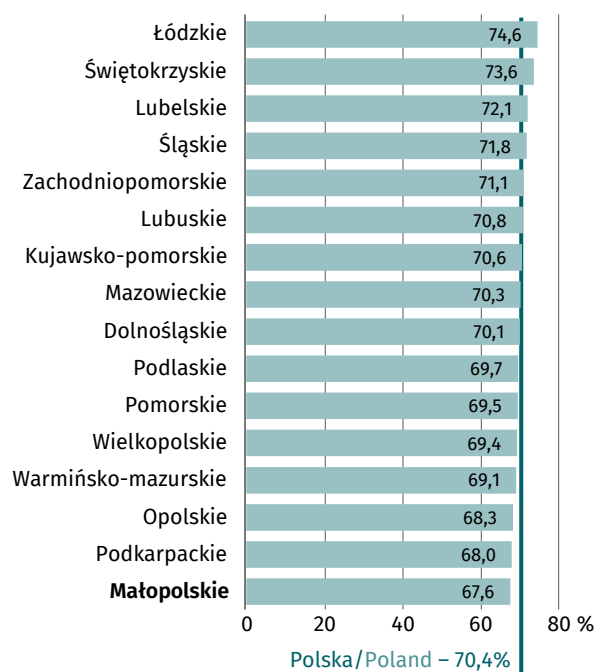
Chart 51. Share of population at working age in the total number of population by voivodships in 2022
As of 31 December

Wykres 52. Współczynnik obciążenia demograficznego według województw w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 52. Age dependency ratio by voivodships in 2022
As of 31 December

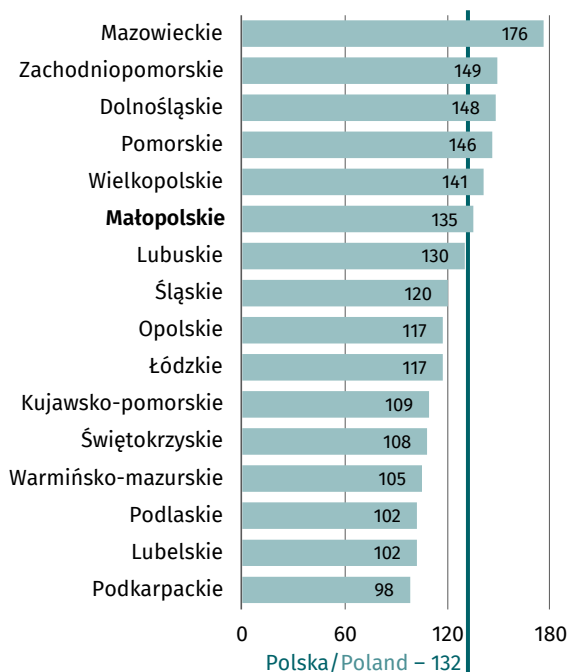
Współczynnik obciążenia demograficznego ludności – ludność w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Wykres 53. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności według województw w 2022 r.

Stan w końcu roku

Chart 53. Entities of the national economy registered in the REGON register per 1000 population by voivodships in 2022

As of the end of the year

Wykres 54. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym według województw w 2022 r.

Stan w końcu roku

Chart 54. Natural persons conducting economic activity per 100 persons at working age by voivodships in 2022

As of the end of the year

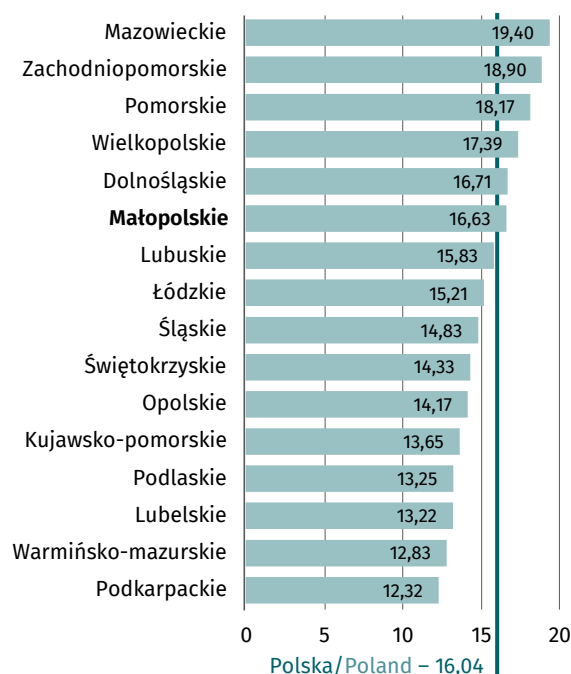
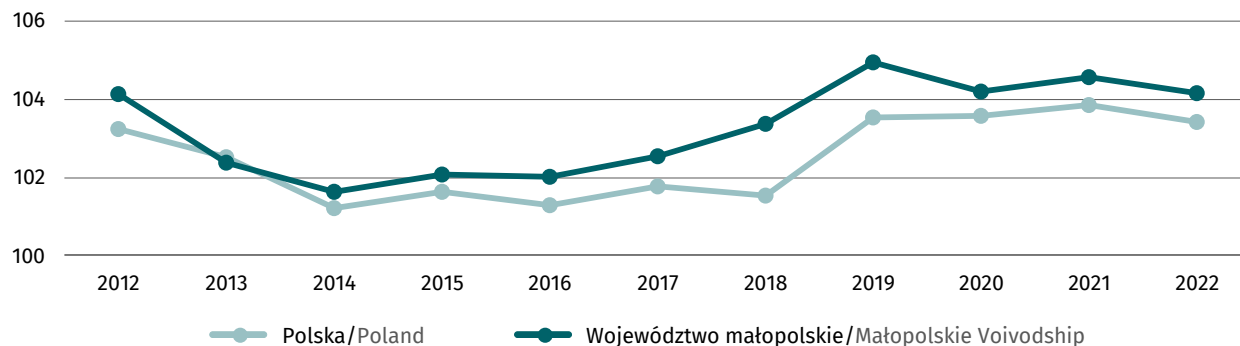

Wykres 55. Dynamika liczby podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON o deklarowanej liczbie pracujących do 9 osób w Polsce i w województwie małopolskim Rok poprzedni=100

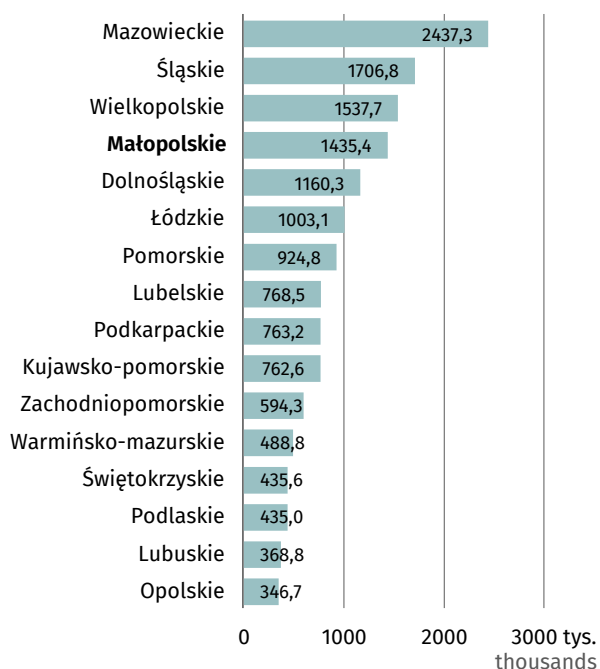
Chart 55. Indices of the number of entities of the national economy registered in the REGON register with a declared number of employees up to 9 persons in Poland and in Małopolskie Voivodship Previous year=100

Wykres 56. Pracujący w gospodarce narodowej^a według województw w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 56. Employed persons in the national economy^a by voivodships in 2022
As of 31 December

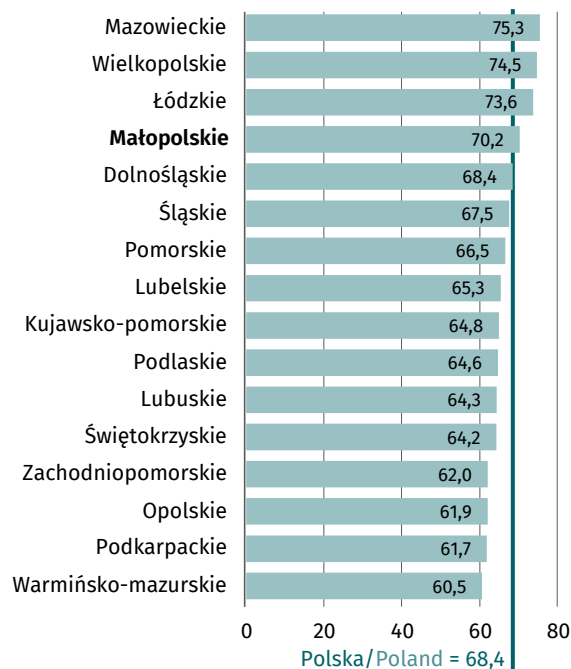
Polska/Poland = 15169,0 tys./thousands

a Na podstawie źródeł administracyjnych.
a Based on administrative sources.

Wykres 57. Pracujący w gospodarce narodowej^a na 100 osób w wieku produkcyjnym według województw w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

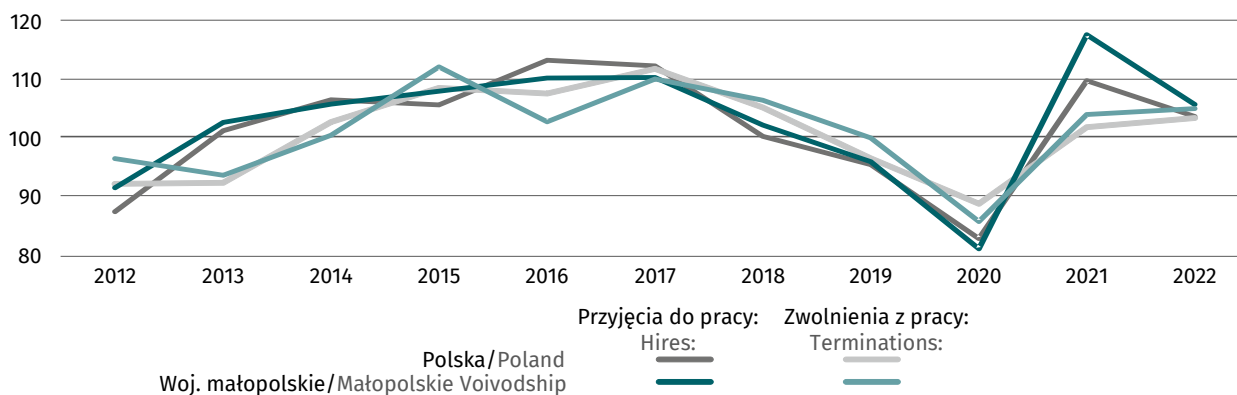
Chart 57. Employed persons in the national economy^a per 100 persons at working age by voivodships in 2022
As of 31 December

Polska/Poland = 68,4

Wykres 58. Dynamika liczby przyjęć i zwolnień z pracy^a w Polsce i w województwie małopolskim
Rok poprzedni=100

Chart 58. Indices of the number of hires and terminations^a in Poland and in Małopolskie Voivodship
Previous year=100

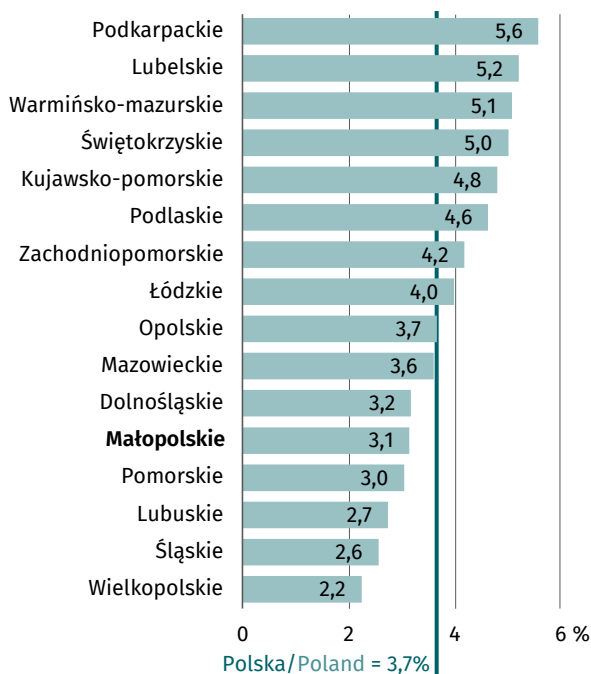

a Pracowników pełnozatrudnionych w podmiotach gospodarki narodowej o liczbie pracujących 10 i więcej osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.
a Full-time paid employees in the national economy entities employing 10 or more persons and in budgetary units regardless of the number of employed persons.

Wykres 59. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym według województw w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

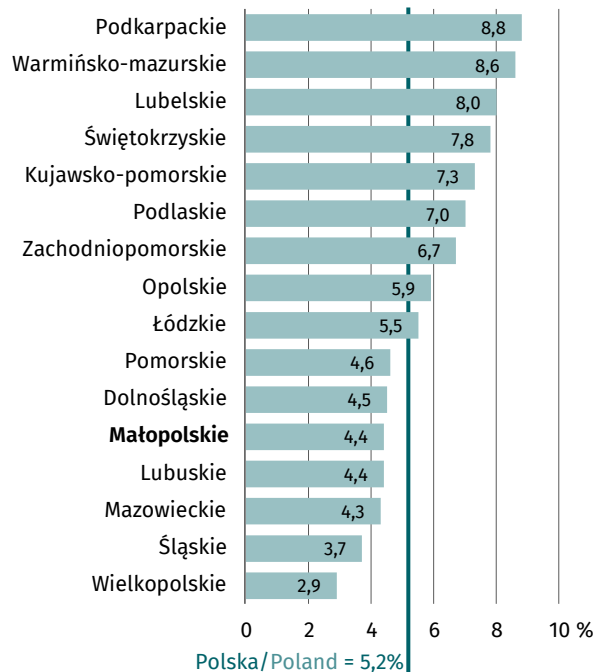
Chart 59. Share of registered unemployed persons in the number of population at working age by voivodships in 2022
As of 31 December

Wykres 60. Stopa bezrobocia według województw w 2022 r.

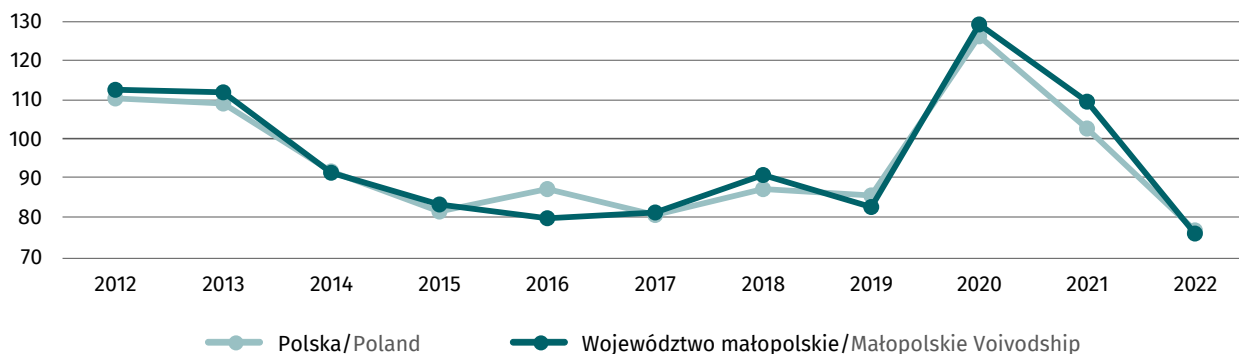
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 60. Unemployment rate by voivodships in 2022
As of 31 December

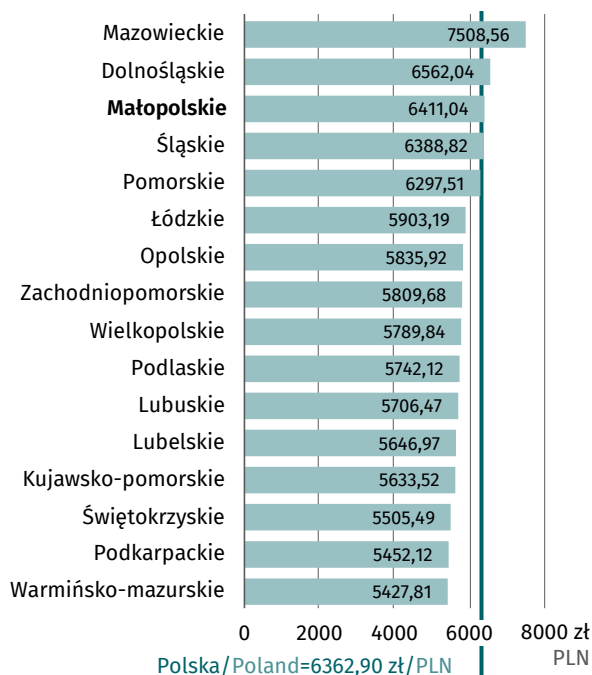
Wykres 61. Dynamika liczby bezrobotnych zarejestrowanych pozostających bez pracy dłużej niż jeden rok w Polsce i w województwie małopolskim
Rok poprzedni=100

Chart 61. Indices of the number of registered unemployed persons remaining unemployed for more than one year in Poland and in Małopolskie Voivodship
Previous year=100

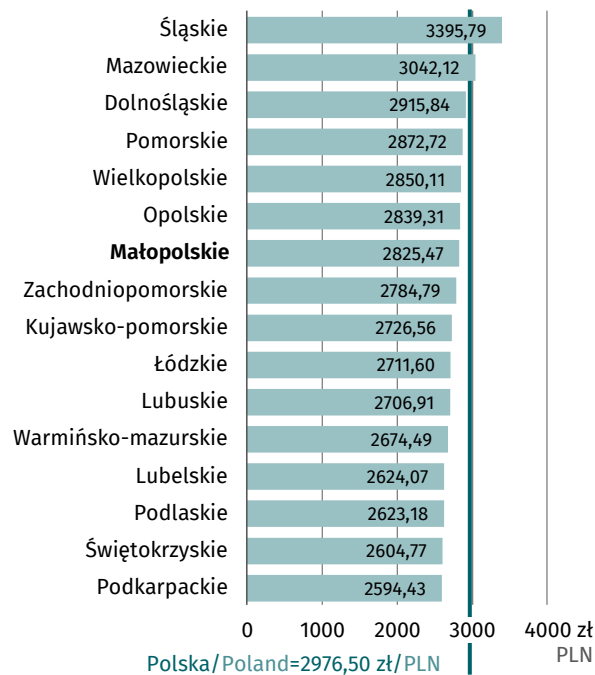
Wykres 62. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej według województw w 2022 r.

Chart 62. Average monthly gross wages and salaries in the national economy by voivodships in 2022

Wykres 63. Przeciętna miesięczna emerytura brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych według województw w 2022 r.

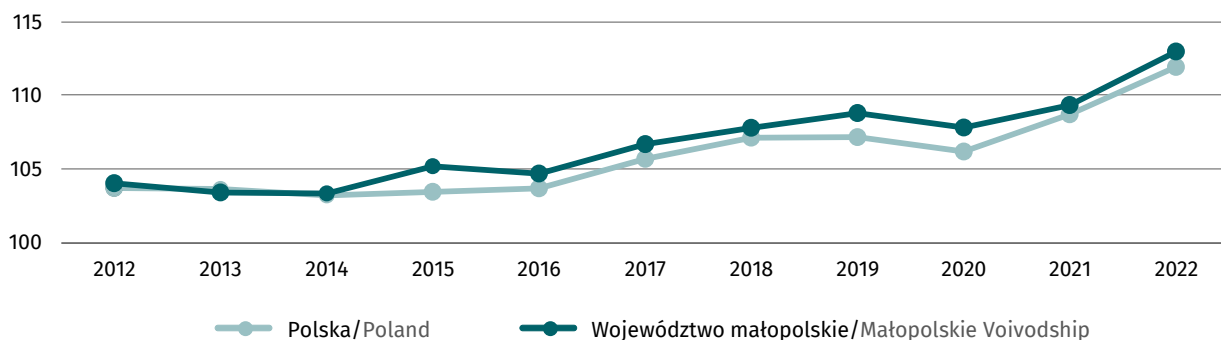
Chart 63. Average monthly gross retirement pension from non-agricultural social security system by voivodships in 2022

Wykres 64. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w Polsce i w województwie małopolskim

Rok poprzedni=100

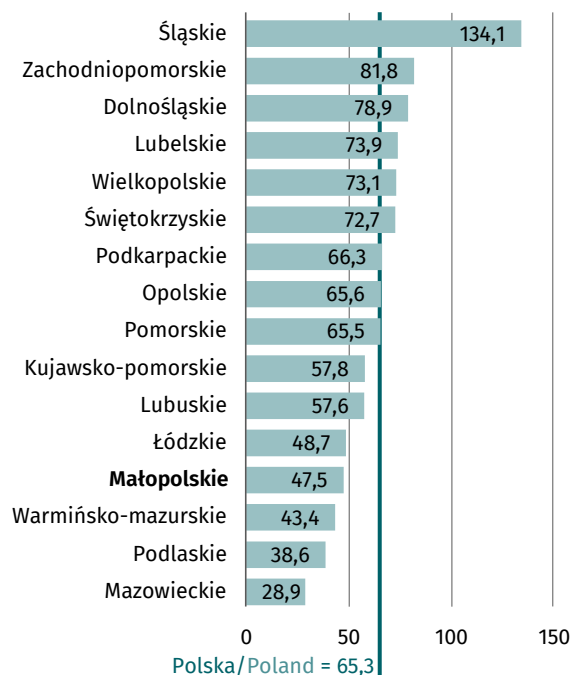
Chart 64. Indices of average monthly gross wages and salaries in the national economy in Poland and in Małopolskie Voivodship
Previous year=100

Wykres 65. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych według województw w 2022 r.

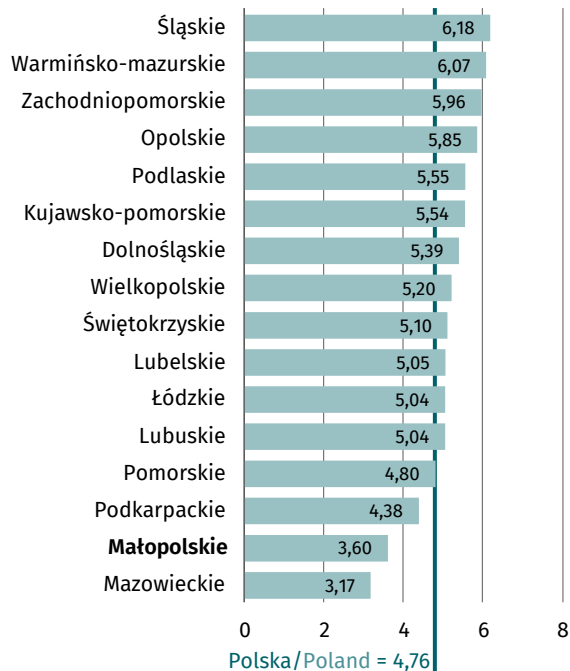
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 65. Employees exposed to risk factors per 1000 paid employees by voivodships in 2022
As of 31 December

Wykres 66. Wskaźnik wypadkowości według województw w 2022 r.

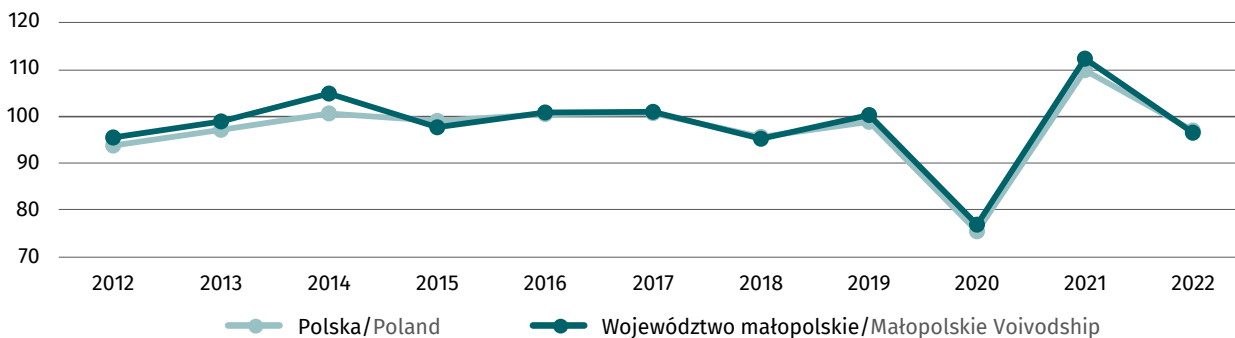
Chart 66. Incidence rate by voivodships in 2022

Wykres 67. Dynamika liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy^a w Polsce^b i w województwie małopolskim

Rok poprzedni=100

Chart 67. Indices of persons injured in accidents at work^a in Poland^b and in Małopolskie Voivodship
Previous year=100

a Bez poszkodowanych wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. b Dla 2022 r. dla kraju wykorzystano dane wstępne.

a Excluding persons injured in accidents at work on individual farms in agriculture. b For 2022, preliminary data were used for the country.

Uwagi metodologiczne

Źródła i zakres danych

Prezentowane w publikacji dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą całej gospodarki narodowej.

Sprawozdania podmiotów gospodarki narodowej były podstawowym źródłem danych o pracujących w gospodarce narodowej do końca 2022 r.

Dane dotyczące pracujących i zatrudnionych w gospodarce narodowej za 2020 i 2021 r. uwzględniają dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie z Powszechnego Spisu Rolnego 2020.

Od 2023 r. głównym źródłem danych dla statystyk o **pracujących** są rejestry oraz systemy informacyjne Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS), Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) i Ministerstwa Finansów (MF). Dane pochodzące z KRUS i ZUS zawierają informacje o osobach podlegających ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu oraz o płatnikach ich składek, a dane pochodzące z MF – informacje dotyczące podatników.

W związku z powyższym:

- Dane o pracujących w gospodarce narodowej według stanu w dniu 31 grudnia 2022 r. podano na podstawie źródeł administracyjnych. Dane te prezentowane są według miejsca zamieszkania pracujących i w odniesieniu do ich pracy głównej. Nie obejmują pracujących za granicą.
- Informacje o emerytach i rencistach dotyczą osób pracujących, które poinformowały swojego płatnika składek, że mają ustalone prawo do emerytury lub renty. Dane nie zawierają informacji o emerytach i rencistach ubezpieczonych w KRUS.
- Informacje o osobach niepełnosprawnych dotyczą osób pracujących, które posiadają orzeczenie o niepełnosprawności i przedłożyły je swojemu płatnikowi składek. Dane nie zawierają informacji o osobach niepełnosprawnych ubezpieczonych w KRUS.
- Dane dotyczące cudzoziemców nie zawierają informacji o cudzoziemcach ubezpieczonych w KRUS.

Więcej informacji na temat zmiany struktury źródeł danych o pracujących znajduje się na Portalu Informacyjnym Głównego Urzędu Statystycznego <https://stat.gov.pl/aktualnosci/informacja-glownego-urzedu-statystycznego-na-temat-zmiany-struktury-zrodel-danych-w-badaniu-pracujacy-w-gospodarce-narodowej-wprowadzonej-w-2023-roku,490,1.html>

Informacje o **bezrobociu rejestrowanym** oraz o **zewoleniach na pracę cudzoziemców** opracowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej (formularze MRPiPS) sporządzanej przez powiatowe urzędy pracy.

W 2022 r. została przeprowadzona **rewizja miesięcznej stopy bezrobocia** począwszy od grudnia 2021 r. uwzględniająca ostateczne dane dotyczące liczby osób pracujących poza rolnictwem indywidualnym uzyskane ze sprawozdawczości przedsiębiorstw i jednostek sfery budżetowej oraz ostateczne wyniki Powszechnego Spisu Rolnego 2020 dotyczące liczby osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych. Dane te nie są w pełni porównywalne z okresami wcześniejszymi. Dodatkowo na potrzeby analityczne została przeliczona stopa bezrobocia rejestrowanego od grudnia 2020 r. do sierpnia 2022 r. dla Polski i województw. Podana w publikacji stopa bezrobocia, według stanu w dniu 31 grudnia, dla lat 2020 i 2021 uwzględnia przeprowadzoną rewizję.

Podana stopa bezrobocia na koniec 2022 r. uwzględnia ostateczne dane dotyczące liczby osób pracujących w gospodarce narodowej według faktycznego miejsca pracy, przygotowane na podstawie administracyjnych źródeł danych oraz kwartalnej i miesięcznej sprawozdawczości statystycznej podmiotów gospodarki narodowej.

Dane na temat **popytu na pracę** pochodzą z badania GUS na formularzu Z-05 (Badanie popytu na pracę). Badanie prowadzone jest metodą reprezentacyjną z częstotliwością kwartalną i obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie zatrudnionych 1 lub więcej osób.

Dane o **ruchu zatrudnionych, czasie pracy** oraz o **wynagrodzeniach** opracowano na podstawie rocznego badania pełnego prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny (GUS) na formularzu Z-06 (Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy). Sprawozdaniem objęte są podmioty gospodarcze według doboru zgodnego z Programem Badań Statystycznych Statystyki Publicznej, o liczbie pracujących powyżej 9 osób oraz jednostki sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących, bez rolnictwa indywidualnego, bez duchownych, bez jednostek działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Przeciętne zatrudnienie dla całej gospodarki narodowej podano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków GUS (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

Dane o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) odnoszą się do świadczeń finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, którym dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Dane o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych odnoszą się do świadczeń finansowanych z Funduszu Emerytalno-Rentowego, którym dysponuje Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a także z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku, gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu tych funduszy.

Informacje na temat **warunków pracy** pochodzą z badania GUS na formularzu Z-10 (Sprawozdanie o warunkach pracy). Badaniem objęte są wszystkie rodzaje podmiotów gospodarki narodowej o liczbie pracujących 10 lub więcej osób (prowadzące działalność przeważającą lub drugorzędną zaklasyfikowaną według zakresu sekcji PKD określonego w Programie Badań Statystycznych Statystyki Publicznej), bez indywidualnych gospodarstw rolnych, fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, kościoła katolickiego, innych kościołów i związków wyznaniowych, przedstawicielstw zagranicznych.

Dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników szkodliwych i niebezpiecznych dla zdrowia związanych: ze środowiskiem pracy, z uciążliwością pracy oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

Od 2021 r. badanie warunków pracy realizowane jest metodą reprezentacyjną na dobranej celowo próbie w związku z czym dane od 2021 r. są nieporównywalne z danymi za lata poprzednie. Wyniki uzyskane z próby są uogólniane na populację generalną podmiotów gospodarki narodowej zatrudniających 10 osób i więcej.

Od 2021 r. sprawozdanie o warunkach pracy nie zawiera informacji o liczbie stanowisk pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego.

Dane o **wypadkach przy pracy**, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy (formularz Z-KW); dotyczą wypadków, które zostały zgłoszone w danym roku sprawozdawczym. Informacje obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy (z powodu np. hospitalizacji poszkodowanego, czy odmowy przyjęcia zwolnienia lekarskiego). Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Wypadki przy pracy w **gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie** rejestrowane są przez oddziały Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Dane według **zawodów** opracowano przy wykorzystaniu Klasyfikacji Zawodów i Specjalności (KZiS), opracowanej na podstawie Międzynarodowego Standardu Klasyfikacji ISCO-08. Aktualna KZiS została wprowadzona rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2014 r. poz. 1145 z późn. zm.; tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 227). Klasyfikacja dostępna jest na stronie internetowej GUS <https://stat.gov.pl/Klasyfikacje/>.

Dane prezentowane są:

- 1) w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – *Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2*, wprowadzonej z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251 poz. 1885, z późn. zm.);

W ramach PKD 2007 wyodrębniono „**Przemysł**” jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ”.

- 2) według sektorów własności:

- a) **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego;
- b) **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu. „Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

- 3) według sektorów ekonomicznych:

- a) „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” – sekcja A;
- b) „Przemysł” i „Budownictwo” – sektor obejmujący sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ” oraz „Budownictwo” – tj. sekcje: B, C, D, E oraz F;
- c) „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^Δ”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Zakwaterowanie i gastronomia^Δ” oraz „Informacja i komunikacja” – sekcje: G, H, I oraz J;
- d) „Pozostałe usługi” – sektor obejmujący sekcje: „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”, „Obsługa rynku nieruchomości^Δ”, „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Administrowanie i działalność wspierająca^Δ”, „Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa” – sekcje: K, L, M, N, O, P, Q, R oraz S.

Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

Do prezentacji danych w publikacji został zastosowany System Kodowania Jednostek Terytorialnych i Statystycznych (KTS). Jest to przyjęty na potrzeby baz danych i systemów informatycznych statystyki publicznej jednolity wykaz kodów i nazw jednostek zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa oraz jednostek terytorialnych do celów statystycznych (klasyfikacja NUTS). System KTS wprowadzony został Zarządzeniem wewnętrznym nr 22 Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia Systemu Kodowania Jednostek Terytorialnych i Statystycznych. Zastępuje on, na potrzeby statystyki publicznej Nomenklaturę Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), zniesioną z dniem 1 stycznia 2018.

System KTS został opracowany na podstawie krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju (TERYT) oraz stosowanej w krajach Unii Europejskiej Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS). Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych NUTS ma zastosowanie w procesie zbierania, opracowania i rozpowszechniania na obszarze Unii Europejskiej porównywalnych danych dla określonych statystyk regionalnych. Klasyfikacja NUTS służy również kształtowaniu regionalnych polityk krajów Unii Europejskiej i jest niezbędna do przeprowadzania analiz stopnia rozwoju społeczno-gospodarczego regionów.

System Kodowania Jednostek Terytorialnych i Statystycznych (KTS) dzieli Polskę na terytorialne, hierarchicznie powiązane jednostki na siedmiu poziomach.

Poziomy terytorialne systemu KTS obejmują:

- Poziom KTS 0 – Polska,
- Poziom KTS 1 – Makroregiony (czyli jednostki NUTS 1),
- Poziom KTS 2 – Województwa,
- Poziom KTS 3 – Regiony (czyli jednostki NUTS 2),
- Poziom KTS 4 – Podregiony (czyli jednostki NUTS 3),
- Poziom KTS 5 – Powiaty (wraz z miastami na prawach powiatu – analogicznie jak w Rejestrze TERYT),
- Poziom KTS 6 – Gminy (wraz z częściami miejskimi gmin miejsko-wiejskich, częściami wiejskimi gmin miejsko-wiejskich, dzielnicami Warszawy, delegaturami Krakowa, Łodzi, Poznania i Wrocławia – analogicznie jak w Rejestrze TERYT).

Określenie **miasta** oznacza miejscowości, które posiadają prawa miejskie, łącznie z miastami, które wchodzi w skład gminy (w gminach miejsko-wiejskich). Określenie **wieś** oznacza pozostały obszar kraju.

Informacje, które pochodzą ze źródeł spoza Głównego Urzędu Statystycznego, opatrzone odpowiednimi notkami.

Pozostałe uwagi

1. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.
2. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.
3. W niektórych tablicach, załączonych w formacie excel, dotyczących **warunków pracy** sumy składników mogą być różne od wielkości podanych w pozycjach „ogółem”. Wynika to z zaokrągleń dokonywanych przy uogólnianiu wyników badania. W przypadku, gdy po uogólnieniu wyników z próby wystąpiła wartość mniejsza niż 10, ze względu na losowy błąd próby została ona zastąpiona znakiem kropki (•).
4. Ze względu na ekonomiczne grupy wieku wyszczególniono ludność:
 - w wieku przedprodukcyjnym – mężczyźni i kobiety w wieku 0–17 lat,
 - w wieku produkcyjnym – mężczyźni w wieku 18–64 lata, kobiety w wieku 18–59 lat,
 - w wieku poprodukcyjnym – mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej.
5. Przy przeliczaniu na jednego mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 czerwca. Od 2020 roku bazą wyjściową bilansu stanu i struktury ludności są wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021. Na podstawie wyników spisu przeliczone zostały dane o stanie i strukturze ludności za lata 2020 i 2021. Dane o ludności oraz współczynniki za powyższe lata, których bazą wyjściową były dane NSP 2011 mają wartość jedynie historyczną.
6. Niektóre informacje za ostatni rok podano na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

7. Wykorzystano literowe oznaczenia sekcji PKD.

Litera	Nazwa sekcji
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
B	Górnictwo i wydobywanie
C	Przetwórstwo przemysłowe
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
F	Budownictwo
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
H	Transport i gospodarka magazynowa
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
J	Informacja i komunikacja
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
P	Edukacja
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
S	Pozostała działalność usługowa

8. W opracowaniu zastosowano skróty nazw niektórych sekcji PKD; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podano poniżej:

Skrót	Pełna nazwa
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^A	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^A	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia ^A	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości ^A	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca ^A	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

9. Schemat podziału administracyjnego województwa małopolskiego według powiatów.

10. W legendach map cyfry w nawiasach oznaczają liczbę powiatów w danym przedziale.

Szczegółowe wyjaśnienia metodologiczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych dostępne są w opracowaniach:

- „Zeszyt metodologiczny. Statystyka rynku pracy i wynagrodzeń”
- „Zeszyt metodologiczny. Pracujący w gospodarce narodowej”
- „Zeszyt metodologiczny. Pracujący w gospodarce narodowej według źródeł administracyjnych”
- „Zeszyt metodologiczny. Popyt na pracę”
- „Zeszyt metodologiczny. Wynagrodzenia w gospodarce narodowej”
- „Zeszyt metodologiczny. Wypadki przy pracy”
- „Warunki pracy w 2022 r.”
- Informacja GUS nt. rewizji stopy bezrobocia rejestrowanego w 2022 r.

które znajdują się na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego.

Methodological notes

Source and scope of data

Data presented in the publication, unless otherwise indicated, concern the entire national economy.

Reports from entities of the national economy were the basic source of data on employed persons in the national economy until the end of 2022.

Data on employed persons and paid employment in the national economy for 2020 and 2021 include data on those working on private farms in agriculture from the 2020 Agricultural Census.

Since 2023, the main source of data for **employment** statistics are the registers and information systems of the Agricultural Social Insurance Fund (KRUS), the Social Insurance Institution (ZUS) and the Ministry of Finance (MF). Data from KRUS and ZUS contain information about persons subject to social insurance and health insurance and the payers of their contributions, and data from the Ministry of Finance - information about taxpayers.

Therefore:

- Data on employed persons in the national economy as of 31 December 2022 are provided on the basis of administrative sources. These data are presented according to the place of residence of employed persons and in relation to their main job. They do not cover those working abroad.
- Information about retirees and pensioners concerns employed persons who have informed their contribution payer that they have an established right to a retirement or other pension. The data do not include information about retirees and pensioners insured in KRUS.
- Information about disabled persons concerns employed persons who have a disability certificate and have submitted it to their contribution payer. The data do not include information about disabled people insured in KRUS.
- Data on foreigners do not include information on foreigners insured in KRUS.

More information about the change in the structure of data sources on employed persons can be found on the Information Portal of Statistics Poland's website <https://stat.gov.pl/aktualnosci/informacja-glownego-urzedu-statystycznego-na-temat-zmiany-struktury-zrodel-danych-w-badaniu-pracujacy-w-gospodarce-narodowej-wprowadzonej-w-2023-roku,490,1.html>

Information on **registered unemployment** and **work permits for foreigners** was provided on the basis of reports from the Ministry of Family and Social Policy (MRPiPS forms) prepared by powiat labour offices.

In 2022, a **revision of the monthly unemployment** rate was carried out, starting from December 2021, taking into account the final data on the number of persons working outside private farms in agriculture obtained from the reporting of enterprises and budgetary sphere units and the final results of the 2020 Agricultural Census regarding the number of persons working on private farms. These data are not fully comparable with previous periods. Additionally, for analytical purposes, the registered unemployment rate from December 2020 to August 2022 was recalculated for Poland and voivodships. The unemployment rate presented in the publication, as of 31 December, for 2020 and 2021 takes into account the revision.

The reported unemployment rate at the end of 2022 takes into account the final data on the number of employed persons in the national economy according to the actual place of work, prepared on the basis of administrative data sources and quarterly and monthly statistical reporting of entities of the national economy.

Data on the **demand for labour** come from the Statistics Poland's survey on the Z-05 form (Survey of demand for labour). The survey is conducted using a representative method on a quarterly basis and covers entities of the national economy employing one or more persons.

Data on **employment and employees**, on **work time** as well as on **wages and salaries** were compiled on the basis of annual full survey conducted by Statistics Poland (GUS) on the Z-06 form (Report on employment, wages and salaries and work time). The report covers economic entities selected in accordance with the Statistical Research Programme of Official Statistics, employing more than 9 persons as well as units of the budgetary sphere regardless of the number of employed persons, excluding private farms in agriculture, excluding clergy, excluding entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

Average employment for the entire national economy was provided on the basis of reporting and estimates by Statistics Poland (including in the field of private farms in agriculture).

Data regarding **retirement and other pension benefits** (excluding farmers) refer to benefits financed from the Social Insurance Fund, which the Social Insurance Institution has at its disposal. Data on retirement and other pension benefits for farmers refer to benefits financed from the Pension Fund, which the Agricultural Social Insurance Fund has at its disposal, and also from the Social Insurance Fund, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those systems simultaneously.

Information on **working conditions** comes from the GUS survey on the Z-10 form (Report on working conditions). The survey covers all types of entities of the national economy employing 10 or more persons (conducting primary or secondary activities classified in accordance with the scope of NACE sections specified in the Statistical Research Programme of Official Statistics), excluding private farms in agriculture, foundations, associations, political parties, trade unions, social organisations, employers' organisations, economic and professional local government, Catholic church, other churches and religious associations, foreign representations.

Data concern persons exposed to factors harmful and hazardous to health, arising from: work environment, strenuous work and mechanical factors associated with particularly dangerous machinery.

Since 2021, the survey of working conditions is carried out using the representative method on a deliberately selected sample, therefore data since 2021 are incomparable with data for previous years. Results obtained from the sample are generalized to the general population of national economy entities employing 10 persons or more.

Since 2021, the report on working conditions does not include information on the number of positions for which an occupational risk assessment was carried out.

Data on **accidents at work**, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical card of accident at work (Z-KW form); concern accidents that have been reported in a given reporting year. Information covers all accidents at work, as well as accidents considered equivalent to accidents at work, regardless whether incapacity for work was reported (due to hospitalisation of an injured person, or rejection of a sick leave, etc.). Information on accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Accidents at work **on private farms in agriculture** are registered by branches of the Agricultural Social Insurance Fund and concern only these accidents, as a result of which the injured persons received in a given year one-time compensations due to permanent or long-term damage to health.

Data by **occupations** were compiled using the Occupations and Specialisations Classification (KZiS), developed on the basis of the ISCO-08 International Standard Classification of Occupations. The current KZiS was introduced by the regulation of the Minister of Labour and Social Policy of 7 August 2014 on the classification of occupations and specialisations for the needs of the labour market and the scope of its application (Journal of Laws of 2014, item 1145 with later amendments; uniform text Journal of Laws of 2018, item 227). The classification is available on the Statistics Poland's website <https://stat.gov.pl/Klasyfikacje>.

Data are presented:

- 1) according to the Polish Classification of Activities (PKD 2007), compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2, introduced on 1 January 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885, with later amendments).

The item "**Industry**" was introduced as an additional grouping, including sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

- 2) according to ownership sectors:
 - a) **public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), the ownership of local government units as well as "mixed ownership" with a predominance of capital (property) of public sector entities,
 - b) **private sector** – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as "mixed ownership" with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity. "Mixed ownership" is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company's registration application.
- 3) according to economic sectors:
 - a) "Agriculture, forestry and fishing" – section A;
 - b) "Industry" and "Construction" – a sector covering sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply", "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities" as well as "Construction" – i.e. sections: B, C, D, E and F;
 - c) "Trade; repair of motor vehicles", "Transportation and storage", "Accommodation and catering" as well as "Information and communication" – sections: G, H, I and J;
 - d) "Other services" – a sector covering sections: "Financial and insurance activities", "Real estate activities", "Professional, scientific and technical activities", "Administrative and support service activities", "Public administration and defence; compulsory social security", "Education", "Human health and social work activities", "Arts, entertainment and recreation" and "Other service activities" – sections: K, L, M, N, O, P, Q, R and S.

The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

For the presentation of data in the publication, the Coding System for Territorial and Statistical Units (KTS) was used, it is a uniform list of codes and names of units of the basic three-stage territorial division of the state and territorial units for statistical purposes adopted for the needs of databases and information systems of public statistics (NUTS classification). The KTS system was introduced by Internal Order No. 22 of the President of Statistics Poland of 24 August 2017 regarding the introduction of the Coding System for Territorial and Statistical Units. It replaces, for the purposes of official statistics, the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS), abolished on 1 January 2018.

The KTS system was developed on the basis of the national register of the official territorial division of the country (TERYT) and the Classification of Territorial Units for Statistical Purposes used in the European Union (NUTS). The NUTS Classification of Territorial Units for Statistical Purposes is used in the process of collecting, developing and disseminating comparable data for specific regional statistics in the European Union. The NUTS classification also serves to shape regional policies of European Union countries and is necessary to analyse the degree of socio-economic development of regions. The Coding System for Territorial and Statistical Units (KTS) divides Poland into territorial, hierarchically related units on seven levels.

The territorial levels of the KTS system include:

- Level KTS 0 – Poland,
- Level KTS 1 – Macroregions (i.e. NUTS 1 units),
- Level KTS 2 – Voivodships,
- Level KTS 3 – Regions (i.e. NUTS 2 units),
- Level KTS 4 – Subregions (i.e. NUTS 3 units),
- Level KTS 5 – Powiats (together with cities with powiat status – similarly to the TERYT Register),
- Level KTS 6 – Gminas (together with urban parts of urban-rural gminas, rural parts of urban-rural gminas, districts of Warszawa, delegations of Kraków, Łódź, Poznań and Wrocław – similarly to the TERYT Register).

The term **urban areas** means municipalities that have city status, including cities that are part of a gmina (in urban-rural gminas). The term **rural areas** means the remaining area of the country.

Information originating from sources other than Statistics Poland is indicated in the appropriate note.

Other notes

1. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.
2. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".
3. In some tables, attached in excel format, regarding **working conditions**, sums of components may be different from values given in the item "total". This is due to rounding made when generalizing results of the survey. If, after generalizing the results from the sample, a value smaller than 10 occurred, it was replaced with a dot (•) due to the random sampling error.
4. Because of the economic age groups, the population was specified as:
 - pre-working age population – males and females aged 0–17,
 - working age population – males aged 18–64, females aged 18–59,
 - post-working age – males aged 65 and more and females aged 60 and more.
5. When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of year, the population as of 31 December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 June. Since 2020, the base for the balance of the state and structure of the population are the results of the National Population and Housing Census 2021. Based on the results of the census, data on the state and structure of the population for the years 2020 and 2021 were recalculated. Population data and coefficients for the above years based on the data of the National Census 2011 have only historical value.
6. Selected information for the last year are presented on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.

7. NACE sections were marked with letters.

Letter	Section's name
A	Agriculture, forestry and fishing
B	Mining and quarrying
C	Manufacturing
D	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
E	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
F	Construction
G	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
H	Transportation and storage
I	Accommodation and food service activities
J	Information and communication
K	Financial and insurance activities
L	Real estate activities
M	Professional, scientific and technical activities
N	Administrative and support service activities
O	Public administration and defence; compulsory social security
P	Education
Q	Human health and social work activities
R	Arts, entertainment and recreation
S	Other service activities

8. The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in the publication have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

Abbreviation	Full name
Trade; repair of motor vehicles ^A	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Accommodation and catering ^A	Accommodation and food service activities

9. Scheme of the administrative division of Małopolskie Voivodship by powiats.

10. In map legends, the numbers in brackets indicate the number of powiats in a given range.

Detailed methodological explanations regarding the basic concepts and methods of compiling numerical data are available in the studies:

- "Methodological report. Statistics on labour market, wages and salaries"
- "Methodological report. Employment in the national economy"
- "Methodological report. Employment in the national economy according to administrative sources"
- "Methodological report. The demand for labour"
- "Methodological report. Wages and salaries in the national economy"
- "Methodological report. Accidents at work"
- "Working conditions in 2022"
- Information of Statistics Poland on the revision of the registered unemployment rate in 2022

which can be found on the website of Statistics Poland.